

oktobar, novembar, decembar 2021.

KNJIGA ZAVETNA – PONOVLJENI ZAKON

1. Preambula Ponovljenog zakona	5
2. Mojsijev čas istorije	13
3. Večni zavet	21
4. Voleti Gospoda Boga svojega	29
5. Stranac među tvojim vratima	37
6. Jer koji je drugi narod tako velik?	45
7. Zakon i blagodat	53
8. Izaberi život	61
9. Preokret u srcu	69
10. Pamti i ne zaboravi	77
11. Peta knjiga Mojsijeva u kasnijim spisima	85
12. Peta knjiga Mojsijeva u Novom zavetu	93
13. Vaskrsenje Mojsija	101

KNJIGA ZAVETNA – PONOVLJENI ZAKON

Autor: Džerald i Šantal Klingbeil

Broj 4/2021.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu
www.subotnaskola.org

Odgovara: Želimir Stanić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Tamara Babić

Lektura: Mirjana Đerić

Prelom: Gordana Ardeljan

Izdaje: »Preporod«, Beograd

Za izdavača: Saša Todoran, 11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tiraž: 2500

Za internu upotrebu

Tabele priprema Odeljenje za subotnu školu

© [2021] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagođava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

Priča teče ovako: tokom vladavine cara Josije u Jerusalimu (640 – 609. p.n.e.), neko je, verovatno rađeći u hramu, našao primerak jedne knjige koja je pročitana pred carem Josijom. „A kad car ču riječi u zakoniku, razdrije haljine svoje“ (2. O carevima 22,11). Zašto? Jer je shvatio da on i njegov narod nisu bili poslušni tome što je tu napisano.

A onda je, na osnovu te knjige, nazvane „knjiga zavetna“ (2. O carevima 23,2), Josija započeo veliku reformu. O toj reformi možemo čitati u tekstu 2. O carevima 23.

Koja je to knjiga imala takav uticaj na cara i njegov narod? Veruje se da je to 5. Knjiga Mojsijeva ili Ponovljeni zakon, knjiga koju proučavamo ovog tromesečja.

Poslednja od pet Mojsijevih knjiga, Ponovljeni zakon (njeno ime potiče od latinske reči *deuteronomium*, što znači „drugi zakon“), mogla bi se rezimirati na sledeći način:

Pošto su napustili Egipat i sklopili sa Gospodom zavet na Sinaju, sinovi Izraelovi – umesto da odu direktno u Hanan – lutali su pustinjom 40 godina. Kad se tih 40 godina navršilo i kad su se Jevreji konačno spremali da uđu u Obećanu zemlju, Mojsije im je održao niz govora. A suština tih govora bila je: Uskoro ćete ući u Obećanu zemlju. Najzad! Ne zaboravite šta je Gospod činio za vas, i ne zaboravite šta On sada traži od vas, a to je da Ga volite svim srcem i dušom, i da tu ljubav pokažete poslušnošću prema svim Njegovim zapovestima, u skladu sa zavetom.

Da bi naglasio važnost tog zaveta, Mojsije je pred narodom ponovio Deset zapovesti, pravni osnov zaveta koji je Gospod najpre sklopio s njihovim očevima, a sada je to ponovo činio, ovog puta s njima – na samim granicama Hanana.

Zato se pitamo: da li možda postoje paralele između onoga sa čime su se deca Izraelova suočavala na granicama Obećane zemlje, i onoga sa čime se mi danas suočavamo, takođe na granicama Obećane zemlje (samo mnogo bolje)?

Tako smo došli do teme za ovo tromesečje, pod naslovom „Sadašnja istina u 5. Knjizi Mojsijevoj“. I to je ono čime ćemo se baviti – elementima

sadašnje istine koje možemo preuzeti iz Božjih reči upućenih Njegovom zavetnom narodu.

U ovom tromesečju, 5. Knjigu Mojsijevu posmatraćemo tematski – obrađujući teme kao što su večni zavet, zakon i blagodat, šta znači voleti Boga i bližnjeg i, što je najvažnije od svega, kako nam 5. Mojsijeva otkriva Božju ljubav, koja se najsnažnije ispoljila u Isusovoj smrti na krstu i Njegovom vaskrsenju.

Naravno, ogroman vremenski i kulturološki jaz odvaja našu današnju crkvu od te crkve u pustinji. Međutim, ono što nam je zajedničko s njima možda čak i premašuje ono što nas razdvaja. Na primer, zar se sledeće reči ne bi mogle uputiti i nama danas?

„Gle, učio sam vas uredbama i zakonima, kao što mi zapovjedi Gospod Bog moj, da biste tako tvorili u zemlji u koju idete da je naslijedite. Držite dakle i izvršujte ih, jer je to mudrost vaša i razum vaš pred narodima, koji će kad čuju sve ove uredbe reći: samo je ovaj veliki narod narod mudar i razuman“ (5. Mojsijeva 4,5.6).

Zapazite da nisu sami zakoni bili njihova „mudrost i razum“ pred narodima, već njihova poslušnost tim zakonima. To je svakako poruka i za nas. Samo jedna od mnogih, kao što ćemo videti, u knjizi Ponovljenih zakona.

Kliford R. Goldstin je urednik naših biblijskih pouka za odrasle i autor knjige Krštenje đavola: Evolucija i zavodenje hrišćanstva (Baptizing the Devil: Evolution and the Seduction of Christianity).

PREAMBULA PONOVLJENOG ZAKONA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Isaija 14,12-14; Jeze-kilj 28,12-17; 1. Mojsijeva 3,1-7; 1. Mojsijeva 12,1-3; Dela 7,20-36; 2. Mojsijeva 19,4-8.

Tekst za pamćenje: „A koji nema ljubavi ne pozna Boga; jer je Bog ljubav“ (1. Jovanova 4,8).

Peta knjiga Mojsijeva, naravno, nije nastala u vakuumu. Kao i sve drugo u životu, ona ima svoj kontekst, i baš kao kad je reč o svemu drugom u životu, taj kontekst ima važnu ulogu u razumevanju značenja i svrhe te knjige.

Mnogo istorije joj prethodi – istorije koja objašnjava okolnosti, ne samo te knjige, već i sveta i sredine koji su obrazovali njen kontekst. Kao što bi svrhu i funkciju brisača vetrobranskog stakla bilo teško razumeti van konteksta automobila, isto bi tako teško bilo razumeti 5. Mojsijevu, posebno u svetlu naše teme (5. Mojsijeva i sadašnja istina), izvan konteksta u kom je ona nastala.

Neko je uspeo da roman Rat i mir ruskog pisca Lava Tolstoja – nekih 1.500 strana – pročitao za samo tri dana. Na pitanje o čemu se govori u knjizi, čitalac je odgovorio: „Reč je o Rusiji.“

Ako bismo u pouci za jednu sedmicu prešli hiljade godina istorije pre nego što dođemo do 5. Mojsijeve, to bi značilo učiniti nešto slično. Ali, ako se fokusiramo na najvažnije pojedinosti, možemo sagledati kontekst neophodan da bismo tu knjigu, tako bogatu „sadašnjom istinom“, razumeli na najbolji način.

LJUBAV, BITI VOLJEN

Tekst 1. Jovanova 4,8 glasi: „Bog /je/ ljubav“. Koliko god jednostavne bile te tri reči (četiri na grčkom), ideja koja iza njih stoji toliko je duboka, toliko snažna da jedva možemo sagledati njene implikacije. Ne kaže se da Bog voli, ili da Bog otkriva ljubav, ili da je Bog manifestacija ljubavi, već da je Bog ljubav. On jeste ljubav – jer je ljubav suština samog Božjeg identiteta. Kao pala ljudska bića, sa samo par kilograma tkiva i nešto hemikalija u glavi uz pomoć kojih spoznajemo realnost, mi jednostavno nismo sposobni da shvatimo puno značenje izraza „Bog je ljubav“.

Ali ono što sasvim izvesno možemo razumeti, dovoljno je da bismo znali da je to veoma dobra vest. Ako bi, umesto „Bog je ljubav“, pisalo „Bog je mržnja“ ili „Bog je osvetoljubiv“ ili „Bog je ravnodušan“, takvo otkrivenje o Njemu moglo bi biti zabrinjavajuće.

Međutim, istina o tome da je „Bog ljubav“ pomaže nam da bolje razumemo ideju da Božja vladavina, način na koji On upravlja stvorenim svetom, odražava tu ljubav. Ljubav prožima vasionu, možda čak i više nego gravitacija. Bog nas voli, a i mi treba za uzvrat da volimo Boga (videti 5. Mojsijeva 6,5; Marko 12,30).

Ljubav, međutim, da bi bila ljubav, mora slobodno da se daje. Bog ne može da iznudi ljubav. Onog trenutka kad bi to učinio, to više ne bi bila ljubav. Dakle, otkad je Bog na nebu i zemlji stvorio inteligentna i racionalna bića sa sposobnošću da vole, postojao je i rizik da Mu ona ne uzvrate ljubav. A neka i nisu – i tako se začelo ono što znamo kao veliku borbu.

Zašto sledeći tekstovi imaju smisla samo u kontekstu slobode i rizika koji su povezani sa ljubavlju? (Isaija 14,12-14; Jezekilj 28,12-17; Otkrivenje 12,7).

Naročito puno uvida pruža nam tekst Jezekilj 28,15, koji pokazuje da se na tom anđelu, Luciferu, mada je bio savršeno biće stvoreno od savršenog Boga, našlo bezakonje. Razlog nije bio taj što je on od početka stvoren s nekom greškom. Nego, budući da je stvoren sa sposobnošću da voli, Lucifer je imao istinsku moralnu slobodu, ali je, uprkos svemu što mu je dato („pokrivalo te je svako drago kamenje“), ovaj anđeo želeo još. Jedno je vodilo drugom, sve dok, eto, nije nastao „rat na nebu“.

Ponegde se može kupiti pas-robot, koji uvek izvršava vaše naredbe i nikad ne uprlja tepih niti gricka nameštaj. Međutim, da li biste uopšte mogli da imate ikakav smislen odnos sa tim „psom“? Kako vam vaš odgovor pomaže da razumete zašto je Bog želeo bića koja bi zaista mogla da Mu uzvrate ljubav?

PAD I POTOP

Gotovo svako dete školskog uzrasta zna priču o tome kako je jabuka pala na glavu Isaka Njutna. I gle, Njutn je otkrio gravitaciju! Da li mu je jabuka zaista pala na glavu ili ne, nije toliko bitno. Ono što je bitno jeste taj veliki uvid koji je Njutnu omogućio (on zapravo nije ni otkrio gravitaciju – svako ko je pao već je znao za nju) da shvati kako ista sila koja je izazvala pad jabuke (gravitacija) takođe drži mesec u orbiti oko zemlje, zemlju u orbiti oko sunca, i tako dalje.

To je bilo važno jer su mnogi ljudi hiljadama godina verovali da se zakon koji upravljaju nebesima razlikuju od onih koji upravljaju zemljom. Njutn je pokazao da je to verovanje pogrešno.

I mada se Njutnov doprinos odnosi na oblast prirodnih zakona, isti princip važi i za moralni zakon. Ista sloboda – sloboda svojstvena ljubavi – koja je dovela do Luciferovog pada na nebu, dovela je i do pada čoveka na zemlji.

Pročitajte tekstove 1. Mojsijeva 2,16.17 i 1. Mojsijeva 3,1-7. Kako ti stihovi o savršenim ljudima u savršenom okruženju, koje je stvorio savršeni Bog, takođe otkrivaju moćnu istinu o slobodi svojstvenoj ljubavi?

Posle pada, stvari su se kretale od loših ka gorim, čak do te mere da je Gospod rekao o ljudima „da su sve misli srca njihova svagda samo zle“ (1. Mojsijeva 6,5). A ako su im misli bile loše, sigurno su takva bila i njihova dela, sve dok zlo nije postalo tako veliko da je Gospod uništio ceo svet Potopom – pružajući čovečanstvu u izvesnom smislu priliku da krene ispočetka, kao neku vrstu drugog stvaranja. Međutim, kao što izveštaj o Vavilonskoj kuli pokazuje (1. Mojsijeva 11,1-9), ljudski rod je izgleda još uvek nameravao da prkosi Bogu. „Kada je kula već bila skoro završena, u jednom njenom delu nastanili su se njeni graditelji; drugi delovi, sjajno namešteni i ukrašeni, bili su posvećeni idolima. Ljudi su se radovali svom uspehu i hvalili bogove srebrne i zlatne, dižući se protiv Vladara neba i zemlje.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 119 (original). Tako je, osim što im je pomešao jezike, Bog raštrkao pali rod širom zemlje.

Obratite pažnju na svoje misli u toku jednog dana. Šta vam to govori o stanju vašeg vlastitog srca?

POZIVANJE AVRAMA

Avram (kasnije nazvan Avraam) prvi put se pojavljuje u rodoslovu iz 11. poglavlja 1. Mojsijeve, koji sledi odmah nakon pomenutog rasejanja iz Vavilona.

Pročitajte tekst 1. Mojsijeva 12,1-3, poziv koji Bog upućuje Avramu. Kako mi danas razumemo, gledajući unazad nakon krsta, nakon Isusove smrti i širenja evanđelja, šta je to Bog obećao da će učiniti preko Avrama?

Mnogo vekova kasnije, apostol Pavle, u nastojanju da se izbori sa jeresi među Galaćanima, ukazao je na poziv upućen Avramu, napominjući da je to bio rani izraz onoga što je oduvek bila Božja namera: evanđelje sve-tu. „Poznajte dakle da su oni sinovi Avraamovi koji su od vjere. A pismo vidjevši u napredak da Bog vjerom neznabošce pravda, naprijed objavi Avraamu: u tebi će se blagosloviti svi neznabošci. Tako koji su od vjere, blagosloviće se s vjernijem Avraamom“ (Galatima 3,7-9).

Poziv upućen Avramu prvi put se pominje u tekstu 1. Mojsijeva 12. Veći deo ostatka 1. Knjige Mojsijeve je priča o njegovim krvnim potom-cima, redom nefunkcionalnim, koji su stvarali jednu haotičnu porodicu za drugom, a opet, preko njih je obećanje na kraju trebalo da se ispuni, dostižući prelomni trenutak pozivanjem Mojsija.

Pročitajte tekst Dela 7,20-36, reči kojima mučenik Stefan opisuje Mojsija i Izlazak iz Egipta. Kako se to uklapa u obećanje koje je Bog prvobitno dao Avramu?

U svetu ogreglom u neznanje, greh i opšte nepoznavanje istine (stvari se nisu mnogo promenile za nešto više od tri hiljade godina, zar ne?), Gos-pod je pozvao jedan narod, svoj narod, Avramovo seme, iz Egipta. Preko njih je nastojao ne samo da sačuva poznanje istine, odnosno znanje o Nje-mu, Jahveu, i planu spasenja, već i da proširi to znanje na ostatak sveta.

Kako mi kao adventisti sedmog dana vidimo sebe danas u odnosu na ostatak sveta? Odnosno, koje paralele postoje između nas i drev-nog Izraela? Što je još važnije, kakvu odgovornost ta paralela polaže na svakog od nas pojedinačno?

ZAVET NA SINAJU

Izlazak iz Egipta i sve u vezi s njim, od krvi na dovratniku do drame na Crvenom moru – kakvog li iskustva! Nema sumnje da je sve to ostavilo snažan utisak na one koji su to preživeli. (A onima koji su umrli, od prvorodene dece u Egiptu do vojnika na dnu mora, Bog će pošteno suditi.) Kao što je Gospod kazao: „Vidjeli ste šta sam učinio Misircima i kako sam vas kao na krilima orlovijem nosio i doveo vas k sebi“ (2. Mojsijeva 19,4).

Zašto je Gospod preduzeo to zapanjujuće i dramatično spasavanje, izvodeći jedan narod iz drugog naroda? „Ili“, kao što sam Mojsije kaže: „Je li Bog pokušao da dođe te uzme sebi narod iz drugoga naroda kušanjem, znacima i čudesima i ratom i rukom krjepkom i mišicom podignutom i strahotama velikim, kao što je učinio sve to za vas Gospod Bog naš u Misiru na vaše oči?“ (5. Mojsijeva 4,34)

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 19,4-8. Zašto je Gospod pozvao narod da izađe iz Egipta?

Bilo je to tako jednostavno. Bog ih je pozvao da izađu – pozvao je „seme“, potomke otaca Avrama, Isaka i Jakova. S tim potomcima je Gospod uspostavio svoj zavet, i oni će zaista postati „moje blago mimo sve narode, premda je moja sva zemlja“ (2. Mojsijeva 19,5). Taj odnos je bio od suštinskog značaja za zavet.

Međutim, ta ideja o „posebnom blagu“ (*segullah*), mogla je biti (a i bila je) pogrešno shvaćena. Njihova posebnost nije proisticala ni iz kakve svetosti i pravednosti koja je njima samima bila svojstvena. Ona se zapravo sastojala u Božjoj blagodati koja im je data i čudesnim istinama koje su im poverene – istinama koje je trebalo da slede i, kao „carsko sveštenstvo“, u krajnjoj liniji rašire po celom svetu.

Tada im je Bog dao i neke odredbe zaveta (takozvani njihov deo sporazuma), Deset zapovedi (2. Mojsijeva 20), a zatim je zavet ratifikovan. Pošto je novoizgrađeni oltar pošćropio krvlju ųrtve, Mojsije „uze knjigu zavjetnu i pročita narodu“ (2. Mojsijeva 24,7). Pri tom je narod ponovo izjavio da će biti poslušan.

„Kad Mojsije izgovori sve zapovijesti po zakonu svemu narodu, onda uze krvi... te pokropi i knjigu i sav narod govoreći: ovo je krv zavjeta koji Bog načini s vama“ (Jevrejima 9,19.20). Šta ta krv označava, i zašto je ona toliko važna čak i za nas danas?

OTPADNIŠTVO I KAZNA

„Što je god kazao Gospod činićemo“ (2. Mojsijeva 19,8; videti takođe 2. Mojsijeva 24,3; 2. Mojsijeva 24,7). Iako su ljudi, nesumnjivo, svaki put kad su izgovarali te reči, zaista to i mislili, sveta istorija, nažalost, pokazuje da su njihovi postupci uvek iznova protivrečili onome što su govorili. Mada su bili izabrani narod, mada su slobodno ušli u zavet sa Gospodom, nisu održali svoj deo dogovora koji se zapravo svodio na jedno.

Koja je komponenta u vezi sa zavetom bila od presudne važnosti za Izrael? (2. Mojsijeva 19,4.5).

Poziv da se čovek pokorava Bogu, da se drži Njegovog zakona, ni tada nije predstavljao legalizam baš kao ni danas (videti Matej 7,24-27; Jovan 14,15; Jakov 2:20; Rimljanima 6,11.12), a opet, deca Izraelova su uvek iznova propuštala da ispoštuju svoj deo sporazuma.

Zaista, vrlo rano, dok im je Sinajska gora još uvek bila u vidokrugu, oni su pali u teško otpadništvo (videti 2. Mojsijeva 32,1-6). Na nesreću, neverstvo je izgleda bilo pre pravilo nego izuzetak, pa su, umesto da odmah uđu u Obećanu zemlju, 40 godina lutali pustinjom.

Pročitajte tekst 4. Mojsijeva 14,28-35. Kakva je kazna izrečena narodu zbog njihovog odbijanja da veruju Gospodu u vezi sa onim što im je rekao da učine?

U to vreme, kao i danas, do neposlušnosti je često dolazilo ne samo iz neposredne pobune (mada se i to dešavalo), već i iz nespremnosti da poverujemo u ono što nam Bog govori. Ono što je taj greh Izraela činilo još gnusnijim bila je činjenica da svi ti ljudi, kao što sam Bog kaže, „vidješe slavu moju i znake moje što sam učinio u Misiru i u ovoj pustinji, i kušaše me već deset puta“ (4. Mojsijeva 14,22). Uprkos svemu onome što su videli i iskusili, i dalje su odbijali da se pokore Gospodu i da zauzmu zemlju, i pored Božjih obećanja da će uspeti u tome (4. Mojsijeva 13-14).

Razmislite o ovome što je rečeno: da tako često nepokornost proishodi iz nedostatka poverenja u Božju Reč upućenu nama. Zašto je to tako i kako možemo zaista naučiti da se više uzdamo u Boga?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Za dublje i dobro osmišljeno proučavanje teme o Velikoj borbi, zasnovano na ideji o Bogu koji je ljubav, a napisano od strane jednog adventiste sedmog dana, obratite pažnju na delo Džona Pekama Teodiceja ljubavi: Kosmički sukob i problem zla. Činjenica da je to delo objavila jedna neadventistička izdavačka kuća pokazuje kako dobra biblijska nauka može da otkrije stvarnost Velike borbe kakva je prikazana u Svetom pismu.

„Ukratko, tvrdim da se Božja ljubav (pravilno shvaćena) nalazi u središtu kosmičkog spora i da Božja posvećenost ljubavi pruža moralno dovoljan razlog za to što On dopušta zlo, sa značajnim posledicama po razumevanje božanske promisli koja deluje u okviru onoga što ja nazivam zavetnim pravilima obavezivanja.“ – John C. Peckham, *Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2018), p. 4.

„Odluka da Izrailj još četrdeset godina neće ući u Hanan duboko je razočarala Mojsija i Arona, Haleva i Isusa Navina, ali su bez prigovora prihvatili božansku presudu. Međutim, oni koji su prigovarali da Bog nepravedno postupa prema njima i objavljivali da će se vratiti u Egipat, počeli su gorko da plaču i jadikuju kada su im bili uskraćeni blagoslovi koje su do tada prezirali. Prigovarali su bez razloga, a sada im je Bog dao razlog da plaču. Da su žalili zbog svoga greha, kada im je bio jasno prikazan, ova presuda nikada ne bi ni bila izrečena; međutim, plakali su zbog kazne, njihova žalost nije bila pokajanje i zato nije mogla navesti Boga da povuče osudu.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 392 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte o pitanju slobodne volje i ljubavi. Zašto se ljubav, da bi bila ljubav, mora slobodno davati? Uzimajući u obzir tolike patnje na ovom svetu, neki bi rekli da ljubav nije vredna svega toga. Kako biste vi odgovorili na tu dilemu?
2. Budući da poslušnost zauzima tako značajno mesto u celoj Bibliji, šta bi onda bio legalizam? Šta je to što trud da se bude veran Bogu i Njegovoj reči može pretvoriti u zamku legalizma?
3. Razgovarajte u razredu o pitanju postavljenom pred kraj proučavanja predviđenog za utorak, u vezi sa paralelama između drevnog Izraela i Crkve adventista sedmog dana. Koje su to paralele i zašto bi trebalo da se brinemo zbog njih?

MOJSIJEV ČAS ISTORIJE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 5. Mojsijeva 1-3; 2. Mojsijeva 32,29-32; 4. Mojsijeva 14; Efescima 3,10; 1. Mojsijeva 15,1-16; Jovan 14,9.

Tekst za pamćenje: „I svi jedno jelo duhovno jedoše; i svi jedno piće duhovno piše; jer pijahu od duhovne stijene koja išaše za njima: A stijena bješe Hristos“ (1. Korinćanima 10,3.4).

„Ovo su riječi koje govori Mojsije“ (5. Mojsijeva 1,1). Tako počinje 5. Knjiga Mojsijeva. I mada Mojsije i njegova prisutnost dominiraju knjigom, od tih uvodnih reči pa sve do njegove smrti u zemlji Moav (5. Mojsijeva 34,5), 5. Mojsijeva (kao i cela Biblija) u stvari govori o Gospodu Isusu. Jer, On je taj koji nas je stvorio (1. Mojsijeva 1, 2; Jovan 1,1-3), koji nas održava (Kološanima 1,15-17; Jevrejima 1,3) i izbavlja (Isaija 41,14; Titu 2,14). A u širem smislu reči, 5. Mojsijeva otkriva kako Gospod nastavlja da stvara, održava i izbavlja svoj narod u ovim presudnim trenucima istorije spasenja.

U osnovi, neposredno pre nego što se deca Izraelova konačno ušla u Hanan, Mojsije im je održao čas istorije, što je motiv koji se ponavlja kroz celu Bibliju: sećajte se šta je Gospod činio za vas u prošlosti.

To bi trebalo da bude značajna opomena i za nas koji se nalazimo na granicama jedne bolje Obećane zemlje: „Kad se osvrnem na našu prošlost, prelazeći u mislima svaki korak našeg napredovanja do mesta na kom se danas nalazimo... puna sam divljenja i pouzdanja u Hrista kao vođu. Nemamo čega da se plašimo u budućnosti, osim ako zaboravimo kako nas je Gospod vodio i čemu nas je učio u prošlosti.“
– Ellen G. White, Life Sketches, p. 196.

MOJSIJEVA SLUŽBA

Mojsijevo prisustvo se oseća u celoj Bibliji. Mada se njegovo ime uopšte ne pominje sve do teksta 2. Mojsijeva 2,2, on je napisao i Postanje (1. Mojsijevu), Božju merodavnu i temeljnu priču o tome ko smo mi, kako smo ovde dospeli, zašto su stvari tako loše kao što jesu, a opet, zašto i pored toga možemo imati nadu. Stvaranje, Pad, obećanje o iskupljenju, Potop, Avram, evanđelje – sve to ima svoje korene u Postanju, a autor te knjige je prorok Mojsije. Teško je adekvatno izmeriti uticaj koji je taj čovek, ne baš besprekoran, ipak uspeo da izvrši za Boga, zato što Ga je voleo i želeo da Mu služi.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,29-32 gde je zabeležen razgovor između Gospoda i Mojsija nakon strašnog greha sa zlatnim teletom. Koje uvide nam ta priča pruža u vezi s Mojsijevim karakterom, i s tim zašto je, uprkos njegovim manama, Gospod ipak mogao da ga upotrebi na tako moćan način?

Mada sam nije imao nikakve veze s tim grehom, Mojsije se zauzeo za grešni narod do te mere da je čak bio spreman da izgubi sopstvenu dušu radi njih. Što je posebno fascinantno, u tekstu 2. Mojsijeva 32,32, kad Mojsije traži od Boga da im „oprosti greh“, on zapravo koristi glagol „nositi“. Tako je Mojsije – shvatajući težinu greha i ono što je bilo potrebno da bi se on iskupio – zapravo tražio da Bog „ponese“ njihov greh. Jer to je, na kraju krajeva, jedini način na koji je njihov greh, i uopšte bilo koji greh, mogao biti oprošten.

Dakle, tu imamo, vrlo rano u Bibliji, moćnu najavu zamene, prema kojoj će sam Bog, u ličnosti Isusa Hrista, podneti pun teret i kaznu za naš greh, što je Božji unapred određen način da spase čovečanstvo, a istovremeno ostane veran načelima svoje vladavine i zakona.

I zaista, mnogo vekova kasnije Petar je pisao o Isusu „koji grijehe naše sam iznese na tijelu svojemu na drvo, da za grijehe umremo, i za pravdu živimo; kojega se ranom iscijeliste“ (1. Petrova 2,24).

U međuvremenu, ono što vidimo u toj priči o Mojsiju i njegovoj reakciji na greh naroda jeste Mojsije u ulozi posrednika u korist palih, grešnih ljudi – kao predlika onoga što će Isus učiniti za sve nas (videti Jevrejima 7,25).

Spreman da izgubi sopstvenu dušu u korist svog naroda? Razmislite pažljivije o implikacijama tih reči. Šta mi sami možemo naučiti iz njih kad je reč o tome šta znači zaista voleti druge?

ISPUNJENO PROROČANSTVO

Uprkos nekim zabludama koje mnogi pokušavaju da proglase za istinu (kao što je ona da je naš univerzum nastao sam od sebe, „ni iz čega“, ili da je sav život na zemlji nastao slučajno od prostih hemijskih jedinjenja), savremena nauka nam je ipak pružila neke zapanjujuće uvide u Božju stvaralačku silu. Sklad, ravnoteža i preciznost mnogih aspekata sveta prirode, čak i u njegovom palom stanju, i dalje izazivaju divljenje kod onih koji ih proučavaju.

A ako je Bog tako precizan kad je reč o fizičkim pojavama, sigurno je isto tako precizan i u vezi sa onim što je duhovno. Pa tako, u uvodnim stihovima 5. Mojsijeve, možemo videti još neke primere Božje neverovatne preciznosti.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 1,1-6. Kakav je proročki značaj činjenice da tekst 5. Mojsijeva 1,3 govori o „četrdesetj godini“?

Posle totalnog neuspeha, kad je Mojsije poslao uhode iz Kadis-Varnije da ispitaju zemlju, a narod odbio poziv da tu zemlju osvoji - šta se dogodilo? Rečeno im je da neće ući u Obećanu zemlju kao što su se nadali. I koliko dugo je trebalo da čekaju pre nego što uđu? „Po broju dana, za koje uhodiste zemlju, četrdeset dana, na svaki dan po godinu, nosićete grijeh svoje, četrdeset godina, i poznaćete da sam prekinuo s vama“ (4. Mojsijeva 14,34).

Otuda, 5. Mojsijeva polazi od četrdesete godine, tačno onako kako im je Bog rekao. Drugim rečima, Božja proročka reč je pouzdana kao i sam Bog, a ono što vidimo ovde, u uvodnim stihovima 5. Mojsijeve, jeste još jedan dokaz te pouzdanosti – to jest, Bog će učiniti ono što kaže da će učiniti, i to u ono vreme u koje kaže da će učiniti.

Naravno, to nije jedini proročki vremenski period koji se ispunio tačno onako kako je Bog rekao. Ako se osvrnemo unazad sa naše današnje pozicije, možemo, na primer, u tekstu Danilo 9,24-27 naći vremenski period koji se odnosi na Isusovu službu, a koji se ispunio baš onako kako je Gospod rekao. Možemo videti da se „vrijeme... vremena i... po vremena“ (Danilo 7,25; videti takođe Otkrivenje 12,6.14; Otkrivenje 13,5) ispunilo tokom istorije, kao i period od 2.300 dana iz teksta Danilo 8,14.

Osim preciznih vremenskih elemenata, proročanstva iz 2, 7 i 8. poglavlja Knjige proroka Danila, koja su tako tačno i precizno predvidela događaje iz svetske istorije, pružaju nam i nepobitne dokaze o Božjem predznanju, Njegovoj vlasti i pouzdanosti.

Možemo videti da je Gospod verno ispunio sva proročanstva iz prošlosti, tačno onako kako je i predvideo. Zašto bi to trebalo da nas uveri da se možemo pouzdati u Njega i u vezi sa onim što je rekao da će se dogoditi, a što je još uvek stvar budućnosti?

HILJADU PUTA BROJNIJI

Posle dugog i mukotrpnog putovanja kroz pustinju, Mojsije, govoreći u Gospodnje ime (bio je prorok, mada, zapravo i više od proroka), izjavljuje: „Eto, dao sam vam zemlju, uđite u nju, i uzmite zemlju, za koju se zakleo Gospod ocima vašim, Avramu, Isaku i Jakovu, da će im je dati i potomstvu njihovu nakon njih“ (5. Mojsijeva 1,8).

Zapazite, međutim, šta se dalje dešava.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 1,9-11. Kakav je značaj tih reči, pogotovu u svetlu činjenice da su oni, u jednom vrlo realnom smislu, bili kažnjeni od Boga zbog pobune u Kadis-Varniji?

Ovde vidimo još jedan primer Božje milosti. Čak i tokom lutanja kroz pustinju, oni su bili blagosloveni: „Četrdeset godina hranio si ih u pustinji, ništa im nije nedostajalo: Odišlo im ne ovešta i noge im ne otekoše“ (Nemija 9,21).

A Mojsije, ponovo pokazujući ljubav prema svom narodu, moli Boga da ih umnoži hiljadu puta više nego što je to već učinio!

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 1,12-17. Šta se događalo kao direktan ishod Božjeg blagoslova nad njima, i koje korake je Mojsije preduzeo da bi izašao na kraj s tom situacijom?

Dakle, čak je i tada, kad je Gospod bio tako moćno prisutan među njima, postojala potreba za organizacijom, za strukturom, za sistemom odgovornosti. Izrael je bio *qahal*, organizovani skup (videti 5. Mojsijeva 31,30), začetak novozavetne *eklessia*, što je grčki izraz za „crkvu“ (videti Matej 16,18). A apostol Pavle, mada je delovao u drugačijem kontekstu, nikad nije bio daleko od svojih jevrejskih korena, pa tako u 1. Korinćanima 12 vidimo kako jasno opisuje potrebu za ljudima koji će biti osposobljeni da preuzmu različite uloge radi pravilnog funkcionisanja tela, baš kao što vidimo ovde u 5. Mojsijevoj, i kao što je postojao *qahal* u pustinji. Crkva danas, kao *qahal* u ono vreme, treba da bude jedinstveno telo u kojem ljudi preuzimaju različite uloge u skladu sa svojim darovima.

Mada ponekad čujemo kako ljudi kritikuju „organizovanu“ religiju (šta bi oni radije hteli – „neorganizovanu“ religiju?), Božja Reč, pogotovu Novi zavet, ne priznaje nijednu drugu vrstu religije osim one organizovane.

KADIS VARNIJA

Bauk se nadvio nad početnim delovima 5. Knjige Mojsijeve, bauk Kadis Varnije. Ta nesrećna priča, kao što smo videli, predstavlja neposrednu pozadinu 5. Mojsijeve i vredelo bi pogledati je izbliza.

Pročitajte tekst 4. Mojsijeva 14. Kako je narod reagovao na izveštaj uhoda i kakve su bile posledice te njihove reakcije? (Videti takođe 5. Mojsijeva 1,20-46.)

Iz ove priče možemo izvući mnogo važnih pouka, ali jedna od njih koja će se ponovo pojaviti u toj knjizi, može se naći i u tekstu 4. Mojsijeva 14.

Pročitajte tekst 4. Mojsijeva 14,11-20. Mada tu ponovo vidimo Mojsija u ulozi posrednika, šta je posebno značajno u njegovom obrazlaganju pred Gospodom zašto On ne bi trebalo da uništi narod?

Razmislite o tome šta je Mojsije zapravo govorio Bogu. „Ako to učiniš, vidi kako ćeš izgledati u očima Egipćana i ostalih naroda na ovom području.“ To je važno jer, na kraju krajeva, sve to što je Bog želeo da uradi sa Izraelom, nije bilo toliko zbog njih samih, koliko zbog čovečanstva kao celine. Izraelski narod je trebalo da bude svetlost svetu, svedok pripadnicima drevnih naroda o ljubavi, sili i spasenju koji se nalaze u istinskom Bogu, a ne u idolima koje su ti narodi obožavali.

Međutim, kao što je Mojsije primetio, ako bi Bog uništio svoj narod, šta bi onda bilo? Ostali narodi bi rekli: „Nije mogao Gospod dovesti naroda ovoga u zemlju koju im je sa zakletvom obećao, zato ih pobi u pustinji“ (4. Mojsijeva 14,16).

Drugim rečima, ono što tu vidimo je tema koja se provlači kroz celu Bibliju – misao da Bog treba da se proslavi u svom narodu, da se Božja slava, dobrota, ljubav i sila otkrivaju u Njegovoj crkvi kroz ono što On čini za svoj narod. Naravno, Njegov narod mu ne olakšava uvek taj posao, ali Bog će se na kraju ipak proslaviti preko svojih dela na zemlji.

Pročitajte tekst Efescima 3,10. Šta Pavle tu govori i kako se to ostvaruje? Kako se „mnogorazlična premudrost“ Božja otkriva celom svemiru? Kakvu ulogu mi kao pojedinci imamo, ako je uopšte imamo, u svemu tome?

GREH AMOREJACA

U 2. i 3. poglavlju 5. Mojsijeve, Mojsije nastavlja da prepričava izraelsku istoriju, i da podseća narod kako su, s Božjim blagoslovom, razbijali svoje neprijatelje. Kad su bili verni, Bog im je davao pobjedu, čak i nad „divovima“ (5. Mojsijeva 2,11.20; 5. Mojsijeva 3,13).

Naravno, to pokreće jednu tešku temu, koje moramo makar da se dotaknemo, u vezi sa uništenjem tih naroda. Mada su deca Izraelova često prvo nudila mir određenom narodu (5. Mojsijeva 20,10.11), ako taj narod ne bi prihvatio ponudu, Izraelci su ponekad ulazili i ubijali sve, uključujući žene i decu. „I dade nam ga Gospod Bog naš, i ubismo ga sa sinovima njegovijem i svijem narodom njegovijem. I uzemosmo tada sve gradove njegove, i pobismo ljude po svim tim gradovima, i žene i djecu, ne ostavismo živa nijednoga“ (5. Mojsijeva 2,33.34).

Neki pokušavaju da to zaobiđu, tvrdeći jednostavno da te priče nisu istinite. Ali, pošto mi verujemo da je „sve... Pismo od Boga dano, i korisno za učenje, za karanje, za popravljanje, za poučavanje u pravdi“ (2.Timotiju 3,16), to nije prihvatljiva opcija za adventiste sedmog dana. Zato nam ostaje teško pitanje u vezi s tim nemilim događajima.

Pročitajte tekst 1. Mojsijeva 15,1-16. Šta je Bog rekao Avramu u tekstu 1. Mojsijeva 15,16, i kako to baca nešto svetlosti na tu mučnu temu?

Nema sumnje da su mnogi od tih paganskih naroda bili izuzetno brutalni i surovi, i da su se mogli opravdano suočiti s Božjim gnevom i kaznom i mnogo ranije. To je istina, ali čak i ako je Bog strpljivo čekao da se promene, a oni to nisu učinili – to još uvek ne menja neprijatnu realnost o ubijanju svih, uključujući i decu. (Naravno, verovatno je mnogo više dece ubijeno u Potopu nego što su ih pobili Izraelci.)

Činjenica je da za sada, s obzirom na ograničene podatke koje imamo o punom kontekstu događaja, jednostavno treba da prihvatimo tu mučnu realnost i da verujemo u Božju dobrotu, koja se otkrila na tako mnogo drugih načina. Vera ne znači samo voleti Boga po lepom danu, u predivnoj šumi punoj čudesnih prizora i zvukova. Ona isto tako znači verovati u Njega uprkos svemu onome što ne razumemo u potpunosti.

Pročitajte tekstove 1. Korinćanima 10,1-4 i Jovan 14,9. Kako nam ti stihovi, i mnogi drugi poput njih, pomažu da naučimo da verujemo u Božju ljubav, pravdu i dobrotu, čak i kad vidimo nešto što nam je teško da uklopimo s takvim shvatanjem Boga?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Evo kako je jedan naučnik pokušao da odgovori na teška pitanja u vezi sa postupanjem Izraelaca prema nekim od tih naroda:

„Kao Stvoritelj svih stvari i svih ljudskih bića, kao suvereni Vladar nad svima, Bog može da uradi šta god poželi s bilo kim, i to s punim pravom...

Božji putevi su tajanstveni. Budući da Ga nikad nećemo u potpunosti razumeti, možda ne treba previše da se mučimo s tim pitanjima. Tekst Isaija 55,8-9 pruža izvesnu utehu u tom smislu.

Prema slici koju nalazimo u Bibliji, hananejski narodi su bili izuzetno zli, a njihovo uništenje je predstavljalo Božji sud nad njihovim gresima. To nije bilo ni prvi ni poslednji put da je Bog tako nešto učinio. Razlika između sudbine Hananejaca i sudbine celog čovečanstva (osim Nojeve porodice), kako je opisana u tekstu 1. Mojsijeva 6–9, ogleda se samo u razmeri događaja i sredstvima izvršenja...

Bog nikad nije nameravao da politika *herema* (totalnog uništenja) postane uobičajena politika Izraelaca prema ostalim narodima. Tekst 5. Mojsijeva 7,1 izričito imenuje i time ograničava ciljne narode. Izraelcima nije bilo dopušteno da istu politiku primenjuju prema Aramejcima, Edomcima, Egipćanima, niti bilo kome drugom (uporediti 5. Mojsijeva 20,10-18)...

Hananejci su doživeli sudbinu s kojom će se na kraju suočiti svi grešnici – Božji sud... Božja eliminacija Hananejaca bila je neophodan korak u istoriji spasenja...

Mada su hananejski narodi kao celina bili predmet Božje osude, oni su na to bili upozoreni najmanje četrdeset godina unapred (videti Ravinu ispovest u tekstu Isus Navin 2,8-11).⁴ – Daniel I. Block, *The NIV Application Commentary: Deuteronomy* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 2012), pp. 98, 99.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Razmislite o našem shvatanju milenijuma, prema kojem ćemo imati hiljadu godina da bismo dobili odgovore na sva svoja pitanja. Kako nam to shvatanje pomaže da naučimo da verujemo Bogu uprkos svim teškim pitanjima koja sad imamo?
2. Na koje načine vas je Bog vodio u prošlosti, što vam pomaže da naučite da Mu verujete u budućnosti? Zašto je važno ne zaboravljati kako je Bog delovao ranije u našem životu?
3. Osvrnite se u razredu na pitanje postavljeno na kraju proučavanja predviđenog za nedelju – o Mojsijevoj spremnosti da izgubi sopstvenu dušu u korist svog naroda. Da li je to ispravan stav? Šta je dovoljno vredno, ako tako nešto postoji, da zbog toga izgubimo svoju dušu, pogotovu kad uzmemo u obzir koliko je koštalo njeno iskupljenje?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 12,1-3; Rimljanima 4,1-5; 2. Mojsijeva 2,24; 5. Mojsijeva 5,1-21; 5. Mojsijeva 26,16-19; 5. Mojsijeva 8,5; Matej 28,10.

Tekst za pamćenje: „A postavljam zavjet svoj između sebe i tebe i potomstva tvojega nakon tebe od koljena do koljena, da je zavjet vječan, da sam Bog tebi i potomstvu tvojemu nakon tebe“ (1. Mojsijeva 17,7).

„I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba, koji imaše vječno jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome plemenu i jeziku i koljenu i narodu“ (Otkrivenje 14,6). Zapazite, to je „večno evanđelje“ – vječno u smislu uvek postojeće, u smislu da je oduvek tu, u smislu da nam je obećano u Hristu Isusu „prije vremena vječnijeh“ (Titu 1,2).

Otuda ne čudi što Biblija na drugim mestima govori o „večnom zavetu“ (1. Mojsijeva 17,7; Isaija 24,5; Jezekilj 16,60; Jevrejima 13,20), jer je suština evanđelja zavet, a suština zaveta evanđelje – Bog vam u svojoj spasonosnoj blagodati i ljubavi nudi ono što ne zaslužujete i što nikako ne možete da zaradite, a vi odgovarate tako što Mu uzvraćate ljubav „svijem srcem svojijem i svom dušom svojom i svijem umom svojijem i svom snagom svojom“ (Marko 12,30) – ljubav koja se ispoljava kroz poslušnost Njegovom zakonu: „Jer je ovo ljubav Božija da zapovijesti njegove držimo“ (1. Jovanova 5,3).

Ove sedmice razmatraćemo ideju o zavetu kako je ona izražena u 5. Knjizi Mojsijevoj, u kojoj se zavet i sve što on podrazumeva jasno pokazuje.

ZAVET I EVANĐELJE

U celoj Bibliji zakon i evanđelje se javljaju zajedno. Mada je ideja zaveta postojala i pre izraelskog naroda (na primer, zavet sa Nojem), i mada je zavetno obećanje dato još pre nego što je izraelski narod uopšte postojao, ono je posebno naglašeno kroz Božji odnos s Njegovim narodom, počevši od njihovih otaca, patrijaraha.

A već od samog početka, središnja istina zaveta bilo je evanđelje – spasenje samo verom.

Pročitajte tekstove 1. Mojsijeva 12,1-3; 1. Mojsijeva 15,5-18 i Rimljanima 4,1-5. Koje je zavetno obećanje dato Avramu (kasnije Avraamu) i kako se u tom zavetnom obećanju otkriva evanđelje?

Avram je verovao Bogu, verovao je u Božja obećanja koja su mu data i time je bio opravdan pred Bogom. Ta izjava, međutim, ne podrazumeva jeftinu blagodati. Avram je nastojao da svoj deo zaveta održi poslušnošću, kao što se vidi u tekstu 1. Mojsijeva 22, na gori Morija – i pored toga što mu se „prima... vjera njegova u pravdu“ (Rimljanima 4,5). Zato apostol Pavle vekovima kasnije navodi Avrama kao primer toga šta znači živeti prema zavetnim obećanjima koja je Bog dao svom narodu.

Ta tema se više puta ponavlja u Bibliji. Pavle je drugi put pokreće u Galatima 3,6 gde ponovo citira tekst 1. Mojsijeva 15, 6 po kome se Avramu njegova vera „primi... u pravdu“, i podseća na obećanje prvi put dato Avramu o tome kako će se svi narodi blagosloviti u njemu (Galatima 3,9). Zavetna obećanja daju se svima, Jevrejima i neznabošcima, koji su „od vjere“ (Galatima 3,7), i koji su na taj način opravdani verom bez dela zakona, ma koliko da su obavezni, na osnovu zaveta, da poštuju zakon.

Čak i prorok Jeremija, kad govori o novom zavetu, čini to u kontekstu zakona: „Nego ovo je zavjet što ću učiniti s domom Izrailjevijem poslije ovijeh dana, govori Gospod: Metnuću zakon svoj u njih, i na srcu njihovu napisaću ga, i biću im Bog i oni će mi biti narod“ (Jeremija 31,33), podražavajući jezik koji seže do 3. Mojsijeve: „I hodiću među vama, i biću vam Bog, i vi ćete biti moj narod“ (3. Mojsijeva 26,12).

Kako se zavetna ideja o zakonu i evanđelju tako savršeno uklapa sa porukama tri anđela iz Otkrivenja 14 – Božje poslednje opomene svetu?

ZAVET I IZRAEL

„Ne ideš za pravdu svoju ni za čistotu srca svojega da naslijediš tu zemlju; nego za nevaljalstvo tih naroda Gospod Bog tvoj tjera ih ispred tebe, i da održi riječ za koju se zakleo ocima tvojim, Avramu, Isaku i Jakovu“ (5. Mojsijeva 9,5; videti takođe 5. Mojsijeva 9,27).

Kako se realnost zavetnih obećanja ogleda u tom stihu?

I ovde se pojavljuje zavet blagodati: Bog je radio njima u prilog uprkos njihovim stalnim greškama. (Mora biti da i evanđelje danas funkcioniše na isti način.) I upravo zbog obećanja datog očevima, Božja blagodat je darovana njihovim budućim generacijama.

U svojim obraćanjima narodu kojem su zavetna obećanja data kao celini, Mojsije se često osvrtao na zavetna obećanja data patrijarsima.

Pročitajte sledeće tekstove: 2. Mojsijeva 2,24; 2. Mojsijeva 6,8 i 3. Mojsijeva 26,42. Šta je tu rečeno što nam pomaže da otkrijemo kako zavetna obećanja funkcionišu?

Izlazak iz Egipta, veliki simbol Božje spasonosne blagodati, takođe se zasnivao na zavetu koji je Gospod sklopio s njihovim očevima. Odnosno, čak i pre nego što su se nosioci zaveta rodili, obećanja su data u njihovu korist. Tako su oni, bez ikakvih sopstvenih zasluga (u najmanju ruku), primili obećano izbavljenje, što je Bog izdejstvovao za njih kroz čuda i događaje prilikom Izlaska.

Tu se stvari, naravno, nisu završile. Otišli su iz Egipta – kuda? Da, pod Sinaj, gde je zavet s njima „zvanično“ uspostavljen (videti 2. Mojsijeva 20). A u središtu tog zaveta bili su evanđelje i zakon, Deset zapovesti, kojima su pozvani da se povinuju, kao izraz njihovog spasonosnog odnosa sa Gospodom, koji ih je već izbavio (evanđelje). Zato su oni uvek iznova bili pozivani na poslušnost tom zakonu, kao svom udelu u zavetu koji je potvrđen na Sinaju.

Kakvu bi ulogu Božji zakon trebalo da ima u našem životu danas – nas koji smo spaseni blagodaću – i zašto je on tako presudan za naše iskustvo sa Bogom?

KNJIGA ZAVETA

Mada se ideja o zavetu (*berit* na hebrejskom), kojim se opisuje odnos Boga s Njegovim narodom, provlači kroz celu Bibliju, ta reč se u 5. Mojsijevoj pojavljuje tako često da je ta knjiga proglašena „Knjigom zaveta“.

Razmotrite tekst 5. Mojsijeva 5,1-21. Šta se tu događa što otkriva koliko je ideja zaveta (*berit*) bitna za 5. Knjigu Mojsijevu?

Nedugo nakon što su deca Izraelova izbavljena iz Egipta, Bog je s njima uspostavio zavet na Sinaju, neposredno pre nego što je trebalo da uđu u Obećanu zemlju. Zatim, posle četrdeset godina lutanja, opet pred ulazak u Obećanu zemlju, što je bio ključni deo zavetnog obećanja (videti 1. Mojsijeva 12,7; 2. Mojsijeva 12,25), Gospod im ponovo, preko Mojsija, daje Deset zapovesti, da se ponovo naglasi koliko je za njih važno da obнове i svoje zavetne obaveze.

Da, Gospod je upravo trebalo da ispuni zavetna obećanja koja im je dao. Sada su, međutim, oni bili dužni da ispune svoj deo zaveta: „I objavi vam zavjet svoj, koji vam zapovijedi da držite, deset riječi, koje napisa na dvije ploče kamene“ (5. Mojsijeva 4,13). Učinio je to na Sinaju, a sada je to ponovio u Moavu, neposredno pre nego što su zauzeli zemlju koja im je bila zaveštana obećanjima datim vekovima ranije njihovim očevima, kao izraz „večnog zaveta“ koji je prethodio čak i postojanju sveta.

„Pre nego što su postavljeni temelji Zemlji, Otac i Sin sjedinili su se u zavetu da otkupe čoveka, ako ga sotona bude pobedio. Stegli su svoje ruke u svečanom zavetu da će Hristos postati Jemac za ljudski rod.“ – Elen G. Vajt, Čeznja vekova, str. 834 (original).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 5,3. Kako razumemo ovaj stih?

Šta im je Mojsije zapravo govorio? Najverovatnije je hteo da istakne činjenicu da njihovih očeva više nema, te da se predivna zavetna obećanja, nekada data njihovim očevima, sada daju njima. To je verovatno bio Mojsijev način da im stavi da znanja da ne bi trebalo da ponove greške prethodne generacije. Obećanja (ali i obaveze) sada pripadaju njima.

NJEGOV POSEBAN NAROD

Nama danas je dosta teško da shvatimo kako je drevni svet izgledao u vreme dok je Izrael lutao pustinjom. S obzirom da su nastajala i nestajala čitava carstva, od kojih su ostale samo ruševine (ako i to), šta uopšte možemo da znamo o mnogim manjim paganskim narodima koji su živeli na istom području kao i Izrael?

Ne znamo baš puno, ali u jedno smo sigurni: ti narodi su bili ogrezli u paganizam, politeizam i neke krajnje nedostojne običaje, uključujući žrtvovanje dece. Pokušajte da zamislite koliko je izopačena i zla morala da bude ta kultura i religija, da bi tako nešto radila sopstvenoj deci, i to u ime nekog boga!

Nije nikakvo čudo što je Gospod uvek iznova, kroz čitavu istoriju drevnog Izraela, upozoravao svoj narod da ne sledi običaje naroda koji su ih okruživali. „Kad uđeš u zemlju koju ti Gospod Bog tvoj daje, ne uči se činiti gadna djela onijeh naroda“ (5. Mojsijeva 18,9).

A razlog tome je što je Bog pozvao svoj narod sa posebnom svrhom. Stupajući u zavet sa Bogom, trebalo je da oni postanu poseban narod, sve dok pred svetom o Bogu koji je stvorio nebo i zemlju – jedinom Bogu.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 26,16-19. Kako je odnos između Boga i Izraela sažet u tim stihovima? Kako je njihova vernost zavetu trebalo da se izrazi kroz to kakva će vrsta ljudi oni postati? Koju pouku iz toga i mi treba da izvučemo za sebe?

Kako je fascinantno što Mojsije započinje ta četiri stiha rečju „danas“, kao da im je Bog u tom trenutku, ponovo, zapovedio da to čine (on ponavlja istu ideju u 17. stihu). On im je zapravo sve vreme zapovedao jedno isto. Kao da im je govorio da upravo tog trenutka treba ponovo da se obavežu da će biti verni, sveti i posebni ljudi, što je zapravo suštinski razlog njihovog postojanja kao zavetnog naroda. Oni su bili jedini narod koji je poznavao istinskog Boga i znao istinu o tom Bogu i o tome kako On želi da ljudi žive. U realnom smislu, oni ne samo da su imali „sadašnju istinu“, već je trebalo da, na sebi svojstven način, otelovljuju tu istinu sve dok ne dođe Isus koji je sam po sebi „Istina“ (Jovan 14,6).

Zašto je ideja o tome da se „danas“ treba posvetiti Bogu i Njegovim zavetnim zahtevima relevantna čak i za nas „danas“?

DRUGE SLIKE

Biblijska nauka odavno prepoznaje sličnosti između izraelskog zaveta sa Bogom i drugih zavetnih sporazuma među carstvima. Ta paralela ne bi trebalo da nas čudi. Bog je sa svojim narodom jednostavno radio u okruženju koje su oni mogli da razumeju.

U isto vreme, ideja o zavetu, pravnom sporazumu dveju strana, sa pravilima, odredbama i propisima, može izgledati prilično hladno i formalno. Mada taj element zaista mora da postoji (Bog jeste Zakonodavac), on nije dovoljno širok da bi obuhvatio svu onu dubinu i širinu odnosa kakav Bog želi da ima sa svojim narodom. Zato se u 5. Mojsijevoj koriste i druge slike kako bi bolje dočarale istu zamisao o zavetu između Boga i Izraela, tako što joj dodaju nove dimenzije.

Pročitajte sledeće tekstove: 5. Mojsijeva 8,5; 5. Mojsijeva 14,1 i 5. Mojsijeva 32,6.18-20. **Koja se vrsta slika ovde koristi da bi se pokazalo kakav odnos Bog želi da ima sa svojim narodom?**

Pročitajte stihove 5. Mojsijeva 4,20 i 5. Mojsijeva 32,9. **Koje se slike tu koriste i kako one sa svoje strane doprinose da se pokaže kakvu vrstu odnosa Bog želi da ima sa svojim narodom?**

Uglavnom, postoji ideja o porodici koja bi, u idealnom slučaju, trebalo da bude najbližija, najtešnja veza u kojoj ima najviše ljubavi. Bog je oduvek želeo upravo takvu vezu sa svojim narodom. Čak i nakon njihovog sramotnog odbacivanja Isusa dok je visio na krstu, On je posle svog vaskrsenja rekao Mariji i ostalim ženama: „Idite te javite braći mojoj neka idu u Galileju; i tamo će me vidjeti“ (Matej 28,10). Čak i kao vaskrsli Hristos, On je učenike nazivao „svojom braćom“. Kakav primer ljubavi i blagodati prema onima koji to nipošto nisu zaslužili! To je ono što, u osnovi, oduvek karakteriše odnos između Boga i čovečanstva – blagodat i ljubav koja se daje nezaslužnima.

Kakav odnos vi imate sa Bogom? Kako možete produbiti taj odnos i naučiti da volite Boga, dok u isto vreme shvatate svoju zavetnu obavezu da se povinujete Njegovom zakonu? Zašto te dve zamisli ne protivreče jedna drugoj, već se uzajamno nadopunjuju?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Duh ropstva se javlja kad težimo da živimo u skladu sa zakonskom religijom, pokušavajući da zahteve zakona zadovoljimo sopstvenim silom. Međutim, za nas ima nade jedino ako dođemo pod avramovski zavet, koji je zavet blagodati na osnovu vere u Hrista Isusa. Evanđelje koje je propovedano Avramu, koje je njemu pružalo nadu, bilo je isto ono koje se propoveda i nama danas, kroz koje i mi imamo nadu. Avram je gledao u Isusa, koji je isto tako Začetnik i Dovršitelj i naše vere.“ – Ellen G. White Comments, The SDA Bible Commentary, vol. 6, p. 1077.

„Pre nego što su postavljeni temelji Zemlji, Otac i Sin sjedinili su se u zavetu da otkupe čoveka, ako ga sotona bude pobedio. Stegli su svoje ruke u svečanom zavetu da će Hristos postati Jemac za ljudski rod. Hristos je ispunio ovo svečano obećanje. Kada je na krstu uzviknuo: ‘Svrši se’, obratio se Ocu. Sporazum je u potpunosti izvršen. Sada je izjavio: Oče, svršeno je. Ispunio sam Tvoju volju, o moj Bože. Izvršio sam delo otkupljenja. Ako je Tvoja pravda zadovoljena, ‘hoću da i oni koje si mi dao budu sa mnom gde sam ja’ (Jovan 19,30; 17,24).“ – Elen G. Vajt, Čežnja vekova, str. 834 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Zadržite se na toj misli da su se Otac i Sin, još pre osnivanja sveta, „sjedinili u zavetu“ da nas iskupe ako ljudski rod bude pao. Zašto bi to trebalo da nas ohrabri? Čemu bi to moglo da nas nauči kad je reč o tome koliko Bog zaista želi da budemo spaseni za Njegovo carstvo?
2. Na koji način bismo mi, kao Crkva adventista sedmog dana, mogli da odigramo ulogu koju je drevni Izrael trebalo da odigra u svoje vreme? Kako možemo da izbegnemo greške koje su oni pravili?
3. Zašto su evanđelje i evanđeoska obećanja tako bitni za sveukupnu ideju Novog zaveta? Koje tekstove možete pronaći u Novom zavetu koji pokazuju da zakon i poslušnost zakonu nisu ukinuti pod novim zavetom, kao što često uče drugi hrišćani? Šta mislite, zašto tako mnogo hrišćana tvrdi da evanđelje ukida potrebu za držanjem Deset zapovesti?

VOLETI GOSPODA BOGA SVOJEGA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 5. Mojsijeva 6,4,5; 5. Mojsijeva 10,12; Efescima 2,1-10; Otkrivenje 14,6,7; 5. Mojsijeva 4,37; 5. Mojsijeva 11,1; Marko 12,28-30.

Tekst za pamćenje: „Ljubi Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje“ (5. Mojsijeva 6,5).

U religiji Jevreja jedna od najvažnijih molitava uzeta je iz teksta 5. Mojsijeva 6. Poznata je kao „Šema“ na osnovu prve jevrejske reči te molitve, od korena *shama'*, što znači „slušati“ ili čak „poslušati“ – reč koja se uvek iznova koristi, ne samo u 5. Mojsijevoj već kroz ceo Stari zavet.

Prvi stih „Šeme“ glasi ovako:

Šema Israel Adonai Elohenu Adonai ehad.

To znači: „Čuj, Izrailju: Gospod je Bog naš jedini Gospod“ (5. Mojsijeva 6,4). Kad izgovaraju tu molitvu, Jevreji obično zatvaraju oči, da im ništa ne bi odvuklo pažnju od razmišljanja o Bogu. Taj prvi stih Šeme smatra se potvrdom monoteističke prirode Adonai Elohenu, „Gospoda Boga našeg“, i odanosti Izraela jedino Njemu i nijednom drugom „bogu“. To se zapravo može razumeti i kao: „Gospod je naš Bog“.

Taj stih je deo prvog govora koji je Mojsije održao deci Izraelovoj kad su se spremali da uđu u Obećanu zemlju. Ono što sledi nakon tog uvodnog stiha je moćan izraz istine koja je isto tako presudna danas kao što je bila i onda.

VOLETI BOGA

Pošto je Mojsije prepričao deci Izraelovoj njihovu istoriju, počeo je da im daje uputstva šta da rade kako bi zauzeli zemlju i napredovali u njoj. Moglo bi se zaista reći da se glavnina 5. Mojsijeve sastoji jednostavno u ovome: Gospod je rekao narodu šta treba da rade da bi ispunili svoj deo zaveta, koji je On milostivo sklopio s njima, ispunjavajući obećanje dato njihovim očevima.

Šesto poglavlje 5. Mojsijeve počinje ovako: „Ovo su zapovijesti i uredbe i zakoni, koje Gospod Bog naš zapovjedi da vas učim da ih tvorite u zemlji u koju idete da je naslijedite, da bi se bojao Gospoda Boga svojega držeći sve uredbe njegove i zapovijesti njegove, koje ti ja zapovijedam, ti i sin tvoj i unuk tvoj svega vijeka svojega, da bi ti se produljili dani tvoji“ (5. Mojsijeva 6,1.2).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 6,4.5. Koju zapovest Gospod Bog daje deci Izraelovoj u 5. stihu? Šta to znači?

Voli Gospoda Boga svojega iz sveg srca...? Zanimljivo je da su tu, usred zakona, usred svih tih upozorenja, pravila i odredbi, ljudi pozvani da vole Boga. I ne samo da Ga vole, već da to čine „iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje“, što upućuje na apsolutnu prirodu te ljubavi.

Voleti Boga svim srcem, dušom i snagom znači da naša ljubav prema Njemu treba da nadmaši ljubav prema bilo čemu i bilo kome drugom, jer je On temelj i osnova celog našeg bića, našeg postojanja i svega ostalog. Ljubav prema Njemu treba da stavi u odgovarajuću perspektivu sve ostale naše ljubavi.

Na hebrejskom, reč „važ“ u izrazima za vašeg Boga, vaše srce i vašu moć nalazi se u jednini. Da, Bog se obraćao narodu kao celini, ali celina je jaka samo onoliko koliko su jaki njeni delovi. Gospod želi da Mu svako od nas, mada je deo većeg tela, bude veran kao pojedinac, a temelj te vernosti treba da bude naša ljubav prema Njemu, zasnovana na onome što On jeste i što je učinio za nas.

Šta za vas znači voleti Boga svim srcem, dušom i snagom?

BOJATI SE BOGA

Mojsije je tražio od dece Izraelove da Boga vole svom snagom koju poseduju. To je bila zapovest. Međutim, nekoliko stihova ranije, dao im je drugu zapovest: „Da bi se bojao Gospoda Boga svojega“ (5. Mojsijeva 6,2).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,12. Šta se u tom tekstu govori o ljubavi i strahu, i kako da to razumemo?

U jednom stihu im je rečeno da se boje Boga, u drugom da Ga vole, a ovde im se govori da treba istovremeno da Ga vole i da Ga se plaše. Ako pođemo od uobičajenog shvatanja reči „strah“, to može izgledati kao protivrečnost – ali nije. Zapravo, strah od Boga - u smislu strahopoštovanja i uvažavanja onoga ko On jeste, Njegove vlasti, moći i pravičnosti, posebno u svetlu naše grešnosti, slabosti i potpune zavisnosti od Njega - trebalo bi da bude naša prirodna reakcija. Mi smo pala bića, bića koja su prekršila Božji zakon i koja bi, da nije Njegove blagodati, mogla da očekuju samo osudu i večnu smrt.

Pročitajte tekst Efescima 2,1-10. Na koji način nam ti stihovi pomažu da shvatimo kako se možemo bojati Boga i voleti Ga u isto vreme?

Uprkos činjenici da smo „deca gneva“ (što je razlog da Ga se bojimo), Hristos je umro za nas i time nam omogućio da imamo novi život u Njemu, koji obuhvata slobodu od greha i odbacivanje prošlosti (zbog čega bi trebalo da Ga volimo).

I baš kao što to važi za nas danas, isti princip se odnosi i na drevni Izrael: oni su bili zatočnici u Egiptu, osuđeni na ropstvo i tlačenje, i samo su Božja ljubav i milost prema njima dovele do njihovog velikog izbavljenja. „Pamti da si bio rob u zemlji Misirskoj, i Gospod Bog tvoj izvede te odande“ (5. Mojsijeva 5,15). Prema tome, nije nikakvo čudo što oni vole Boga i boje Ga se u isto vreme. A ako je to važno za njih, koliko više važi za nas, koji imamo veliku istinu o Isusovoj smrti na krstu u našu korist?

Pročitajte tekst Otkrivenje 14,6.7. Kako da razumemo to što zapovest: „Bojte se Boga“ treba da bude prva zapovest u Gospodnjoj poruci svetu za poslednje vreme? S obzirom da znamo šta dolazi na ovaj svet, zašto ta zapovest ima tako mnogo smisla?

ON JE PRVI ZAVOLEO NAS

I pored svih pravila i propisa iz 5. Mojsijeve i svih opomena koje upozoravaju jevrejski narod da mora da se pokorava „Njegovim zapovestima, Njegovim zakonima i Njegovim uredbama“, prvo i najvažnije bilo je da vole Boga svim srcem, dušom i snagom. Naravno, imali su i dobrih razloga za to.

Pročitajte sledeće tekstove: 5. Mojsijeva 4,37; 5. Mojsijeva 7,7.8.13; 5. Mojsijeva 10,15; 5. Mojsijeva 23,5 i 5. Mojsijeva 33,3. Čemu nas ti stihovi uče kad je reč o Božjoj ljubavi prema Njegovom narodu?

Uvek iznova u 5. Mojsijevoj Mojsije govori narodu o Božjoj ljubavi prema njima i njihovim očevima. Ali više nego samim rečima, Gospod je tu ljubav otkrio svojim delima. Uprkos njihovim neuspesima, nedostacima i gresima, Božja ljubav prema njima ostala je postojana – ljubav koja se snažno ispoljila u Njegovom ophođenju prema njima.

„Da imamo mi ljubav k njemu, jer on najprije pokaza ljubav k nama“ (1. Jovanova 4,19). Kako nam taj stih pomaže da razumemo zašto bi trebalo da volimo Boga?

Božja ljubav prema nama prethodila je i samom našem postojanju, jer je plan spasenja donet „prije postanja svijeta“ (Efescima 1,4).

Kao što Elen G. Vajt kaže: „Plan za naše spasenje nije bila neka naknadna misao, plan načinjen posle Adamovog pada. On je bio otkrivenje ‘tajne koja je bila sakrivena od postanja sveta’ (Rimljanima 16,25). Bilo je to otkrivenje načela koja su od večnosti bila temelj Božjeg prestola.“ – Čeznja vekova, str. 22 (original).

Koliko sreće svi mi imamo zato što je Bog zaista Bog ljubavi, tako velike ljubavi da je radi nas otišao na krst, samopožrtvovane ljubavi zbog koje je „ponizio sam sebe postavši poslušan do same smrti, a smrti krstove“ (Filipljanima 2,8). Tako mi danas imamo otkrivenje Božje ljubavi kakvo deca Izraelova verovatno nisu mogla ni da zamisle.

A šta ako bi, umesto da bude ljubav, Bog bio mržnja, ili ako bi jednostavno bio ravnodušan? Kakav bi to svet bio? Zašto je otkrivenje Božje ljubavi prema nama nešto zbog čega bi, zaista, trebalo da se radujemo?

AKO ME VOLITE, DRŽITE MOJE ZAPOVESTI

Izrael – narod kao celina – bio je pozvan da voli Boga. Ali na taj poziv su mogli da odgovore samo jedan po jedan. Kao pojedinac kome je data slobodna volja, svaki Izraelac je morao da odluči da voli Boga i da tu ljubav pokaže kroz poslušnost.

Šta je zajedničko sledećim tekstovima? Odnosno, koja tema im je zajednička?

5. Mojsijeva 5,10 _____

5. Mojsijeva 7,9 _____

5. Mojsijeva 10,12 _____

5. Mojsijeva 11,1 _____

5. Mojsijeva 19,9 _____

Koliko bi jasnija Božja Reč uopšte mogla da bude? Kao što Bog nije samo rekao da nas voli, već je tu ljubav otkrio kroz ono što je učinio i još uvek čini za nas, tako i Božji narod treba svojim postupcima da pokaže ljubav prema Njemu. A u ovim tekstovima vidimo da je ljubav prema Bogu neraskidivo povezana sa poslušnošću prema Njemu.

Zato, kad Jovan kaže nešto poput ovoga: „Jer je ovo ljubav Božija da zapovijesti njegove držimo“ (1. Jovanova 5,3), ili kad Isus kaže: „Ako imate ljubav k meni, zapovijesti moje držite“ (Jovan 14,15), ti stihovi samo izražavaju to osnovno učenje. Ljubav prema Bogu se uvek izražava kroz poslušnost Bogu. Tako je oduvek bilo i tako će uvek biti. A ta poslušnost Bogu podrazumeva poslušnost Njegovom zakonu, Deset zapovesti, što uključuje i četvrtu zapovest, Subotu. Držanje četvrte zapovesti nije legalizam baš kao ni držanje bilo koje od ostalih devet.

Mada poslušnost bilo kojoj zapovesti može biti i legalizam, ukoliko je to vrsta poslušnosti koja ne proističe iz ljubavi prema Bogu. Kada istinski volimo Boga, naročito zbog onoga što je učinio za nas u ličnosti Hrista Isusa, onda želimo da Mu se povinujemo, jer On to od nas traži.

Kad je Mojsije, uvek iznova, govorio Izraelcima da treba da vole Boga i budu Mu poslušni, bilo je to nakon što su izbačeni iz Egipta. Dakle, njihova ljubav i poslušnost bili su odgovor na izbačljenje koje im je Bog obezbedio. Gospod ih je iskupio. A sada je trebalo da oni odgovore tako što će verno držati Njegove zapovesti. Da li je danas išta drugačije?

Kakvo je vaše iskustvo u nastojanju da budete poslušni Bogu? Odnosno, koji su vaši motivi da Mu budete poslušni? Zašto bi to trebalo činiti iz ljubavi prema Njemu? Ako strah ima ikakvu ulogu u tome – prema biblijskom shvatanju straha – kakva bi to uloga bila?

PRVA ZAPOVEST

Ma koliko neki hrišćani, iz raznih pobuda, nastojali da odvoje Stari zavet od Novog, to se ne može učiniti a da Novi zavet ne bude lišen svog pravog značenja. Novi zavet, svojim otkrivenjem Isusa i teološkim objašnjenjima o Njegovom životu, smrti, vaskrsenju i prvosveštenskoj službi, upućuje na ispunjenje mnogih starozavetnih proročanstava i tipova. Po mnogo čemu, Stari zavet predstavlja pozadinu, kontekst i temelj Novog zaveta. A oba zaveta otkrivaju Božju dobrotu i ljubav.

To je jedan od razloga što Novi zavet, kao i sam Isus, uvek iznova citira Stari zavet.

Pročitajte tekst Marko 12,28-30. Koje je pitanje postavljeno u vezi sa prvom „od svijui zapovijesti“? Šta Isus odgovara i odakle mu taj odgovor?

Zanimljivo je da jedan književnik, neko ko je svoj život posvetio razumevanju zakona i njegovoj primeni, postavlja to pitanje. Međutim, s obzirom na mnoštvo zakona za koje su Jevreji smatrali da ih treba poštovati (kasnija jevrejska tradicija govorila je da postoji 613 zakona), ne iznenađuje što su želeli da se sve to sažme u jedno pitanje.

A šta Isus radi?

On odlazi pravo u 6. poglavlje 5. Mojsijeve, počevši od teksta „Čuj, Izraelju: Gospod je Bog naš jedini Gospod“ (5. Mojsijeva 6,4), a zatim citira i sledeći stih o tome da treba voleti Boga svim srcem, svom dušom i svom snagom. On ukazuje na ključnu tvrdnju da je Gospod njihov Bog, njihov jedini Bog, a na osnovu te velike istine oni su pozvani da Ga vole iznad svega.

Šta bi moglo da odgovara „sadašnjoj istini“ više od te zapovesti? U poslednjim danima, kada se završni događaji budu odvijali, i kad svi budu, na vrlo dramatičan način, pozvani da odaberu jednu ili drugu stranu, Božije zapovesti (Otkrivenje 14,12) će odigrati ključnu ulogu.

Naposletku, koju stranu ćemo odabrati, čak i suočeni sa progonstvom, zavisice od toga da li zaista volimo Boga ili ne. To je odlučujuće pitanje, a mi možemo zavoleti Boga svim srcem, dušom i snagom samo ako Ga budemo lično upoznali i iskusili Njegovu dobrotu, ljubav i blagodat. A to je nešto za šta, ako bude potrebno, vredi i umreti.

Ako bi vas neko pitao: Kako ljudi mogu da zavole Boga koga nikad nisu lično videli, šta biste im odgovorili? Razgovarajte u razredu o svom odgovoru.

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Hristov krst biće osnovna tema proučavanja i pesma otkupljenih kroz celu večnost. U proslavljenom Hristu oni će gledati Hrista raspetoga. Nikada neće zaboraviti da je Onaj čija je sila stvorila i održavala bezbrojne svetove u beskrajnim svemirskim prostranstvima, dragi Božji Sin, Veličanstvo Neba, Onaj koga heruvimi i sjajni serafimi sa uživanjem obožavaju – ponizio samoga sebe da bi uzdigao grešnoga čoveka, prihvatio krivicu i sramotu greha, podneo da Otac okrene svoje lice od Njega, sve dok boli izgubljenog sveta nisu slomili Njegovo srce i prekratili Njegov život na golgotskom krstu. Čuđenje i obožavanje svemira zauvek će buditi činjenica da se Stvoritelj svih svetova, Sudija svih stvorenja, odrekao svoje slave i ponizio iz ljubavi prema čoveku. Kada bezbrojne čete spasenih budu videle svoga Otkupitelja i večnu slavu Oca koja blista s Njegovog lica, dok budu posmatrali Njegov presto koji je od večnosti, kada budu saznali da Njegovom carstvu nema kraja, oni će oduševljeno zapevati pesmu: ‘Dostojno je, dostojno je Jagnje zaklano, koje nas je otkupilo Bogu svojom dragocenom krvlju!’ – Elen G. Vajt, Velika borba, str. 651, 652 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte gore navedenu izjavu Elen G. Vajt. Šta je tu rečeno što bi moglo da nam pomogne da shvatimo zašto bi ljubav prema Bogu trebalo da bude naša najveća ljubav? Razmislite šta znači to što je Bog „čija je sila stvorila i održavala bezbrojne svetove u beskrajnim svemirskim prostranstvima“, upravo Onaj koji je nas radi otišao na krst. Zašto bi ta istina trebalo da bude temelj našeg odnosa sa Bogom?
2. Zadržite se više na toj ideji da treba istovremeno voleti Boga i bojati Ga se. Kako možemo osećati i jedno i drugo, i zašto treba da osećamo i jedno i drugo?
3. Jedno je voleti Boga kad nam sve ide dobro u životu. Ali šta kad nije sve tako dobro, kad nas zadesi neka tragedija? Zašto je u takvim trenucima ljubav prema Bogu još važnija nego kada se stvari dobro odvijaju?
4. Vratite se na poslednje pitanje iz proučavanja predviđenog za četvrtak. Koje različite pristupe možete upotrebiti da biste nekome ko nije vernik objasnili šta znači voleti Boga? Kako mi ljudi možemo voleti nekoga koga nikad nismo fizički videli? Zašto, uostalom, nije ni važno to što Ga nikad nismo videli, ili bar ne lično?

STRANAC MEĐU TVOJIM VRATIMA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Marko 12,29-31; 5. Mojsijeva 10,1-19; Psalmi 146,5-10; Matej 7,12; 5. Mojsijeva 27,19; Jakov 1,27-2,11.

Tekst za pamćenje: „Ljubite dakle došljaka, jer ste bili došljaci u zemlji misirskoj“ (5. Mojsijeva 10,19).

Kao što smo čitali prošle sedmice, kad Ga je književnik pitao koja je „prva zapovijest od sviju“ (Marko 12,28), Isus je odgovorio potvrđujući da je Bog jedan, a onda je rekao: „I ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem i svom snagom svojom. Ovo je prva zapovijest“ (Marko 12,30).

Međutim, Isus je nastavio, rekavši da postoji i druga zapovest koja je „kao i ova“ (Marko 12,31), nešto o čemu Ga književnik nije ni pitao. Ipak, Isus je, znajući koliko je to važno, kazao: „I druga je kao i ova: Ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. Druge zapovijesti veće od ovijeh nema“ (Marko 12,31).

Nema zapovesti veće od ovih? Isus je povezo ljubav prema Bogu i ljubav prema našim bližnjima, a ta zapovest je proglašena najvećom od svih.

I ponovo, Isus ne iznosi ništa novo, ništa što Jevreji nisu i ranije čuli. Poziv da Njega volimo iznad svega i ideja o ljubavi prema bližnjem, ljubavi prema drugim ljudima kao načinu da se izrazi ljubav prema Bogu je – da, zaista – preuzeta iz 5. Knjige Mojsijeve.

OBREŽITE SVOJE SRCE

Deseto poglavlje 5. Mojsijeve, nastavak 9. poglavlja, u osnovi je Božja potvrda zaveta koji je On sklopio sa Izraelom. Veći deo te knjige je, zapravo, neka vrsta obnove zaveta. Što znači da, čak i posle njihovog strašnog greha kod Horiva, kad su, ubrzo nakon što ih je Mojsije nakratko ostavio, pali u idolopoklonstvo, Gospod još uvek nije bio završio s njima.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,1-11. Šta se tu dešava što nam pomaže da shvatimo kako je Bog oprostio svom narodu njegov greh, i iznova potvrdio zavetno obećanje dato njima i njihovim očevima?

Mojsije je razbio tablice sa Deset zapovesti (5. Mojsijeva 9,17) – simbol prekršenog zaveta (5. Mojsijeva 32,19). „Da bi pokazao koliko mu je odvratniji njihov zločin, bacio je kamene ploče, i one su se razbile pred očima celog naroda, pokazujući tako simbolički da je Bog, zato što su prekršili svoj zavet Njemu, raskinuo svoj zavet s njima.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 320 (original).

Prema tome, činjenica da je Bog rekao Mojsiju da isteše nove ploče od kamena „kao što su bile prve“, i da je ponovo napisao na njima reči koje su bile na prvim pločama, pokazuje da je Bog oprostio narodu i da nije završio s njima, čak ni tad.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,14-16. Šta im Bog zapravo govori? Kakvo je značenje slika koje je Gospod tu upotrebio?

Ovde postoji jedna mešavina slika: prepucijum, srce, vrat. Ipak, stvar je jasna. Obrezivanje je bilo znak zaveta, ali to je samo spoljašnji znak. Bog je želeo njihova srca, to jest njihove umove, njihove naklonosti, njihovu ljubav. Slika tvrdog vrata jednostavno je ukazivala na to koliko su oni bili uporni u svojoj nespremnosti da se pokore Gospodu. U osnovi, i ovde kao i na drugim mestima, Gospod im je govorio da prestanu sa svojom podeljenom odanošću i da Mu služe svim srcem i dušom.

Setite se trenutaka kad je Gospod vama oprostio vaše grehe. Šta vam to govori o Njegovoj blagodati?

VOLITE STRANCA

Usred svih tih opomena, Mojsije izjavljuje: „Gle, Gospoda je Boga tvogajega nebo, i nebo nad nebesima, zemlja i sve što je na njoj“ (5. Mojsijeva 10,14). Kakav moćan izraz Gospodnjeg suvereniteta – ideja koja se nalazi i na drugim mestima u Bibliji: „Gospodnja je Zemlja i što je god u njoj, vasiljena i sve što živi na njoj“ (Psalmi 24,1).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,17-19. Koju još izjavu o Gospodu Mojsije tu daje? Što je još važnije, šta Gospod zapoveda svom narodu u skladu s tom izjavom?

Jahve nije samo suvereni vladar neba i zemlje, već je takođe i „Bog nad bogovima i Gospodar nad gospodarima“ (5. Mojsijeva 10,17). To ne znači da ima drugih, manjih bogova, poput navodnih bogova koje su paganski narodi oko njih obožavali. To je zapravo način da se izrazi ne samo činjenica da je On jedini Bog („Vidite sada da sam ja, ja jesam, i da nema Boga osim mene“ [5. Mojsijeva 32,39]), već i da poseduje potpunu nadmoć nad svim ostalim silama, stvarnim ili izmišljenim, bilo na nebu ili na zemlji.

Tekst takođe kaže da je On „Bog veliki, silni i strašni, koji ne gleda ko je ko niti prima poklona“. Sve je to deo jedne veće poruke: Jahve je vaš Bog, i vi, Njegov narod, treba da mu budete poslušni.

Kakav moćan kontrast je tu prikazan. Da, Jahve je Bog nad bogovima i Gospodar nad gospodarima, Suvereni vladar i održavatelj svega stvorenog (Kološanima 1,16.17), ali brine i o sirotima, udovici i strancu, i pokazuje tu brigu služeći njihovim neposrednim fizičkim potrebama. Bog koji zapaža kad vrabac padne na zemlju (Matej 10,29) upoznat je sa nevoljama onih na marginama društva. Drugim rečima, Gospod kaže narodu: U redu, vi jeste izabrani, vi ste posebni i ja vas volim, ali volim i druge ljude, uključujući siromašne i bespomoćne među vama. A kao što ih ja volim, i vi treba da ih volite. To je jedna od vaših zavetnih obaveza, i to veoma važna.

Pročitajte tekst Psalmi 146,5-10. Koja je poruka tog Psalma, što odražava ove Božje reči, i šta bi to danas trebalo da znači za nas kao hrišćane?

JER STE BILI DOŠLJACI U EGIPTU

„Ljubite dakle došljaka, jer ste bili došljaci u zemlji Misirskoj“ (5. Mojsijeva 10,19). **Koja poruka** je tu upućena drevnom Izraelu? Šta bi ta poruka trebalo da predstavlja za nas danas?

Vekovima ranije Gospod je rekao Avramu: „Znaj zacijelo da će potomstvo tvoje biti došljaci u zemlji tuđoj, pa će joj služiti, i ona će ih mučiti četiri stotine godina“ (1. Mojsijeva 15,13; videti takođe 1. Mojsijeva 17,8; Dela 13,17). To se, naravno, i dogodilo, a u početnim poglavljima 2. Mojsijeve dramatična priča o njihovom iskupljenju (2. Mojsijeva 15,13) i spase-nju (2. Mojsijeva 14,13) iz Egipta zabeležena je za potomstvo, kao simbol, tip iskupljenja i spasenja koje nam je dato u Hristu Isusu. U tom stihu, Gospod želi da oni pamte gde su bili i šta su bili – došljaci u tuđoj zemlji.

Drugim rečima, setite se vremena kada ste i sami bili na margini društva, prognanici, čak i robovi, pa samim tim prepušteni na milost i nemilost onima koji su bili jači od vas i koji su mogli da vas zlostavljaju, što su često i činili. Mada je Izrael bio izabrani narod, od Boga pozvan, „carstvo svešteničko“ (2. Mojsijeva 19,6), i mada su između njih i stranaca koji su boravili među njima postojale znatne razlike – posebno u pogledu verskih službi – kada je reč o „ljudskim pravima“, prema strancu, udovici, siročadi trebalo je da postupaju sa istom pravičnošću i poštenjem kakvo su očekivali i prema sebi.

Pročitajte tekst Matej 7,12. Kako taj stih sažima ono što je Gospod govorio drevnom Izraelu o tome kako treba da se odnose prema slabima u svojoj sredini?

Opomena upućena Izraelu o tome kako treba da se ponašaju prema ljudima na margini društva, nipošto nije bila nešto uobičajeno u drevnom svetu, gde se prema takvim pojedincima, u nekim slučajevima, postupalo kao prema životinjama, ako ne i gore.

Nasuprot tome, Izrael je trebalo da bude drugačiji – videlo narodima. I, da, ta razlika je trebalo da upućuje na Boga kome su se klanjali, na način na koji su Ga obožavali, i na ceo verski sistem istine koji im je Bog dao. Njihovo ljubazno postupanje prema ugroženima trebalo je da bude upadljivo svedočanstvo o nadmoćnosti njihovog Boga i njihove vere, što je, u izvesnom smislu, i bio smisao njihovog postojanja: da posvedoče svetu o tome kakav je njihov Bog.

SUDITE PRAVEDNO

Kao vernici, pozvani smo da odražavamo Božji karakter. Pavle je pisao: „Dječice moja, koju opet s mukom rađam, dokle Hristovo obličje ne postane u vama...“ (Galatima 4,19). Uostalom, mi smo prvobitno stvoreni „po obličju Božijemu“ (1. Mojsijeva 1,27), obličju koje je kasnije iskvareno grehom. I kao što smo videli, govoreći o Božjoj moći i veličanstvu, Mojsije takođe napominje da Bog ne prima mito i da mu je stalo do slabih i odbačenih. Bog tako postupa, pa, prema tome, i mi moramo tako da postupamo.

Pročitajte sledeće tekstove u 5. Mojsijevoj. Koja tema im je svima zajednička?

5. Mojsijeva 1,16 _____

5. Mojsijeva 16,19 _____

5. Mojsijeva 24,17 _____

5. Mojsijeva 27,19 _____

Postalo je gotovo poslovično da slabi, siromašni i izopšteni na većini ljudskih sudova ne dobijaju istu vrstu „pravde“ kao oni koji poseduju novac, moć i veze. Bez obzira na zemlju, doba, kulturu, na uzvišene principe pravde i poštenja sadržane u ustavima i zakonima, ili bilo šta drugo – stvarnost ostaje ista: siromašni, slabi i odbačeni gotovo nikada ne uspevaju da ostvare svoja prava na isti način kao drugi.

Zato je tako izvanredno ono što sam Gospod ovde govori. Ta nepravda, koje ima svuda, ne treba da postoji u Izraelu, među Božjim narodom, među onima koji treba da Ga predstavljaju svetu. U izvesnom smislu, da upotrebimo savremeni izraz, Gospod je želeo da u drevnom Izraelu postoji „jednakost pred zakonom“ za sve ljude.

Međutim, to je podrazumevalo nešto još dublje od ustaljene sudske prakse. „Budite sveti, jer sam ja svet, Gospod Bog vaš“ (3. Mojsijeva 19,2). Da, oni su znali ko je pravi Bog, vršili su ispravne verske obrede i prinosili odgovarajuće žrtve. Sve je bilo u redu. Međutim, šta bi sve to vredelo ako bi i dalje zlostavljali slabe i siromašne među sobom? U proročkim knjigama Gospod u više navrata ukorava one koji su vršili nasilje nad siromašnima i ugroženima u Izraelu. Kako možete istovremeno biti „sveti“ i maltretirati druge? Ne možete, ma koliko se strogo pridržavali ispravnih verskih rituala.

Pročitajte sledeće tekstove: Amos 2,6; Amos 4,1; Amos 5,11; Isaija 3,14.15; Isaija 10,1.2 i Jeremija 2,34. Šta su govorili proroci a što odražava isto ono na šta je Gospod upozoravao drevni Izrael? Šta nam te reči danas govore?

ČISTA RELIGIJA PRED BOGOM

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 24,10-15. Koji su važni principi tu izneti kad je reč o tome kako se treba odnositi prema onima koji se nalaze pod našom kontrolom?

Ponovo vidimo Gospodnju brigu za očuvanje osnovnog ljudskog dostojanstva. Da, neko vam nešto duguje i vreme je da vam vrati, ali pokažite prema čoveku malo poštovanja, dopustite mu da sačuva nešto dostojanstva – hoćete li? Ne upadajte na njegov posed i ne zahtevajte grubo to što vam pripada. Umesto toga, sačekajte napolju i pustite da sam dođe da vam to preda. Tekst 5. Mojsijeva 24,12.13 izgleda kaže da ukoliko vam neka sirota duša da svoju odeću kao „zalog“, treba da joj dopustite bar da spava u njoj tokom noći. Drugi tekstovi govore o tome kako se treba ponašati prema siromašnima koji rade za vas, a koje je tako lako ugnjetavati. Nemojte ih tlačiti, jer je to greh u Božjim očima, i to veliki. I opet, da bi Izrael bio svedok, sveti narod koji hoda u istini usred sveta ogrezlog u zabludu, idolopoklonstvo, greh i zlo, on bi, neosporno, morao da se ophodi ljubavno i pažljivo prema najslabijima i najugroženijima u svojoj sredini. U suprotnom, njihovo svedočanstvo ne bi ništa vredelo.

Pročitajte tekst Jakov 1,27-2,11. Šta Jakov tu govori a što je odraz Gospodnjih reči upućenih Njegovom narodu u 5. Mojsijevoj? Kakav značaj ima činjenica da Jakov u tim stihovima tlačenje siromašnih povezuje sa Deset zapovesti?

Mada se ništa u Deset zapovesti ne odnosi direktno na pokazivanje pristrasnosti prema bogatima u odnosu na siromašne, ipak strogo držanje slova zakona, dok se istovremeno zlostavljaju siromašni i ugroženi ljudi, izvrgava ruglu nečije ispovedanje vere i svaku tvrdnju o držanju zapovesti. Voleti svog bližnjeg kao sebe je najviši izraz Božjeg zakona – i to je sadašnja istina danas koliko i u vreme apostola Jakova, i kao u vreme kad se Mojsije obraćao Izraelu na granicama Svete zemlje.

Zašto se mi, kao adventisti sedmog dana koji ozbiljno shvatamo zakon, moramo potruditi da ozbiljno shvatimo i reči apostola Jakova i 5. Mojsijeve? Uzimajući u obzir ono što čitamo u Jakovljevoj poslanici, zašto vera u poštovanje zakona može samo da ojača našu rešenost da pomažemo siromašnima i svima drugima u našoj sredini kojima je pomoć potrebna?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Teško je zamisliti da je čak i u najboljim vremenima, kao što je bilo vreme Davida i Solomona, izraelski narod mogao da bude tako blagosloven od Boga, a da ipak ugnjetava siromašne, bespomoćne i izopštene ljude u svojoj sredini.

„Zato što gazite siromaha i uzimate od njega žito u danak, sagradiste kuće od tesana kamena, ali nećete sjedjeti u njima; nasadiste lijepe vinarne, ali nećete piti vina iz njih. Jer znam bezakonja vaša, kojih je mnogo, i grijeha vaše, koji su veliki, koji mučite pravednika, primate poklone i izvrcete pravdu ubogima na vratima“ (Amos 5,11.12).

„Gospod će doći na sud sa starješinama naroda svojega i s knezovima njegovijem, jer vi potrstete vinograd, grabež od siromaha u vašim je kućama“ (Isaija 3,14).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Izrael je trebalo da se seća da su u Egiptu bili „stranci“, što je bio jedan od razloga iz kojih je trebalo da se prema strancima i zapostavljenima u svojoj zemlji ponašaju onako kako bi želeli da se prema njima postupalo onda kad su i sami bili izopšteni. Kako je ta istina povezana sa evanđeljem, sa idejom da smo krvlju Isusovom oslobođeni robovanja grehu? Zašto bi, i na koje paralelne načine, ono što je Isus učinio za nas trebalo da utiče na to kako se mi odnosimo prema drugima, posebno prema bespomoćnima među nama?
2. Razmislite o sledećem. Možemo imati bogoslužjenje u pravi dan, razumeti istinu o smrti, paklu, žigu zveri i tako dalje. I to je u redu. Ali kakav je smisao svega toga ako se ružno ponašamo prema drugima, zlostavljamo slabe među sobom, ili ne sprovodimo pravdu pošteno onda kad treba da rešimo neku situaciju? Zašto mi, pogotovo zbog istine koju posedujemo, moramo posebno voditi računa da ne pomislimo kako je, u neku ruku, poznavanje te istine samo po sebi što Bog zahteva od nas? Zašto bi to moglo da predstavlja opasnu zamku za nas?
3. Kakvu ulogu bi naša vera trebalo da odigra u tome kako bi nam pomogla da shvatimo ono što se uglavnom podrazumeva pod „ljudskim pravima“?

JER KOJI JE DRUGI NAROD TAKO VELIK?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 5. Mojsijeva 4,1-9; Matej 15,1-9; 4. Mojsijeva 25,1-15; 1. Korinćanima 10,13; 5. Mojsijeva 4,32-35; Matej 5,13-16.

Tekst za pamćenje: „I koji je narod veliki koji ima uredbe i zakone pravedne kao što je sav ovaj zakon koji iznosim danas pred vas?“ (5. Mojsijeva 4,8).

Prva tri poglavlja 5. Mojsijeve bila su u osnovi lekcija iz istorije, koja je trebalo da podseti narod kroz šta su sve prošli do tada. Do trenutka kad dođemo do 4. poglavlja, istorijska lekcija sve više poprima ton propovedi. To prepričavanje događaja nije bilo namenjeno samo ljubiteljima istorije, već je poslužilo i višoj svrsi, pokazujući im silu i blagodat Božiju koja deluje među ljudima, i Njegovu nameru da, i pored toga što su pogrešili, On i dalje poštuje svoj zavet s njima.

Četvrto poglavlje započinje hebrejskom rečju (veznik i prilog), *ve'attah*, koja se može prevesti izrazom „a sada“ ili „tako sada“. Upravo su se osvrnuli na svoju noviju istoriju, podsećajući se na to šta je Bog uradio dovodeći ih do te tačke – tako da bi oni „sada“, ili „tako sada“, kao odgovor na to, trebalo da rade ono što im Bog zapoveda (videti takođe 5. Mojsijeva 10,12).

Zbog toga je prvi glagol koji se pojavljuje iza „A sada“ – *shama'*, isti glagol (i u istom obliku) koji je korišćen na početku molitve *shema*, a znači „čuti“, „slušati“ ili „poslušati“ – glagol koji se ponavlja kroz celu 5. Mojsijevu.

Tako ovo poglavlje praktično počinje rečima: Dakle, Izraele, zbog onoga što sam učinio za tebe, moraš se pridržavati sledećeg...

NEMOJ DODAVATI NITI ODUZIMATI

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,1.2. Koju im je naročitu opomenu Gospod uputio u pogledu Njegovih „uredbi i zakona“, i zašto je to bilo nešto na šta su odmah upozoreni? (Videti takođe 5. Mojsijeva 12,32.)

Gospod im kaže da poštuju „uredbe i zakone“ i da im ništa ne dodaju i ne oduzimaju. Zašto On to kaže? Zašto bi neko, uostalom, želeo da menja Božji zakon?

Mi, naravno, znamo odgovor.

„Sotona je bio uporan i neumoran u svojim naporima da nastavi delo koje je započeo na nebu, da promeni Božji zakon. Uspeo je da navede svet da poveruje u teoriju koju je izneo na nebu pre svog pada, da je Božji zakon pogrešan i da bi ga trebalo preispitati. Veliki deo takozvane hrišćanske crkve svojim stavom, ako ne i rečima, pokazuje da prihvata istu zabludu.“ – Ellen G. White, Selected Messages, Book 2, p. 107.

Kada razmišljate o istoriji drevnog Izraela, vidite da su oni na mnogo načina upadali u nevolje, jer ne samo da su zanemarivali određene zakonske odredbe, čime su praktično oduzimali nešto od zakona, već su mu nešto i dodavali, u smislu uvođenja praksi koje nisu precizirane zakonom i koje su, u stvari, na kraju dovodile do njegovog prestupanja.

Pročitajte tekst Matej 15,1-9. Kako tu vidimo primer načela na koje je, doduše u drugom kontekstu, Mojsije upozoravao decu Izraelovu?

Kada su konačno dobili zemlju koja im je obećana, Jevreji su često zanemarivali direktna upozorenja, na primer, u vezi sa idolopoklonstvom. Kao rezultat toga, sledili su mnoge paganske običaje, ponekad čak i kao deo svoje navodne službe Jahveu. Do Isusovog vremena dodali su Zakonu toliko različitih ljudskih običaja da su, prema rečima samog Hrista, učinili „Božiju zapovest ništavnom“.

U svakom slučaju, bilo dodavanjem ili oduzimanjem, Zakon je promenjen, a narod je trpeo posledice.

Na koje načine moramo i mi voditi računa da ne bismo dodavali ili oduzimali nešto od onoga što nam Bog kaže da činimo?

U tekstu 5. Mojsijeva 4,3.4 deca Izraelova dobijaju još jednu lekciju iz istorije, kao podsetnik na prošlost i sve duhovne i praktične istine koje bi na osnovu nje, u idealnom slučaju, trebalo da nauče.

Pročitajte tekst 4. Mojsijeva 25,1-15. Šta se tu dogodilo i koje je duhovne i praktične istine narod trebalo da izvuče iz tog fijaska?

Ma koliko da su nam neprijatne priče o tome kako je Izrael istrebio neke paganske narode iz svog okruženja, ovaj izveštaj sigurno pomaže u objašnjenju logike koja je stajala iza te zapovesti. Izrael je pred neznabožackim narodima iz svog okruženja trebalo da svedoči o istinitom Bogu – jedinom Bogu. Trebalo je da oni budu primer, da pokažu kako izgleda služba pravom Bogu. Međutim, vezujući se za „bogove“ neznabožackih naroda oko sebe, oni su često ulazili u otvorenu pobunu protiv samog Boga koga je trebalo da predstave svetu.

Mada izraz „činiti preljubu“ u Bibliji često ima duhovno značenje, jer je Izrael sledio neznabožacke bogove i običaje (videti Osija 4,12-14), u ovom slučaju taj izraz (i ostatak priče) sugeriše da je zaista bilo seksualnih prestupa, bar u početku. I tu je sotona ponovo zloupotrebio palu ljudsku prirodu, koristeći paganske žene da bi zaveo muškarce, koji su očigledno dopustili sebi da budu zavedeni.

Nema sumnje da je čin telesnog bluda doveo i do duhovne preljube. Ljudi koji su u to bili uključeni na kraju su prihvatili paganske verske običaje, tako da Izrael „prionu uz Velfegora“. Odnosno, na neki način su se vezali za tog lažnog boga, pa su mu čak i prinostili žrtve. Uprkos svemu što su naučili i što im je rečeno, spremno su to odbacili u žaru požude i strasti.

Kako je to moglo da se dogodi? Lako. Pošto su svoju savest otupeli prvim grehom, fizičkim, bili su zreli za pad u onaj drugi, duhovni greh, što je sigurno i bio sotonin krajnji cilj. Postali su toliko bestidni da je, prema tekstu, jedan čovek doveo svoju Madijanku u sam logor, pravo pred Mojsija i narod koji je plakao pred Šatorom.

Naš um i telo su usko povezani. Ono što utiče na jedno utiče i na drugo. Šta iz ove priče možemo naučiti o tome koliko udovoljavanje telesnim željama može biti opasno za nas u duhovnom smislu?

PRIONITE UZ GOSPODA BOGA SVOJEGA

Hiljade ljudi je poginulo zbog tog greha sa Velfegorom. Svi muškarci „koji su prionuli uz Velfegora“ bili su ubijeni. Ipak, mnogi nisu pali u to otpadništvo.

Ko su oni bili?

„A vi koji se držaste Gospoda Boga svojega, vi ste svi živi danas“ (5. Mojsijeva 4,4). **Na koji način** taj tekst objašnjava razliku između onih koji su pali u greh i onih koji nisu? Koja važna poruka se tu nalazi za nas u vezi sa grehom, iskušenjima i Božjom silom u našem životu?

Zapazite suprotnost između reči „svi“ u ovom stihu i u onom prethodnom. „Svi“ koji su sledili Velfegora bili su uništeni, dok su „svi“ koji su se držali Gospoda ostali živi. Nije bilo srednjeg puta ni tada, a nema ga ni danas. Mi smo ili za Isusa, ili protiv Njega (Matej 12,30).

Jevrejska reč za „držaste se“, *dbk*, često ukazuje na verno prijanjanje uz nešto izvan sebe. Reč istog korena na jevrejskom koristi se u tekstu 1. Mojsijeva 2,24, gde se kaže da će muškarac napustiti porodicu i „prilepiti se“ za svoju ženu (videti takođe Ruta 1,14). Ista reč, u tom kontekstu, javlja se još četiri puta u 5. Mojsijevoj (5. Mojsijeva 10,20; 5. Mojsijeva 11,22; 5. Mojsijeva 13, 4; 5. Mojsijeva 30,20), i u svakom od tih slučajeva osnovna misao bila je ista: oni, ljudi, trebalo je da se vežu za svog Boga. Odnosno, trebalo je da Mu se predaju i da crpe silu i snagu iz Njega.

Ono što je važno zapamtiti jeste da je sam narod objekat tog glagola – oni moraju da sprovedu to prijanjanje. Moraju da odluče da se „prilepe“ za Boga, te da, u Njegovoj sili i snazi, izbegnu pad u greh.

Pročitajte tekstove Juda 1,24 i 1.Korinćanima 10,13. Šta je tu rečeno u Novom zavetu, a što se nalazi i u tekstu 5. Mojsijeva 13,4?

Bog je veran. Bog je u stanju da nas sačuva da ne padnemo. Ali mi moramo svesno da odlučimo, kao što su učinili verni u Velfegoru, da ćemo se držati Boga. U tom slučaju, možemo biti sigurni da ćemo, bez obzira na iskušenje, uspeti da ostanemo verni.

Kako nam aktivnosti poput molitve, proučavanja Biblije, bogoslužnja i zajedništva pomažu da se priklonimo Gospodu?

JER KOJI JE NAROD TAKO VELIK?

Ono što sledi u narednih nekoliko stihova posle teksta 5. Mojsijeva 4,4 predstavlja jedan od najdubljih i najlepših tekstova u celom Pismu (jevrejski tekst je veličanstven!). Moglo bi se čak reći da se poruka 5. Mojsijeve, u suštini, nalazi upravo ovde, a da je sve ostalo komentar. Dok budete čitali te stihove, razmislite na koje bi se sve načine princip koji je tu iznet mogao primeniti i na nas danas.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,5-9. Zašto bi Gospod, preko Mojsija, rekao tako nešto Izraelu?

Gospod je želeo da oni shvate da su pozvani, izabrani iz posebnog razloga. Oni su „velik narod“, baš kao što je Bog rekao Avramu već prvi put kad ga je pozvao da izađe iz zemlje Haldejske: „I učiniću od tebe velik narod“ (1. Mojsijeva 12,2; videti takođe 1. Mojsijeva 18,18).

Ali svrha toga što ih je učinio velikim bila je da oni budu „blagoslov“ (1. Mojsijeva 12,2) za „sva plemena na zemlji“ (1. Mojsijeva 12,3). Mada će vrhunski blagoslov biti taj što će Isus, Mesija, doći preko njihove krvne linije, do tada je trebalo da oni budu svetlost sveta. „Nego te učinih vidjelom narodima da budeš moje spasenje do krajeva zemaljskih“ (Isaija 49,6). To ne znači da se spasenje nalazilo u njima samima, već da je preko njih trebalo da se otkrije istiniti Bog, koji jedini može da spase.

Izrael se klanjao i služio Bogu koji je stvorio svemir, Gospodaru neba i zemlje, dok su se paganski narodi klanjali pred kamenjem, stenama, drvetom i demonima (5. Mojsijeva 32,17; Psalmi 106,37).

Kakva oštra razlika!

U ovim stihovima Mojsije ukazuje na dve pojedinosti koje su Izrael učinile posebnim. Prvo, to što im je Gospod bio blizu, na jedinstven način, preko Svetilišta, a drugo je bilo to što su imali „uredbe i zakone pravedne kao što je sav ovaj zakon“.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,32-35. Šta im je Gospod još rekao, što je trebalo da im omogući da uvide kakav poseban poziv im je upućen?

Bez sumnje, Izraelu je bilo mnogo dato. E sad, kako su oni na to odgovorili?

VAŠA MUDROST I RAZUM

Tekst 5. Mojsijeva 4,1-9, kao što smo videli, bio je moćan izraz ne samo posebnog statusa koji su kao narod imali, već i njihovog misionarskog poziva. Kroz sve te stihove protkana je ideja da oni treba da budu poslušni, da slede i čine sve što im je Gospod zapovedio.

Ponovo pročitajte stih 5. Mojsijeva 4,6. Za šta Gospod konkretno kaže da je njihova „mudrost“ i „razum“ u očima ostalih naroda?

Na prvi pogled moglo bi se pomisliti da su sami zakoni i uredbe bili ono što je sadržavalo mudrost i razum. Ali to nije ono što tekst kaže. Gospod ih je naučio uredbama i zakonima, to je tačno, ali njihova mudrost i razum poticali su od toga što su ih čuvali i izvršavali. Njihova poslušnost – to je bila njihova mudrost i njihov razum.

Izrael je mogao da ima najveličanstveniji sistem zakona, pravila i propisa koje je svet ikada video (kao što u stvari i jeste imao), ali kakve bi koristi od svega toga bilo da ih nije sledio? Njihova mudrost, njihov razum, proisticali su iz primene Božjih zakona u realnom životu i realnom vremenu. Trebalo je da žive u skladu sa istinama koje im je Gospod dao, a to je bilo moguće samo ako bi im se povinivali. Ni sva svetlost i istina ne bi doneli ništa dobro ni njima samima ni neznabošcima iz njihovog okruženja, ukoliko Izrael ne bi živio u skladu s tom istinom. Zato su oni uvek iznova pozivani da se pokore, jer je njihovo poštovanje zakona i uredbi, a ne zakoni i uredbe sami po sebi, bilo presudno za njihov status svedoka svetu.

„Poslušnost Božjem zakonu osigurala bi Izrailjcima blagostanje kome bi se divili svi narodi sveta. Onaj isti koji je mogao da im da mudrost i veštinu u svakome poslu i dalje bi ostao njihov Učitelj i oplemenjivao bi ih i uzdizao preko poslušnosti svome Zakonu. Pod uslovom da budu poslušni, bili bi sačuvani od bolesti koje su mučile ostale narode i obdareni posebnom oštrinom uma. Božja slava, Njegovo veličanstvo i Njegova moć izražavali bi se preko njihovog blagostanja. Trebalo je da budu carstvo sveštenika i knezova. Bog im je darovao sva sredstva da postanu najznačajniji narod na Zemlji.“ – Elen G. Vajt, Pouke velikog Učitelja, str. 288 (original).

Pročitajte tekst Matej 5,13-16. Šta nam Isus govori u tim stihovima, što odražava isto ono što je rekao i drevnom Izraelu? U kom smislu bi to trebalo da se primeni naročito na nas kao adventiste sedmog dana?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Od samog početka velikog sukoba na Nebu, sotona je želeo da sruši Božji zakon. U nameri da postigne ovaj cilj, upustio se u pobunu protiv Stvoritelja. Iako je bio progan sa Neba, nastavio je istu bitku na Zemlji. Cilj za kojim je istrajno težio, ogledao se u njegovoj težnji da prevari ljude i da ih navede da prekrše Božji zakon. Posledice će biti potpuno iste, bez obzira da li će ga postići tako što će ih navesti da odbace ceo Zakon, ili da uklone samo jednu od njegovih odredaba. Onaj koji pogreši 'u jednome' pokazuje prezir prema celom zakonu; svojim uticajem i primerom staje na stranu prestupa, i zato postaje 'kriv za sve' (Jakov 2,10).“ – Elen G. Vajt, Velika borba, str. 582 (original).

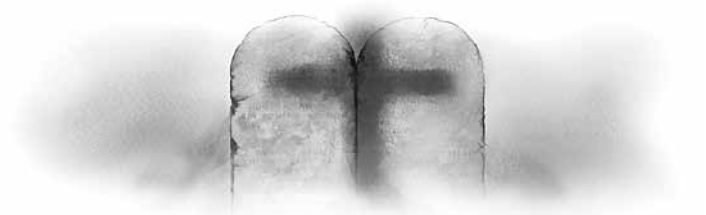
Što se tiče Velfegora, Elen Vajt je pisala: „Usudili su se da stupe na zabranjeno tlo i tako upali u sotoninu zamku. Omamljeni muzikom i igrom, privučeni lepotom neznabožackih sveštenica, odbacili su svoju vernost Gospodu. Kada su se pridružili ili veselju i svetkovanju, neumereno uživanje u vinu pomračilo je njihovu svest, i porušilo barijere samosavlađivanja. Strasti su potpuno preovladale opteretivši njihovu savest razuzdanošću, pa su dopustili da ih nagovore da se poklone idolima. Prineli su žrtve na neznabožackim oltarima i učestvovali u veoma sramotnim obredima.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 454 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Razmislite o tome u kom smislu se mi, adventisti sedmog dana, nalazimo na mestu drevnog Izraela. Setite se svega što nam je dato, a što svet oko nas pa čak ni druge crkve nemaju. Pitanje za nas je, dakle, sledeće: Kako odgovaramo na ono što smo dobili? Koliko dobro projektujemo svoju „mudrost i razum“ pred svetom?
2. „A vi koji se držaste Gospoda Boga svojega, vi ste svi živi danas.“ I ponovo, subjekat glagola „držaste“ je narod. Gospod se neće pilepiti za nas, u smislu da nas neće prisiliti da budemo uz Njega. Umesto toga, koristeći sveti dar slobodne volje, mi moramo izabrati da se priklonimo Njemu. A kad napravimo taj izbor, kako da ga sledimo do kraja i pilepimo se uz Njega?
3. Zadržite se na pitanju s kraja proučavanja predviđenog za nedelju. Šta znači dodavati ili oduzimati nešto od Božjih zapovedi? Osim onog očiglednog, poput pokušaja zamene Subote, na koji način se tako nešto može dogoditi toliko suptilno da uopšte i ne shvatimo šta se događa?

ZAKON I BLAGODAT

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jezekilj 28,15-16; 5. Mojsijeva 4,44; Rimljanima 3,20; 5. Mojsijeva 10,1-15; 5. Mojsijeva 5,6-22; 5. Mojsijeva 9,1-6.

Tekst za pamćenje: „Ne odbacujem blagodati Božije; jer ako pravda kroz zakon dolazi, to Hristos uzalud umrije“ (Galatima 2,21).

Pripadnici većine hrišćanskih veroispovesti govore o zakonu i blagodati i razumeju odnos između njih. Zakon je Božje merilo svetosti i pravednosti, a kršenje tog zakona je greh. „Svaki koji čini grijeh i bezakonje čini“ (1. Jovanova 3,4). A budući da smo svi prekršili taj zakon – „Ali pismo zatvori sve pod grijeh“ (Galatima 3,22) – samo nas Božja blagodat može spasti. „Jer ste blagodaću spaseni kroz vjeru; i to nije od vas, dar je Božij“ (Efescima 2,8).

(Naravno, tu je i „blagi nagoveštaj“ sedmog dana, Subote, koja je deo zakona. Ipak, iz raznih razloga, mnogi hrišćani su, bar za sada, odlučni da odbace sedmi dan, Subotu, iznalazeći svakakve slabe izgovore za to. Ali to je već potpuno druga tema.)

Mada se izražava na razne načine, putem brojnih scenarija, tema o zakonu i blagodati nesumnjivo se provlači kroz Bibliju, uključujući i 5. Knjigu Mojsijevu. Da, 5. Mojsijeva takođe prikazuje odnos zakona i blagodati, ali u jedinstvenom kontekstu.

ZAKON NA NEBU

Bog je Bog ljubavi, a ljubav je sveobuhvatno načelo Njegovog karaktera i temelj Njegove vladavine. A budući da je želeo da Mu uzvratimo ljubav, Bog nas je stvorio kao moralna bića sa slobodom savesti, slobodom svojstvenom ljubavi.

A ono najvažnije za ideju moralne slobode je moralni zakon. Subatomske čestice, okeanski talasi, kenguri, mada u izvesnoj meri slede prirodni zakon, ne slede, niti im je potreban moralni zakon. On je potreban samo moralnim bićima, zbog čega je čak i na nebu Bog uveo moralni zakon za anđele.

Pročitajte tekst Jezekilj 28,15.16 koji govori o padu Lucifera na nebu. Na njemu se našlo „bezakonje“, a takođe se kaže i da je „grešio“. Šta nam upotreba tih reči ovde, u kontekstu neba, otkriva o postojanju moralnog zakona na nebu?

I „bezakonje“ i „greh“ su reči koje se koriste ovde među nama ljudima. Ali Pismo koristi iste izraze za ono što se dogodilo na nebu, u sasvim drugom delu stvorenog sveta. To bi trebalo da nam kaže nešto o onome što postoji na nebu, kao i na zemlji.

„Šta ćemo dakle reći? Je li zakon grijeh? Bože sačuvaj! Nego ja grijeha ne poznah osim kroz zakon; jer ne znadoh za želju da zakon ne kaza: ne zaželi“ (Rimljanima 7,7). Kako bi ta ista ideja, makar u načelu, mogla da postoji i na nebu, gde takođe postoje moralna bića – anđeli?

Kao što Elen G. Vajt objašnjava: „Božja volja izražena je u propisima Njegovog svetog zakona, a načela ovog Zakona su nebeska načela. Nebeski anđeli ne postižu nikakvo uzvišenije znanje nego što je poznavanje Božje volje, a ispunjavanje Njegove volje je najuzvišenija služba kojoj mogu posvetiti svoje sposobnosti.“ – Misli sa gore blagoslova, str. 109 (original).

Nebo ili zemlja – svejedno: ako postoje moralna bića, postoji i moralni zakon koji njima upravlja, a kršenje tog zakona, na nebu ili na zemlji, je greh.

Zašto je ideja o moralnom zakonu neodvojiva od ideje o moralnim bićima? Da nema tog zakona, kako bismo odredili šta je moralno, a šta nije?

ZAKON U PETOJ KNJIZI MOJSIJEVOJ

Jevrejski narod na granicama Hanana, Božji izabrani narod, konačno se spremao da nasledi zemlju koju im je Bog obećao. I, kao što smo videli, 5. Mojsijeva knjiga sadrži Mojsijeva poslednja uputstva Jevrejima pre nego što su zauzeli zemlju. A među tim uputstvima bile su i zapovesti koje je trebalo poštovati.

Pročitajte sledeće tekstove. Koja se misao uvek iznova ponavlja i zašto je ona toliko bitna za narod? (5. Mojsijeva 4,44; 5. Mojsijeva 17,19; 5. Mojsijeva 28,58; 5. Mojsijeva 30,10; 5. Mojsijeva 31,12; 5. Mojsijeva 32,46; 5. Mojsijeva 33,2).

Čak i najpovršnije čitanje 5. Knjige Mojsijeve otkriva koliko je poštovanje zakona bilo bitno za izraelski narod. U jednom vrlo realnom smislu, bile su to njihove zavetne obaveze. Bog je učinio tako mnogo za njih i učinio bi još više – ono što nisu mogli da učine sami za sebe i što pre svega nisu ni zasluživali (jer takva je blagodat : Bog nam daje ono što ne zaslužujemo). A ono što je tražio za uzvrat bila je poslušnost Njegovom zakonu.

Ni sada nije drugačije. Božja blagodat nas spasava, mimo dela zakona – „Mislimo, dakle, da će se čovjek opravdati vjerom bez djela zakona“ (Rimljanima 3,28) – a naš odgovor je poslušnost zakonu. Mi držimo zakon, mađa ne u uzaludnom pokušaju da se time spasemo, „jer se djelima zakona nijedno tijelo neće opravdati pred Njim; jer kroz zakon dolazi poznanje grijeha“ (Rimljanima 3,20) – već kao plod spasenja koje nam je tako milostivo dato. „Ako imate ljubav k meni, zapovijesti moje držite“ (Jovan 14,15).

Na 5. Knjigu Mojsijevu može se gledati kao na jednu očiglednu pouku o blagodati i zakonu. Posredstvom blagodati Bog nas iskupljuje, čineći za nas ono što ne bismo mogli da učinimo sami za sebe (kao što Izrael nije mogao sam da se izbavi iz Egipta), a kao odgovor, mi verom živimo u poslušnosti Njemu i Njegovom zakonu . Od pada Adama pa nadalje, sve do onih koji će živeti u vreme velike nevolje i žiga zveri, Božji narod je prikazan kao oni „koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu“ (Otkrivenje 14,12) – Božji odnos sa Njegovim narodom je odnos zakona i blagodati. Božja blagodat nam oprašta to što smo prekršili Njegov zakon, a istovremeno nas i osposobljava da se povinujemo tom zakonu. To je poslušnost koja proističe iz našeg zavetnog odnosa sa Njim.

Kako možemo izbeći zamku da poštujući zakon ne postanemo legalisti?

„LETOV LAK“ – DA BI TI BILO DOBRO

Skeptici, oni koji traže razloge za odbacivanje Biblije, često ukazuju na neke snažne Božje reči koje se pojavljuju u Starom zavetu. Ideja je da je Bog Starog zaveta bio oštar, osvetoljubiv i podlog duha, posebno u poređenju sa Isusom. To nije neka nova tvrdnja, ali je i sada isto tako pogrešna kao i pre mnogo vekova, kad je prvi put širena.

Stari zavet uvek iznova predstavlja Gospoda kao Onoga koji voli svoj narod – drevni Izrael – i želi samo ono što je najbolje za njih. Ta ljubav je snažno oslikana i u 5. Knjizi Mojsijevoj.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,1-15. Koji je neposredni kontekst ovih stihova i šta nam oni govore o Božjim osećanjima prema svom narodu, čak i posle njihovog greha? Čemu nas to, u stvari, uči o blagodati?

Ti tekstovi odišu Božjom milošću i ljubavlju prema Izraelu. Obratite posebno pažnju na 12. i 13. stih. Oni su zapravo jedna duga rečenica, jedno pitanje, a to pitanje je jednostavno: Šta ja, Gospod, od vas tražim, osim sledećeg... da hodate mojim putevima, da me volite, da mi služite i držite se mojih uredbi da bi vam bilo dobro?

Sve zamenice u jevrejskom tekstu 12. i 13. stiha (kao i u srpskom prevodu) nalaze se u jednini. Mada se Bog nesumnjivo obraća narodu u celini, kakve bi koristi od Njegovih reči uopšte bilo ako ih ljudi, svako od njih pojedinačno, ne bi poslušali? Celina je dobra samo onoliko koliko i zbir njenih delova. Gospod se u stvari obraćao svakom pojedincu, jedan na jedan, dok je govorio Izraelu kao narodu.

Ne možemo a da ne pomenemo i završetak 13. stiha: Drži sve ove zapovesti i uredbi *letov lak*, što znači „da bi ti bilo dobro“. Drugim rečima, Bog zapoveda pripadnicima svog naroda da budu poslušni jer je to u njihovom najboljem interesu. Bog ih je stvorio, Bog ih održava, Bog zna šta je najbolje za njih i želi ono što je najbolje za njih. Poštovanje Njegovog zakona, Njegovih Deset zapovesti može im biti samo na korist.

Zakon se često poredi sa živom ogradom, zaštitnim zidom, a ostajanjem unutar tog zida, Njegovi sledbenici su zaštićeni od navale zla koja bi ih u protivnom preplavila i uništila. Ukratko, Bog je dao zakon iz ljubavi prema svom narodu, a poslušnost Njegovom zakonu je „za vaše dobro“.

Na koje sve načine se možemo sami za sebe uveriti da je poslušnost Božjem zakonu zaista za „naše dobro“?

ROB U EGIPTU

U 5. Knjizi Mojsijevoj uzastopno se pojavljuje jedna tema: Gospod je iskupio svoj narod Izrael iz egipatske zemlje. A narod se uvek iznova podseća na to šta je Bog učinio za njih: „I izvede nas Gospod iz Misira rukom krjepkom i mišicom podignutom, i strahotom velikom i znacima i čudesima“ (5. Mojsijeva 26,8; videti takođe 5. Mojsijeva 16,1-6).

Zapravo, kroz ceo Stari zavet, priča o izlasku iz Egipta pominje se kao primer moćnog Božjeg izbavljenja iz ropstva i potlačenog položaja, zahvaljujući Njegovoj blagodati: „Jer te izvedoh iz zemlje misirske i iskupih te iz kuće ropske“ (Mihej 6,4).

Čak se i u Novom zavetu pojavljuje ta ideja, pri čemu se izlazak iz Egipta delovanjem velike Božje sile, pominje kao simbol spasenja verom u Hrista: „Vjerom prijeđoše Crveno more kao po suhoj zemlji; koje i Misirci okušavši potopiše se“ (Jevrejima 11,29; videti takođe 1. Korinćanima 10,1-4).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 5,6-22 gde Mojsije ponavlja zakon, Deset zapovesti, osnov njihovog zaveta sa Jahveom. Obratite pažnju na četvrtu zapovest i razlog koji je ovde dat za njeno držanje. Šta se tu govori a što otkriva realnost zakona i blagodati?

Mojsije ponavlja osnovnu zapovest da se treba odmarati sedmog dana, u Subotu, ali joj daje dodatni naglasak. Mada je ona zapisana u kamenu, kao što vidimo u 2. Mojsijevoj, Mojsije ovde proširuje to što im je već bilo dato. Čuvajte Subotu, ne samo kao spomen na stvaranje, već i kao spomen na izbavljenje iz Egipta. Božja blagodati ih je spasila iz Egipta i ponudila im odmor od njihovih dela (Jevrejima 4,1-5). Sada je, kao odgovor na blagodati koju im je Bog dao, trebalo da prošire tu blagodati na druge.

U tom slučaju, dakle, sedmi dan Subota postaje ne samo moćan simbol stvaranja već i moćan simbol iskupljenja i blagodati. Svi u domaćinstvu, ne samo deca već i sluge, životinje, pa čak i stranci među njima, mogli su da se odmore. Subota proširuje blagodati datu Jevrejima i na druge, čak i na one izvan samog zavetnog naroda. A ona se nalazi u srcu Božjeg zakona. Prema tome, isto ono što je Bog milostivo učinio za njih, i oni treba da čine za druge. To je zaista tako jednostavno.

Pročitajte tekst Matej 18,21-35. Na koji način se načelo izneto u toj paraboli otkriva u zapovesti o Suboti, posebno u smislu koji je naglašen u 5. Mojsijevoj?

NE ZA SVOJU PRAVDU

Središnja tema hrišćanske religije, zapravo, celokupne biblijske religije, jeste opravdanje jedino verom. „Jer šta govori Pismo? Vjerova Avraam Bogu, i primi mu se u pravdu“ (Rimljanima 4,3).

Poznati citat Elen G. Vajt na tu temu glasi: „Šta je opravdanje verom? To je Božje delo koje se sastoji u tome da čovekovu slavu položi u prah, i da za njega zatim učini ono što sam čovek nije u stanju da učini za sebe. Kad ljudi uvide sopstvenu ništavnost, spremni su da budu zaodenući Hristovom pravednošću.“ – Elen G. Vajt, Vera kojom živim, str. 109 (original).

Van svake sumnje, kad uzmemo u obzir ko je Bog i koliko je On svet, za razliku od toga ko smo mi i koliko smo nesveti u poređenju s Njim, bio je potreban neverovatan čin blagodati da bismo se mi spasli. I to se zaista dogodilo! Taj čin blagodati odigrao se na krstu, dok je Hristos, nedužan, umirao za grehe krivih.

Imajući taj kontekst na umu, pročitajte stihove 5. Mojsijeva 9,1-6. Šta Mojsije tu poručuje narodu koji je na dramatičan način otkrivao stvarnost Božje blagodati prema nedostojnima? Na koji način to što se tu dogodilo odražava načelo opravdanja verom?

Ako bismo pokušali da sažmemo Pavlovo učenje o evanđelju, verovatno bi odgovarajući izraz bio ono što čitamo u tekstu 5. Mojsijeva 9,5: „Nije zbog pravednosti i čestitosti tvoga srca“ (NSP) Bog odlučio da te spase. On će to učiniti zbog obećanja „večnog evanđelja“ (Otkrivenje 14,6), obećanja koje nam je dato „ne po djelima našima, nego po svojoj naredbi i blagodati, koja nam je dana u Hristu Isusu prije vremena vječnijeh“ (2. Timotiju 1,9; videti takođe Titu 1,2). Ako nam je to obećanje dato „prije vremena vječnijeh“, onda sigurno nije moglo biti na osnovu naših dela, jer mi nismo ni postojali „prije vremena vječnijeh“, pa nismo ni imali nikakvih dela.

Ukratko, uprkos vašim greškama, manama i tvrdim vratovima, Gospod će učiniti to divno delo za vas i u vama. A kao rezultat toga, On vam zapoveda da se povinujete Njemu i Njegovim zakonima. Obećanje je već dato i ispunjeno, a vaša dela, vaša poslušnost, čak i ako su bili dovoljno dobri (što nisu), nisu sredstvo vašeg spasenja, već njegov rezultat.

Gospod te je spasio blagodaću. A sada, sa Njegovim zakonom napisanim u srcu i Njegovim Duhom koji te osnažuje, idi i pokoravaj se Njegovom zakonu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Hristov neprijatelj, koji se pobunio protiv Božjeg zakona na nebu, kao vešt, obučen vojskovođa radio je svom snagom, smišljajući planove jedan za drugim, pune obmane, da bi učinio nedelotvornim Božji zakon – jedini pravi detektor greha, merilo pravednosti“. – Ellen G. White, Review and Herald, novembar 18, 1890.

Dva biliona galaksija plamti u svemiru. Sto milijardi zvezda obrazuje jednu galaksiju – broj koji izgleda ovako: 100.000.000.000. Dva biliona galaksija od kojih svaka ima 100 milijardi zvezda, to je ukupno 200.000.000.000.000.000.000.000 zvezda.

A princip egzistencije glasi: Ko god je nešto zamislio i stvorio, mora biti veći i nadmašivati to što je zamislio i stvorio. Na primer, Pikaso je veći od Pikasovog umetničkog dela i premašuje ga. Bog koji je osmislio i stvorio naš svemir takođe mora biti veći od svemira i nadmašivati ga.

Imajući to na umu, razmislite o sledećem tekstu: „U početku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ. Ona bješe u početku u Boga. Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo“ (Jovan 1,1-3). Odnosno, Bog koji je stvorio sve što je stvoreno, 200.000.000.000.000.000.000.000 zvezda i sve ostalo – šta je On zapravo uradio? „Ponizio se“, postao je ljudska beba, živio bezgrešnim životom, a zatim umro na krstu, noseći u sebi kaznu za naše grehe i zlo, da bismo mi mogli da primimo obećanje o večnom životu.

Pred nama je ta velika istina – blagodat koja nam je darovana u Isusu Hristu na krstu. A šta Bog za uzvrat traži od nas? „Glavno je svemu što si čuo: Boga se boj, i zapovijesti njegove drži, jer to je sve čovjeku“ (Propovednik 12,13).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Odgovorite u razredu na pitanje postavljeno na kraju proučavanja predviđenog za ponedjeljak, o tome kako ljudi koji veruju u držanje Božjeg zakona, Deset zapovesti (uključujući i četvrtu), mogu izbeći suptilne zamke legalizma. U čemu se poslušnost, čak i kad je stroga i nepokolebljiva, razlikuje od legalizma, i kako možemo uočiti razliku između to dvoje?
2. Kakve priče ste čuli (ili saznali iz prve ruke) o strašnim posledicama koje trpe oni koji su prekršili Deset zapovesti? Čemu nas to uči o zakonu? Kako zakon odražava stvarnost Božje ljubavi prema nama?
3. Zašto bi krst trebalo da nam ukaže na beskorisnost pokušaja da zarađimo svoj put do neba?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 2,8.9; Rimljanima 6,23; 1. Jovanova 5,12; 5. Mojsijeva 30,1-20; Rimljanima 10,6-10; 5. Mojsijeva 4,19; Otkrivenje 14,6-12.

Tekst za pamćenje: „Svjedočim vam danas nebom i zemljom, da sam stavio pred vas život i smrt, blagoslov i prokletstvo; zato izaberi život, da budeš živ ti i potomstvo tvoje“ (5. Mojsijeva 30,19).

To je uvek tužna priča. U ovom slučaju reč je o mladoj osobi, dvadesetdvođodišnjoj ženi sa dijagnozom smrtonosne bolesti. Tumor na mozgu. Čak i uz sva čuda savremene medicine, ništa nije moglo da se učini, osim da joj se agonija produži do onog neizbežnog. Ali ova mlada žena, Sendi, nije želela da umre.

Zato je skovala plan. Nakon smrti, glava je trebalo da joj bude zamrznuta u posudi sa tečnim azotom, u nadi da će se tako sačuvati njene moždane ćelije. I tu će čekati, pedeset godina, sto godina, hiljadu godina, dok jednom u budućnosti, kada tehnologija bude dovoljno napredna, njen mozak, sastavljen od neuronskih veza, ne bude mogao da se učita u računar. I eto – Sendi bi mogla da „živi“ i dalje, možda čak i zauvek.

Ove sedmice, nastavljajući sa proučavanjem 5. Mojsijeve, osvrnućemo se na životne izbore i priliku koja nam se pruža da izaberemo život, ali pod uslovima koje nam je Bog, Darodavac i Održavatelj života, milostivo ponudio.

DRVO ŽIVOTA

Niko od nas nije tražio da bude ovde, zar ne? Nismo izabrali da dođemo u postojanje baš kao što nismo izabrali ni gde ni kada ćemo se roditi i ko će nam biti roditelji.

Tako je bilo i sa Adamom i Evom. Oni nisu izabrali da ih Bog stvori, baš kao što to nisu učinili ni list, stena, ili planina. Ali nama, kao ljudskim bićima, dato je ne samo da postojimo (i stena postoji), i ne samo da živimo (i ameba je živa), već da živimo kao razumna slobodna bića stvorena po Božjem liku.

Ali mi ni to nismo izabrali – da dođemo u postojanje kao razumna slobodna bića stvorena po Božjem liku. Međutim, ono što nam Bog nudi jeste izbor da ostanemo u postojanju. To jest, možemo odlučiti da imamo život u Njemu, večni život, i to zahvaljujući Isusu i Njegovoj smrti na krstu.

Pročitajte sledeće tekstove: 1. Mojsijeva 2,8.9.15-17 i 1. Mojsijeva 3,22.23. Koje je dve mogućnosti Bog ponudio Adamu u pogledu njegovog postojanja?

„Usred Edema raslo je drvo života, čiji je rod imao moć da obnavlja život. Da je Adam ostao poslušan Bogu, i dalje bi imao slobodan pristup ovom drvetu i tako nastavio večno da živi. Međutim, kada je zgrešio, uskraćen mu je i pristup drvetu života i postao je podložan smrti. Božanska presuda: ‘Prah si i u prah ćeš se vratiti’ ukazivala je na potpuno gašenje života.“ – Elen G. Vajt, Velika borba, str. 532, 533 (original).

Dakle, Biblija nam od samog početka nudi samo jednu od dve mogućnosti: večni život, kakav je prvobitno trebalo da imamo i večnu smrt, koja je u suštini samo povratak u ništavilo iz kojeg smo potekli.

Zanimljivo je takođe da se „drvo života“, za koje Pismo kaže da daje besmrtnost, i koje se prvi put pominje u prvoj knjizi Biblije, ponovo pojavljuje u njenoj poslednjoj knjizi. Pročitajte Otkrivenje 2,7 i Otkrivenje 22,2.14. Poruka je verovatno ta da smo, iako je trebalo da imamo pristup drvetu života, zbog greha taj pristup izgubili. Ali na kraju, kada problem greha bude konačno i potpuno rešen, zahvaljujući Isusu i planu spasenja, otkupljeni, oni koji su izabrali život, ponovo će imati pristup drvetu života, kao što je trebalo da ga imamo od početka.

Razmislite o sledećem: Kako se mi svojim svakodnevnim odlukama opredeljujemo za život ili smrt?

NEMA SREDINE

Kroz celu Bibliju, dakle, nudi nam se jedna od dve mogućnosti koje su nam ovde izložene.

Pročitajte sledeće tekstove. Koje dve opcije, koja dva izbora se u sledećim tekstovima ili otvoreno navode ili se podrazumevaju, i kako su nam te opcije predstavljene?

Jovan 3,16 _____

_____

1. Mojsijeva 7,22.23 _____

_____

Rimljanima 6,23 _____

_____

Rimljanima 8,6 _____

_____

1. Jovanova 5,12 _____

_____

Matej 7,24-27 _____

_____

U krajnjoj liniji, za nas ljude nema sredine. Pre nego što se velika borba potpuno završi, iskoreniće se greh, sotona, zlo, neposlušnost i pobuna. Nakon što se to dogodi, svako od nas, pojedinačno, imaće ili život, večni život, koji je Bog prvobitno, pre stvaranja sveta, planirao da svi imamo, ili će se suočiti sa večnom smrću, to jest, primiće „muku, pogibao vječnu od lica Gospodnjega i od slave Njegove“ (2. Solunjanima 1,9). Čini se da nam Biblija ne nudi nikakve druge mogućnosti.

Kakva će biti naša sudbina? Taj odgovor, na kraju krajeva, zavisi samo od nas. Pred nama je izbor – život ili smrt.

U kontekstu večnog života ili večne smrti, zašto je tako utešna biblijska istina da se ljudi u paklu ipak ne muče i ne gore zauvek? Šta bi to govorilo o Božjem karakteru kad bi večne muke u svesnom stanju zaista bile sudbina izgubljenih?

ŽIVOT I DOBRO, SMRT I ZLO, BLAGOSLOV I PROKLETSTVO

Pred kraj 5. Knjige Mojsijeve, nakon dugog govora o tome šta će se dogoditi s narodom ako bude neposlušan Gospodu i prekrši zavetna obećanja, 30. poglavlje počinje obećanjem da će ih Bog, čak i ako padnu u greh i budu kažnjeni izgnanstvom, ipak vratiti u tu zemlju.

Odnosno, vratiće ih ako se budu pokajali i odvrtili od svojih zlih puteva.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 30,15-20. Koje su opcije tu ponuđene drevnom Izraelu i kako one odražavaju ono što vidimo kroz celu Bibliju?

Gospod je vrlo jasan: On, Jahve, stavio je pred njih jednu od dve mogućnosti, u osnovi isto ono što je uradio sa Adamom i Evom u Edemu. Zapravo, jevrejske reči za „dobro“ (*tov*) i „zlo“ (*ra*) u stihu 5. Mojsijeva 30,15 su iste one reči koje se koriste u 1. Mojsijevoj za drvo poznanja „dobra“ (*tov*) i „zla“ (*ra*). Ovde, kao i u celoj Bibliji, ne postoji sredina, niti neki neutralan teren na kom se može biti. Oni će ili služiti Gospodu i imati život, ili će odabrati smrt. A isto važi i za nas.

Život, dobrota, blagoslov, nasuprot čemu? Smrti, zlu i prokletstvu. Mada bi se, u izvesnom smislu, s pravom moglo tvrditi da im je Bog u stvari nudio samo dobro, samo život i samo blagoslove. Međutim, ako bi se odvrtili od Njega, sve to zlo bi prirodno usledilo, jer više ne bi imali Njegovu posebnu zaštitu.

Kako god mi to razumeli, narodu su ponuđene te opcije. Takođe je vrlo jasno predočena realnost njihove slobodne volje, njihove slobode izbora. Ti stihovi, zajedno sa mnogim drugim u Bibliji, u Starom i Novom zavetu, ne bi imali nikakvog smisla odvojeno od svetog dara slobodne volje, slobode izbora.

U jednom veoma realnom smislu, Gospod njima kaže: Zato, služeći se slobodnom voljom koju sam vam dao, izaberite život, izaberite blagoslov, izaberite dobrotu, a ne smrt, zlo i prokletstvo.

Toliko je očigledno da bi takav izbor bio ispravan, zar ne? Pa ipak, znamo šta se dogodilo. Velika borba bila je i tada isto tako stvarna kao i danas, a na primeru Izraela trebalo bi da se poučimo šta se može dogoditi ako se ne predamo Gospodu u potpunosti, ako ne izaberemo život i sve što taj izbor podrazumeva.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 30,20. Zapazite povezanost između ljubavi i poslušnosti. Šta je bilo neophodno da bi Izrael bio veran Gospodu? U kom smislu isto načelo važi i za nas danas?

NIJE PRETEŠKO ZA VAS

U uvodu 30. poglavlja 5. Mojsijeve Gospod govori šta će biti ako se narod pokaje i odvratiti od svojih zlih puteva. Kakva su im divna obećanja tu ponuđena!

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 30,1-10. Koja obećanja im Bog daje, i pored činjenice da se tu govori o posledicama koje bi usledile zbog njihove neposlušnosti? Šta nam to govori o Božjoj blagodati?

To bi sigurno bilo utešno čuti. Međutim, poenta nije bila u tome da je nevažno da li će se odvratiti od onoga što im je Bog zapovedio ili ne. Gospod nikome ne nudi jeftinu milost. Ako je to išta trebalo da im pokaže, onda je to Božja ljubav, da bi zauzvrat i oni zavoleli Njega, pokazujući tu ljubav tako što će biti poslušni onome što im je rekao.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 30,11-14. Šta im Gospod tu govori? Koje je osnovno obećanje u tim stihovima, i kojih tekstova Novog zaveta možete da se setite koji upućuju na to isto obećanje?

Pogledajte kakav im je poziv tu upućen, prelepim jezikom i sa nepobitnom logikom. Gospod ne traži od njih ništa što bi bilo suviše teško učiniti. Božja zapovest nije suviše „teška“ i „zagonetna“ da bi je razumeli. Niti je izvan njihovog domašaja. To nije put za nebo, toliko dalek da bi neko drugi morao da im ga obezbedi, niti je to nešto preko mora, pa da neko drugi mora da im donese. Naprotiv, Gospod kaže: „Nego ti je vrlo blizu ova riječ, u ustima tvojima i u srcu tvojem, da bi je tvorio“ (5. Mojsijeva 30,14). Odnosno, dovoljno vam je poznata da biste mogli da je govorite, i nalazi vam se u srcu tako da ste svesni da morate da je izvršite. Dakle, nema opravdanja za neposlušnost. „Sve Njegove zapovesti osposobljavaju.“ – Elen G. Vajt, Pouke velikog Učitelja, str. 333 (original).

Apostol Pavle zapravo citira neke od tih stihova u kontekstu spasenja u Hristu. Odnosno, Pavle upućuje na njih kao na primer opravdanja verom. (Videti Rimljanima 10,6-10.)

A onda, posle tih reči u 5. Mojsijevoj, deci Izraelovoj se naravno kaže da izaberu život ili smrt, blagoslov ili prokletstvo. I ako, blagodaću i verom, odaberu život, zaista će ga imati.

Ni danas nije ništa drugačije, zar ne?

PITANJE BOGOSLUŽENJA

Najvažnije u zavetnom odnosu između Gospoda i Izraela bilo je bogoslužje. Ono što ih je činilo drugačijima od celog sveta oko njih bilo je to što su samo oni kao narod obožavali istinitog Boga, za razliku od lažnih bogova i boginja paganskog sveta, koji zapravo uopšte i nisu bogovi. „Vidite sada da sam ja, ja jesam, i da nema Boga osim mene“ (5. Mojsijeva 32,39).

Pročitajte sledeće tekstove: 5. Mojsijeva 4,19; 5. Mojsijeva 8,19; 5. Mojsijeva 11,16 i 5. Mojsijeva 30,17. **Koje upozorenje nalazimo u svima njima? Zašto je to upozorenje bilo toliko bitno za izraelski narod?**

Hiljadama godina ranije, baš kao i danas, Božji narod je živeo u kulturi i okruženju čija su atmosfera, običaji i shvatanja, u većini slučajeva, bili u sukobu s njihovom verom. Zato je Božji narod morao uvek biti na oprezu, da putevi sveta, njegovi idoli i „bogovi“ ne bi postali predmet njihovog obožavanja.

Naš Bog je „ljubomoran Bog, Bog revnitelj“ (5. Mojsijeva 4,24; 5. Mojsijeva 5,9; 5. Mojsijeva 6,15), i samo On je, kao naš Stvoritelj i Otkupitelj, dostojan našeg obožavanja. Ni tu takođe nema sredine: ili se klanjamo Gospodu koji donosi život, dobrotu i blagoslov, ili se klanjamo nekom drugom bogu koji donosi zlo, prokletstvo i smrt.

Pročitajte tekst Otkrivenje 13,1-15 i usredsredite se na pitanje kako je bogoslužje tu prikazano. Zatim uporedite te stihove sa tekstom Otkrivenje 14,6-12. Šta se tu u Otkrivenju dešava što podseća na upozorenje dato u 5. Mojsijevoj (zapravo, u celom Pismu) u vezi sa lažnim bogoslužjem?

Koliko god kontekst bio različit, pitanje je isto: Hoće li se ljudi pokloniti pravom Bogu i imati život, ili će podleći pritiscima, bilo otvorenim, prikrivenim, ili i jednim i drugim, da se odvrte od Njega i suoče sa smrću? U krajnjoj liniji, odgovor leži u srcu svakog pojedinca. Bog nije primoravao drevni Izrael da ga sledi, a neće ni nas. Kao što vidimo u tekstu Otkrivenje 13, zver i njena ikona su te koje će upotrebiti silu. Bog, sasvim suprotno, deluje putem ljubavi.

Kako možemo biti sigurni da svoju odanost Isusu ne ustupamo polako, jedva приметно, nekom drugom bogu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

I tada je, kao i danas, svima ponuđen izbor. Ključna reč ovde je izbor. Za razliku od izvesnog shvatanja hrišćanstva, prema kojem je Bog neke ljude još pre rođenja predodredio ne samo da budu izgubljeni, već i da zauvek gore u paklu, Sveto pismo uči da je upravo naš slobodan izbor između života i smrti, blagoslova i prokletstva, dobra i zla, to što određuje s kojom ćemo se trijadom (život, dobro, blagoslov ili smrt, zlo, prokletstvo) na kraju suočiti. Dobro je znati da će čak i za one koji naprave pogrešan izbor, posledica biti smrt, večna smrt, a ne večno mučenje u beskrajnom ognjenom jezeru.

„Jer je plata za greh smrt, a dar Božji je život večni u Hristu Isusu Gospodu našem (Rimljanima 6,23). Dok život predstavlja nasledstvo pravednih, smrt je deo koji pripada bezakonicima. Mojsije je objavio Izraelju: 'Gle, iznesoh danas preda te život i dobro, smrt i zlo' (5. Mojsijeva 30,15). Smrt o kojoj govori ovaj tekst nije smrt koja je bila dosuđena Adamu, jer celo čovečanstvo trpi kaznu zbog njegovog prestupa. To je 'druga smrt' koja je najavljena kao suprotnost večnom životu.“ – Elen G. Vajt, Velika borba, str. 544 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte u razredu o ideji iznetoj u proučavanju predviđenom za utorak, o tome da li je Bog taj koji direktno, ovde i sada, sprovodi kaznu za neposlušnost, ili do toga dolazi kao normalna posledica neposlušnosti. Ili je možda i jedno i drugo tačno? Ili ima slučajeva kada je u pitanju jedno ili drugo? Kako razumemo to pitanje?
2. Čemu nas prethodno navedeni tekstovi Elen Vajt uče o Božjoj sili koja nam stoji na raspolaganju radi savlađivanja greha?
3. Pročitajte Rimljanima 10,1-10, gde Pavle navodi tekst 5. Mojsijeva 30,11-14 dok objašnjava spasenje verom u Isusa, nasuprot spasenju i pravednosti koji se ostvaruju na osnovu zakona. Šta mislite, zašto je on upotrebio te stihove iz 5. Mojsijeve? Obratite posebnu pažnju na tekst Rimljanima 10,10: „Jer se srcem vjeruje za pravdu, a ustima se priznaje za spasenje“. Šta Pavle time hoće da kaže?
4. Na koje načine bi naša kultura, naše društvo i naše okruženje mogli da nas svojim stavovima, ako ne budemo pažljivi, navedu na lažno bogoslužjenje?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 5. Mojsijeva 5,22-29; 5. Mojsijeva 4,25-31; 5. Mojsijeva 30,1-10; Matej 3,1-8; Marko 1,15; Dela 2,37.38.

Tekst za pamćenje: „Ali ako i ondje potražiš Gospoda Boga svojega, naći ćeš ga, ako ga potražiš svijem srcem svojim i svom dušom svojom“ (5. Mojsijeva 4,29).

Jedna prosta životna činjenica prati sve nas – mi smo grešni. Povremeno čujemo kako neki „stručnjak“ negoduje zbog te hrišćanske ideje o osnovnoj ljudskoj iskvarenosti, ali potrebno je samo gledati vesti u toku jednog dana ili napraviti brzi pregled ljudske istorije, da bi istinitost tog hrišćanskog učenja postala očigledna.

Ili, što je još lakše, dovoljno je pogledati u ogledalo; dakle, ne moramo uopšte ići daleko. Svako ko je imao hrabrosti da se dugo i duboko zagleda u sopstveno srce (što može biti zaista zastrašujuće), svestan je istinitosti onoga što piše u Rimljanima 3,9-23, i što se završava rečima: „Jer svi sagriješiše i izgubili su slavu Božiju“ (Rimljanima 3,23).

Naravno, dobru vest nalazimo u sledećem stihu, „opravdaće se zabadava blagodaću njegovom, otkupom Isusa Hrista“ (Rimljanima 3,24). U vezi sa tom sjajnom vešću, od presudne važnosti je pokajanje: priznanje sopstvenog greha, žalost zbog njega, traženje Božijeg oprostaja i, na kraju, odvratanje od njega. S obzirom da smo grešni, pokajanje bi trebalo da bude središnji deo našeg hrišćanskog življenja. Zato ćemo, ove sedmice, razmotriti tu ideju o pokajanju onako kako je izražena u 5. Mojsijevoj.

MI-YITTEN

Jevrejski jezik kojim je pisana Biblija, kao i većina ostalih jezika, prožet je idiomima, izrazima koji poprimaju drugačije značenje od doslovnog značenja pojedinih reči u njemu. Jedan od idioma u Starom zavetu je „mi-yitten“. „Mi“ je pitanje i znači „ko?“ a „yitten“ znači „daće“. Prema tome, doslovno, „mi-yitten“ znači „ko će dati?“

Međutim, u Starom zavetu taj izraz označava želju i čežnju nekoga kome je očajnički stalo do nečeg.

Na primer, nakon bekstva iz Egipta, deca Izraelova, suočena sa iza-zovima u pustinji, jadala su se: „Kamo da smo pomrli od ruke Gospod-nje u zemlji Misirskoj“ (2. Mojsijeva 16,3). Taj izraz „kamo da“ potiče od „mi-yitten.“

U tekstu Psalmi 14,7 David se pita: „Ko će poslati sa Siona pomoć Izra-ilju?“ Na jevrejskom, izraz „ko će poslati“, u stvari je „mi-yitten“.

U tekstu Jov 6,8, kad on uzvikuje: „O da bi mi se ispunila molba“ – „O“ je, opet, od „mi-yitten“.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 5,22-29, usredsređujući se posebno na 29. stih. Šta znači to što reč prevedena kao „O“ potiče od „mi-yi-tten“?

Sam Gospod – Bog Stvoritelj, Onaj koji je stvorio prostor, vreme i ma-teriju, Onaj koji je doveo naš svet u postojanje, Onaj koji je Adamu udah-nuo dah života – izgovara tu reč koja se uglavnom povezuje sa slabostima i ograničenjima ljudskog roda. Kakav je to primer realnosti slobodne volje! Tu vidimo da postoje granice onome što Bog može učiniti u okviru velike borbe. Ta upotreba „mi-yitten“ otkriva da čak ni Bog ne može da pogazi našu slobodnu volju – jer, u trenutku kad bi to učinio, ona više ne bi bila slobodna.

Ali, isto kao što smo slobodni da grešimo, mi ljudi smo takođe slobod-ni da izaberemo Gospoda, da odlučimo da budemo otvoreni za Njegovo vođstvo, da se opredelimo, odgovarajući Njegovom Duhu, da se pokaje-mo za svoje grehe i da Ga sledimo. U krajnjoj liniji, izbor je naš i samo naš, a to je izbor koji moramo praviti iz dana u dan, iz trenutka u trenutak.

S kojim odlukama ćete se suočiti u narednih nekoliko sati ili dana? Kako možete naučiti da predate svoju volju Bogu kako biste, u Nje-govoj sili, mogli da donosite prave odluke?

TRAŽITE ME I NAĐITE ME

Kroz celu Bibliju nailazimo na dokaze o Božjem predznanju. Odnosno, na činjenicu da On unapred zna šta će se sve događati. Bilo da je reč o usponu i padu svetskih carstava (Danilo 7), ili postupcima pojedinaca samo nekoliko sati pre nego što do njih dođe – „Zaista ti kažem: noćas dok pijetao ne zapjeva triput češ me se odreći“ (Matej 26,34) – Gospod zna kraj od početka. Međutim, Njegovo predznanje, čak i o tome šta ćemo mi svojom slobodnom voljom odlučiti, nema nikakvog uticaja na tu slobodu izbora.

Tako je Gospod, čak i pre nego što je sinove Izraelove uveo u zemlju, znao šta će oni raditi kad budu u zemlji.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,25-28. Šta je Gospod rekao da će oni učiniti nakon što uđu u zemlju koja im je obećana?

U prethodnim stihovima Gospod im posebno napominje da ne prave idole i da im se ne klanjaju (5. Mojsijeva 4,15-20). Ipak, sledeći stihovi prilično jasno govore da će pravljenje idola i njihovo obožavanje biti upravo ono što će oni činiti, uprkos svim upozorenjima.

Zapazite da Mojsije u tekstu 5. Mojsijeva 4,25 jasno kaže da se to neće desiti odmah. Posle svega što su upravo doživeli, bilo je malo verovatno da će odmah pasti u idolopoklonstvo. Međutim, s vremenom, nakon jedne ili više generacija, sklonost da „zaborave“ (5. Mojsijeva 4,9) šta je Gospod učinio za njih i na šta ih je upozorio, dovešće do toga da rade tačno ono protiv čega ih je upozoravao.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,29-31. Šta Gospod kaže da će učiniti za njih u toj konkretnoj situaciji?

Božja blagodat je neverovatna. Čak i kad padnu u strašno zlo idolopoklonstva, čak i kad dožive neminovne posledice svojih greha, ako se obrate Gospodu, On će im oprostiti i obnoviti ih. Ukratko, ako svojevolumno odluče da se pokaju, Bog će prihvatiti njihovo pokajanje.

Reč iz teksta 5. Mojsijeva 4,30, koja se često prevodi izrazom „obratiti se“, zapravo znači „vratiti se“. Odnosno, oni treba da se vrate Gospodu, tamo gde je trebalo da budu sve vreme. Jevrejska reč *teshuvah*, od iste te korenske reči kao i „vratiti se“, u stvari znači „pokajanje“.

Dakle, u suštini, šta god da pokajanje obuhvata, deo toga je i povratak Bogu, nakon što nas naši gresi odvoje od Njega.

TESHUVAH

Kroz celu Petu knjigu Mojsijevu, provlači se jedna ključna tema – ako poslušate Gospoda bićete blagosloveni, ako budete neposlušni snosićete posledice. Ni u Novom zavetu nije ništa drugačije. „Ne varajte se: Bog se ne da ružiti; jer šta čovjek posije ono će i požnjeti. Jer koji sije u tijelo svoje, od tijela će požnjeti pogibao; a koji sije u Duh, od Duha će požnjeti život vječni“ (Galatima 6,7.8).

Na nesreću, bar posle Pada, greh nam deluje isto tako jednostavno i prirodno kao disanje. I uprkos svim upozorenjima i obećanjima („Jer zapovijest ova koju ti zapovijedam danas niti je visoko ni daleko od tebe“. 5. Mojsijeva 30,11), mnogi iz naroda činili su upravo to – padali u grehe na koje ih je Bog upozorio.

Pa ipak, čak i tada, Bog je bio voljan da ih primi natrag, pod uslovom da se, koristeći svoju slobodnu volju – slobodu izbora, pokaju i vrate Njemu.

Pročitajte ponovo tekst 5. Mojsijeva 30,1-10. Šta Gospod kaže da će učiniti za svoj narod, uprkos svim nepravdama koje su počinili? Na kom uslovu su, međutim, počivala ta divna obećanja?

Zamisao je jednostavna i jasna: ako zabrljate, posledice po vas i vašu porodicu biće strašne. To je ono što greh čini. Međutim, čak i tada se možete pokajati, i Gospod će vas primiti natrag i blagosloviti.

Mnogo puta u tim stihovima pojavljuje se ista jevrejska korenska reč iz koje se izvodi pojam *teshuvah*. U tekstu 5. Mojsijeva 30, 2, čitamo: „...I obratiš se ka Gospodu Bogu svojemu“. Deo stiha 5. Mojsijeva 30,8 , mada se često prevodi, i to ispravno: „A ti kad se obratiš i staneš slušati glas Gospoda Boga svojega“, mogao bi se prevesti doslovno: „Kad se vratiš i poslušaj glas Gospodnji.“ Konačno, u tekstu 5. Mojsijeva 30,10, gde stoji: „Kad se obratiš ka Gospodu Bogu svojemu svijem srcem svojim i svom dušom svojom“, opet ta reč „obратиš“ u stvari označava „povratak“.

Drugim rečima, uprkos svemu što im se dogodilo, uprkos njihovoj krajnjoj povredi i kršenju zaveta, Gospod još uvek nije završio s tim narodom, i ukoliko ni oni nisu želeli da On završi s njima, mogli su tu želju da pokažu kroz pokajanje.

Mada se bave narodom u celini, kako ti tekstovi, uprkos drugačijem kontekstu od onog u kom se mi danas nalazimo, ipak pokazuju koliko je istinsko pokajanje suštinski bitno za nas kao vernike koji, s vremena na vreme, takođe prekršimo zavet koji smo sklopili sa Bogom?

OD SVEG SRCA

Tekst 5. Mojsijeva 30,1-10 otkriva blagodat i dobrotu Božiju prema prestupnicima i grešnicima, i pored toga što je te grešnike i prestupnike Bog blagoslovio na jedinstven način: „Jer koji je veliki narod kojemu je Bog blizu kao što je Gospod Bog naš, kad ga god zazovemo?“ (5. Mojsijeva 4,7). Uprkos svemu što je On učinio za njih, i uprkos činjenici da nisu imali nikakvog stvarnog izgovora niti opravdanja za svoj greh, oni su svejedno grešili (da li se iko prepoznaje u tome?).

Pa ipak, šta se čak i tada dešavalo?

U tekstu 5. Mojsijeva 30,1-10, usredsredite se na to šta su njihovo pokajanje i njihov povratak (*teshuvah*) Bogu podrazumevali. Šta se zahtevalo i čemu bi to danas trebalo da nas nauči kad je reč o tome šta uključuje istinsko pokajanje?

Na kraju, morali su da odluče da Mu se vrate i da Mu budu poslušni od sveg srca. U izvesnom smislu, pravi problem bilo je njihovo srce, jer da su njihova srca bila ispravna pred Bogom, i njihovi postupci bili bi u skladu s tim. To jest, oni bi Mu bili poslušni.

Zato im je upućeno divno obećanje da će Bog, ako Mu se „vrate“, obrativši se iskreno ka Njemu, delovati u njima i „obrezati“ njihova srca. Usred svog zatočeništva, morali su doneti odluku da se vrate Bogu, a On bi ih zatim vratio sebi i zemlji koju im je dao. Onda bi ih tamo, u toj zemlji, blagoslovio. A deo blagoslova sastojao se u Njegovom delovanju na njihova srca, kako bi Mu se još više približili, te bi oni i njihova deca voleli Boga „iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje“ (5. Mojsijeva 6,5).

Na kraju bi, odgovarajući na Božji podsticaj (videti Dela 5,31), morali istinski da se pokaju za svoje grehe. Mada se bavila drugačijim istorijskim kontekstom, Elen G. Vajt je pisala: „Narod je žalio zato što je svojim gresima navukao patnje, a ne zato što je osramotio Boga kršenjem Njegovog svetog zakona. Istinsko pokajanje znači više nego samo žaljenje zbog greha. To je odlučno odvrćanje od zla.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 557 (original). To je istina koju vidimo i u tekstu 5. Mojsijeva 30,1-10.

Kako možemo uočiti razliku između žaljenja zbog posledica svojih greha, koje svako može da učini, i žaljenja zbog samih greha? Zašto je ta razlika toliko bitna?

POKAJTE SE I OBRATITE SE

Novi zavet je, naravno, u velikoj meri prožet idejom pokajanja. Jovan Krstitelj je zapravo započeo svoju službu pozivom na pokajanje.

Pročitajte tekst Matej 3,1-8. Kako je ideja o „povratku“ izražena u ovim stihovima? Drugim rečima, šta u onome što im Jovan kaže da rade odražava istu misao koju nalazimo u 5. Mojsijevoj? **Zašto su, osim toga, njegove reči imale poseban značaj za fariseje i sadukeje?**

Isus je takođe započeo svoju službu pozivom na pokajanje.

Pročitajte tekst Marko 1,15. Šta Isus tu kaže i zašto On povezuje pokajanje sa evanđeljem?

Bilo da je reč o Jovanu koji razgovara konkretno sa verskim vođama, ili o Isusu koji se obraća narodu u celini, ideja je ista. Mi smo grešnici, i mada je Hristos došao da spase grešnike, mi se moramo pokajati za svoje grehe. A to pokajanje – bilo da je reč o prestupniku, ili hrišćaninu koji padne u greh, ili novoobraćenom verniku – podrazumeva okretanje od naših starih grešnih puteva. Moramo priznati svoju grešnost, a onda, kajući se zbog samih svojih greha (a ne samo zbog njihovih posledica), moramo doneti svesnu odluku da te grehe uklonimo. Tek tada ćemo moći, oslanjajući se u potpunosti na Isusove zasluge, da „uzaslušamo glas Gospoda Boga svoje-ga“ (5. Mojsijeva 15,5).

Neki proučavaoci Biblije u Novom zavetu vide odjeke ideje o pokajanju izražene u 5. Mojsijevoj. Na primer, kada je Petar optužio okupljeni narod da su razapeli Isusa, mnogi ljudi „kad čuše, ražali im se u srcu, i rekoše Petru i ostalijem apostolima: šta ćemo činiti, ljudi braćo?“ (Dela 2,37). Dakle, kad su postali svesni svog greha, žalili su zbog toga („ražali im se u srcu“), i poželeli da saznaju šta sada treba da urade da bi bili ponovo pravi pred Bogom koga su uvredili.

Nije li to približno ista situacija u kojoj se nalazimo svi mi – grešnici koji su uvredili Boga?

Pročitajte Dela 2,38. Kako je Petar odgovorio na njihovo pitanje i kako ta epizoda otkriva načelo istinskog pokajanja?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Naše pokajanje biće produbljivano svakim korakom kojim napredujemo u svom hrišćanskom iskustvu. Upravo onima kojima je oprostio, onima koje je priznao kao svoj narod, Gospod kaže: ‘I opomenućete se zlih putova i dela svojih koja ne behu dobra, i sami ćete sebi biti mrski za bezakonja svoja i gadove svoje’ (Jezekilj 36,31). On ponovo naglašava: ‘I ja ću utvrditi svoj zavet s tobom, i poznaćeš da sam ja Gospod. Da se opome-neš i postidiš i da ne otvoriš više usta od sramote, kada ti oprostim sve što si učinila!’ (Jezekilj 16,62.63) Tada nas naše usne više neće uzdzati. Znaćemo da je naša uspešnost jedino u Hristu. Priznanje apostola biće i naše: ‘Jer znam da dobro ne živi u meni, to jest u telu mojemu!’ (Rimljanima 7,18) ‘A ja Bože sačuvaj da se čim drugim hvalim osim krstom Gospoda našega Isusa Hrista, kojega radi razape se meni svet, i ja svetu’ (Galatima 6,14).“ – Elen G. Vajt, Pouke velikog Učitelja, str. 160, 161 (original).

„‘Dobrota Božja na pokajanje vodi!’ (Rimljanima 2,4). Zlatnim lancem milosti i sažaljive Božje ljubavi okružena je svaka ugrožena duša. Gospod izjavljuje: ‘Ljubim te ljubavlju večnom, zato ti jednako činim milost’ (Jere-mija 31,3).“ – Elen G. Vajt, Pouke velikog Učitelja, str. 202 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Mada se moramo pokajati, kako možemo izbeći zamku da pokajanje smatramo svojom zaslugom, kao da je sam čin pokajanja ono što nas čini ispravnim pred Bogom? Na koji način jedino možemo biti pravi pred Bogom?
2. „Tada vidjevši Juda izdajnik njegov da ga osudiše raskaja se, i povrati trideset srebrnika glavarima sveštenučijem i starješinama, govoreći: ja sagriješih što izdadoh krv pravu. A oni rekoše: šta mi marimo za to? Ti ćeš vidjeti. I bacivši srebrnike u crkvi izide, i otide te se objesi“ (Matej 27,3-5). Nema sumnje da je Juda zažalio zbog onoga što je učinio Isusu (uostalom, ubio se zbog toga). Zašto se, međutim, njegovi postupci ne smatraju istinskim pokajanjem?
3. Kako bi realnost grešnosti ljudske prirode, a posebno naša sopstvena grešnost, mogla da nas učini poniznim pred drugima (tako da ih ne osuđujemo) i pred Bogom? Kako nam činjenica da je za naše spasenje bio neophodan krst, odnosno smrt Božijeg Sina, pokazuje koliko je greh zaista loš?

PAMTI I NE ZABORAVI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 9,8-17; 5. Mojsijeva 4,32-39; Otkrivenje 14,12; 5. Mojsijeva 4,9.23; 5. Mojsijeva 6,7; 5. Mojsijeva 8,7-18; Efescima 2,8-13.

Tekst za pamćenje: „Pamti i ne zaboravi kako si gnjevio Gospoda Boga svojega u pustinji; od onoga dana kad izidoste iz zemlje Misirske pa dokle dođoste na ovo mjesto, nepokorni bijaste Gospodu“ (5. Mojsijeva 9,7).

U celoj Bibliji pojavljuju se te dve reči: pamtiti i zaboraviti. Obe se odnose na nešto ljudsko, nešto što se dešava u našem umu. Obe su glagoli i imaju suprotno značenje: pamtiti znači ne zaboraviti, a zaboraviti znači ne pamtiti.

Bog često traži od svog naroda da se seća svega onog što je učinio za njih, da se sećaju Njegove blagodati i dobrote prema njima. Veliki deo Starog zaveta sastoji se od proročkih opomena narodu, jevrejskom narodu, da ne zaborave šta je sve Gospod učinio za njih. Takođe, i što je najvažnije, nisu smeli da zaborave koje je njihovo zvanje u Njemu i koja vrsta ljudi je trebalo da budu u odgovoru na taj poziv. „Pamtim djela Gospodnja; pamtim pređašnje čudo tvoje“ (Psalmi 77,11).

Da li je za nas danas išta drugačije, kako na zajedničkom, tako i na ličnom planu? Kako je lako zaboraviti šta je Bog učinio za nas!

Ove sedmice, osvrnućemo se na to važno načelo, onako kako je izraženo u 5. Mojsijevoj – na pamćenje i zaboravljanje Božjih dela u našem životu.

SEĆANJE NA DUGU

Prvi put se reč „opomenuti se“ pojavljuje u Bibliji u 9. poglavlju 1. Mojsijeve, kada je posle sveopšteg potopa Gospod rekao Noju da će staviti dugu na nebo u znak svog zaveta sa celom zemljom, da nikada više ne bi uništio zemlju potopom.

Pročitajte tekst 1. Mojsijeva 9,8-17. Kako se tu koristi reč „opomenuti se“ i šta iz njene upotrebe možemo naučiti o tome kako treba da se podsećamo šta je Bog učinio za nas?

Naravno, Bogu nije potrebna duga da bi se setio svog obećanja i svog zaveta. On je samo govorio jezikom koji su ljudi mogli da razumeju. Ako ništa drugo, duga je tu za nas, ljude, da bismo se sećali Božijeg obećanja i zaveta da neće ponovo uništiti svet vodom. Drugim rečima, duga je trebalo da pomogne ljudima da se sete tog posebnog zaveta koji je Bog sklopio. Svaki put kad bi se pojavila duga, Božji narod bi se setio ne samo Božjeg suda nad svetom zbog njegovih greha, već i Njegove ljubavi prema svetu i obećanja da ga više neće poplaviti.

Dakle, tu vidimo važnost ideje o sećanju – sećanju na Božja obećanja, sećanju na Božje opomene, sećanju na Božje delovanje u svetu.

Duga na nebu postaje još važnija danas kada, na osnovu kontinuiteta prirodnih zakona, mnogi naučnici odbacuju ideju da se sveopšti potop uopšte ikada desio. Interesantno je da Elen Vajt piše o tome kako su pre Potopa mnogi imali upravo tu istu ideju da kontinuitet prirodnih zakona isključuje mogućnost da se sveopšti potop uopšte ikada dogodi. Ona piše kako su umni ljudi tvrdili da su prirodni „zakoni tako nepokolebljivo utvrđeni da ih ni sam Bog ne može promeniti“. – Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 97 (original). Dakle, pre Potopa, ljudi su, na osnovu prirodnih zakona, tvrdili da do njega ne može da dođe. Danas, posle Potopa, ljudi, na osnovu prirodnih zakona, tvrde da do njega nikad nije ni došlo.

Međutim, Bog nam u svojoj Reči govori o Potopu. On je dao svetu znak koji podseća ne samo na Potop, već i na Njegovo obećanje da ga više nikad neće pustiti na zemlju. Zato, ako se setimo šta duga znači, možemo imati potvrdu, ispisanu preko neba u tim prelepim bojama, da je Božja Reč sigurna. A ako možemo verovati Njegovoj Reči u vezi s tim obećanjem, zašto joj ne bismo verovali i u vezi sa svim ostalim što nam On govori?

Sledeći put kad budete videli dugu, *setite se* Božjih obećanja. Kako možemo naučiti da verujemo svim tim obećanjima?

U VEZI SA STARIM VREMENIMA

U 4. poglavlju 5. Mojsijeve čitamo divne savete koje je Gospod, preko Mojsija, uputio Izraelcima u vezi s njihovim velikim prednostima kao Božjeg izabranog naroda. On ih je iskupio iz Egipta „kušanjem, znacima i čudesima i ratom i rukom krjepkom i mišicom podignutom i strahotama velikim, kao što je učinio sve to za vas Gospod Bog vaš u Misiru na vaše oči“ (5. Mojsijeva 4,34). Drugim rečima, Bog ne samo da je učinio nešto veliko za vas, već je to učinio na način koji bi trebalo da vam pomogne da se setite, i da nikad ne zaboravite, koje je sve velike stvari učinio za vas.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,32-39. Čega je Gospod tražio da se sećaju i zašto je to bilo toliko važno?

Mojsije vodi narod unazad kroz čitavu istoriju, sve do samog stvaranja, i postavlja im retoričko pitanje da li je u čitavoj istoriji ikad učinjeno išta slično tome što je učinjeno za njih. On im zapravo kaže da se raspitaju, to jest da prouče i vide da li se ikad ranije dogodilo nešto poput toga što su sami iskusili. Postavivši tih nekoliko pitanja, Mojsije je nastojao da ih navede da se sami uvere šta je Gospod učinio za njih, i da na taj način konačno shvate koliko treba da Mu budu zahvalni za sva ta silna dela u njihovom životu.

Najvažnije među tim delima bilo je njihovo izbavljenje iz Egipta, a onda, nešto možda još neverovatnije, kada im se Bog obratio sa Sinaja, omogućivši im da čuju Njegove reči „isred ognja“.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,40. Kakav je, dakle, zaključak Mojsije želeo da narod izvuče iz tih reči o svemu što je Bog učinio za njih?

A Gospod nije sve to činio bez ikakvog cilja. On je iskupio svoj narod, poštujući svoj deo zaveta koji je sklopio s njima. Bili su oslobođeni iz Egipta, i spremali se da uđu u Obećanu zemlju. Bog je ispunio svoj deo, a oni su sada bili pozvani da ispune svoj, a to je značilo, jednostavno, da budu poslušni.

Na koji način taj model predstavlja plan spasenja kao što je izražen u Novom zavetu? Šta je Isus učinio za nas i kako mi treba da odgovorimo na to? (Videti Otkrivenje 14,12.)

PAZI... DA NE ZABORAVIŠ

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,9.23. Šta im Gospod tu zapoveda i zašto je ta opomena bila toliko važna za narod?

Dva glagola dominiraju uvodnim delom oba ta stiha: „paziti“ i „zaboraviti“. Gospod im zapravo govori: pazite da ne zaboravite. Odnosno, ne zaboravite ono što je Gospod učinio za vas, niti zavet koji je sklopio s vama.

Glagol „paziti“, *smr* (koji se u još jednom obliku koristi u stihu 5. Mojsijeva 4,9, u prevodu „čuvaj“) javlja se u celom Starom zavetu, a znači „čuvati“, „paziti“, „održati“ ili „stražariti“. Zanimljivo je da se on u Pismu prvi put pojavljuje još pre pada u greh, kada je Gospod rekao Adamu da „čuva“ vrt koji mu je dao (1. Mojsijeva 2,15).

Sada, međutim, Gospod kaže narodu, svakome ponaosob (glagol je u jednini), da se čuvaju da ne zaborave. Tu nije toliko reč o „zaboravu“ u smislu gubitka pamćenja (mada se s vremenom i to dešava, posebno kod novih generacija koje dolaze), već više u smislu nemarnosti prema zavetnim obavezama. Odnosno, trebalo je da vode računa o tome ko su i šta to podrazumeva, u smislu kako treba da žive pred Bogom, pred ostalim Jevrejima, pred strancima među njima i pred narodima iz svog okruženja.

Pročitajte ponovo stih 5. Mojsijeva 4,9 (videti takođe 5. Mojsijeva 6,7 i 5. Mojsijeva 11,19), ali obratite posebnu pažnju na poslednji deo, gde se govori o tome kako je trebalo da poučavaju svoju decu i unuke. Kako je to moglo da im pomogne da ne zaborave?

Nije slučajno što im je Mojsije, odmah posle naloga da ne zaborave, da ne dozvole da te stvari „ iziđu iz srca tvojega“, poručio da tome poučavaju sledeću generaciju i generaciju posle nje. Ne samo da je trebalo da njihova deca čuju šta se događalo, već, što je možda još važnije, pričanje i prepričavanje o svemu što je Bog učinio za njih sprečavalo je narod da zaboravi te događaje. A koji bi, uostalom, bio bolji način da se sačuva znanje o tome šta je Gospod učinio za svoj izabrani narod?

U kom smislu je pričanje drugima o vašem ličnom iskustvu sa Gospodom koristilo ne samo drugima, već i vama samima? Kako vam je pričanje o Božjem vođstvu pomoglo da ne zaboravite kako vas je On vodio?

SITI I ZADOVOLJNI

Nekadašnji vođa crkve, koji je 34 godine radio pri Generalnoj konferenciji adventista sedmog dana, izneo je priču o tome kako su, pre dosta vremena, on i njegova supruga, sletevši na aerodrom, izgubili deo prtljaga. „Tačno tamo“, rekao je, „uz traku za prenos prtljaga, javno i pred svima, klekli smo i pomolili se Gospodu za povratak izgubljenih stvari.“ A onda, mnogo godina kasnije, dogodilo im se potpuno isto: stigli su na aerodrom, ali deo njihovog prtljaga nije. Zatim je ispričao šta se potom dogodilo. „Ne brini“, rekao je svojoj ženi, „osiguranje će to pokriti“.

Imajući tu priču na umu, pročitajte tekst 5. Mojsijeva 8,7-18. Kakvo upozorenje Gospod tu daje svom narodu, i šta bi ono trebalo da znači za nas danas?

Pogledajte šta bi im sve vernost Gospodu donela. Ne samo da bi posedovali divnu i bogatu zemlju, „zemlju, gdje nećeš sirotinjski jesti hljeb, gdje ti neće ništa nedostajati“ (5. Mojsijeva 8,9), već bi tu bili izuzetno blagosloveni – imali bi zemlju i stada i srebro i zlato i prelepe kuće. Odnosno, bila bi im pružena sva materijalna udobnost koju ovaj život može da ponudi.

Ali šta bi se onda desilo? Suočili bi se sa opasnošću koja uvek prati bogatstvo i fizički prosperitet, a to je zaboravljanje na činjenicu da je samo Gospod taj koji „daje snagu da dobavljaš blago“ (5. Mojsijeva 8,18).

Možda ne u početku, ali kako bi godine odmicala, i uz materijalnu udobnost koja im je pružena, zaboravili bi svoju prošlost, zaboravili bi kako ih je Gospod vodio kroz „svu onu pustinju veliku i strašnu“ (5. Mojsijeva 1,19), i mogli bi zaista da pomisle kako su im njihova pamet i talenti obezbedili toliki uspeh.

Upravo na to ih je Gospod upozorio (ali, nažalost, naročito kad čitamo kasnije proroke, vidimo da im se baš to ipak dogodilo).

Zato im Mojsije govori da se, usred svog blagostanja, sete da je jedino Gospod učinio sve to za njih, i da ne dopuste da ih zavaraju materijalni blagoslovi koje im je dao. Vekovima kasnije, i sam Isus je, preko parabole o sejaču, upozoravao na „prijeveru bogatstva“ (Marko 4,19).

Ma koliko novca i materijalnih dobara imali ovde, svi smo mi telo i krv koje čeka samo rupa u zemlji. Šta bi to trebalo da nam kaže o opasnostima koje proističu iz bogatstva, jer nas to bogatstvo može navesti da zaboravimo na potrebu za onim Jedinim koji nas može izbaviti iz te rupe u zemlji?

PAMTI DA SI BIO ROB

Pročitajte sledeće tekstove: 5. Mojsijeva 5,15; 5. Mojsijeva 6,12; 5. Mojsijeva 15,15; 5. Mojsijeva 16,3.12 i 5. Mojsijeva 24,18.22. Šta je konkretno Gospod želeo da oni nikad ne zaborave i zašto?

Kao što vidimo, kroz ceo Stari zavet Gospod je neprestano vraćao njihove misli na Izlazak, na njihovo čudesno izbavljenje, Božjom silom, iz Egipta. I do dan-danas, hiljadama godina kasnije, Jevreji slave Pashu, u spomen na ono što je Gospod učinio za njih. „I kad dođete u zemlju koju će vam dati Gospod, kao što je kazao, držite ovu službu. I kad vam reku sinovi vaši: kakva vam je to služba? Recite: ovo je žrtva za prolazak Gospodnji, kad prođe kuće sinova Izrailjevih u Misiru ubijajući Misirce, a domove naše sačuva“ (2. Mojsijeva 12,25-27).

Za današnju crkvu Pasha je simbol izbavljenja koje nam je ponuđeno u Hristu: „Jer i pasha naša zakla se za nas, Hristos“ (1. Korinćanima 5,7).

Pročitajte tekst Efescima 2,8-13. Šta je tim obraćenicima iz neznaboštva rečeno da treba da pamte? Kakva paralela u tome postoji sa onim što je Jevrejima u 5. Knjizi Mojsijevoj rečeno da treba da pamte?

Pavle je želeo da se ti ljudi sete šta je Bog učinio za njih u Hristu, od čega ih je spasao i šta trenutno poseduju zahvaljujući Božjoj blagodati prema njima. Kao i u slučaju dece Izraelove, ništa u njima samima niti od njih samih nije ih preporučilo Bogu. Samo ih je Božja blagodati, koja im je data, mada su bili „bez dijela u zavjetima obećanja“, činila onim što su bili u Hristu Isusu.

Bilo da je reč o Jevrejima u pustinji, hrišćanima u Efesu ili adventistima sedmog dana bilo gde u svetu, od presudne važnosti je oduvek bilo da pamtimo i ne zaboravljamo šta je Bog u Hristu učinio za nas. Zato nije ni čudo što su nam upućene sledeće reči: „Za nas bi bilo dobro da svakoga dana provedemo jedan sat u razmišljanju o Hristovom životu. Treba da ga proučavamo u svakoj pojedinosti i dopustimo svojoj mašti da obuhvati sve prizore, naročito one vezane za kraj Njegovog života. Dok se tako bavimo Njegovom velikom žrtvom za nas, naše poverenje u Njega postaće mnogo postojanije, naša ljubav će oživeti i dublje će nas prožimati Njegov duh.“ – Elen G. Vajt, Čeznja vekova, str. 83 (original).

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Koliko je Bog bio ljubazan i pun saučešća prema svojim palim stvo- renjima kada je odlučio da stavi prekrasnu dugu u oblake kao zalag svoga zaveta s ljudima! Gospod je izjavio da će se setiti svoga zaveta kada god bude pogledao dugu. To ne znači da će ga ikada zaboraviti, već da nam se obraća našim jezikom da bismo Ga bolje razumeli. Bog je u stvari želeo da kasnijim naraštajima, kada ih deca budu zapitala za značenje veličanstve- nog luka koji premošćuje nebesa, roditelji mogu da ponove priču o Poto- pu i da im kažu da je Svevišnji zategao luk i stavio ga u oblake kao zalag da voda više nikada neće preplaviti zemlju. Duga je trebalo da iz naraštaja u naraštaj svedoči o Božjoj ljubavi prema čoveku i jača njegovo poverenje u Boga.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 106, 107 (original).

Još od osnivanja hrišćanstva, nikad nije postojala crkva koja je uživala u bogatstvu i pogodnostima u kakvim crkva u pojedinim zemljama sveta uživa danas. Pitanje je: Po koju cenu? Takvo bogatstvo svakako utiče na našu duhovnost, i to ne na dobro. Kako bi i moglo? Otkada bogatstvo i materijalno obilje podstiču hrišćanske vrline samoodricanja i samopo- žrtvovanja? U većini slučajeva događa se upravo suprotno: što ljudi više imaju, to postaju samozadovoljniji i manje skloni da se oslanjaju na Boga. Bogatstvo i prosperitet, koliko god bili prijatni, donose sa sobom mnoge opasne duhovne zamke.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte o tome kako bogatstvo (što može biti vrlo relativan po- jam, jer neko koga u njegovoj zemlji ne smatraju bogatim, može biti smatran izuzetno bogatim u nekoj drugoj zemlji) utiče na našu duhov- nost. Na koje načine se oni koji poseduju „novac“ mogu zaštititi od nekih duhovnih opasnosti koje bogatstvo može da izazove?
2. Razgovarajte u razredu o završnim prizorima iz Hristovog života i o tome šta nam oni govore o Božjoj ljubavi prema nama, i o razlozima iz kojih nikad ne smemo zaboraviti realnost te ljubavi. Čega se još mo- žete setiti što otkriva Božju dobrotu i razloge iz kojih bi tu stvarnost trebalo uvek da imamo na umu?
3. Kao što neki naučnici kažu da nije bilo sveopšteg Potopa, uprkos bi- blijskoj tvrdnji da ga je bilo (i dugi), tako neki kažu da nije bilo ni še- stodnevnog Stvaranja, uprkos biblijskoj tvrdnji da ga je bilo (i sedmom danu, Suboti, kao uspomeni na njega). Kako nam to pokazuje koliko snažan i negativan može biti uticaj određene kulture na veru?

PETA KNJIGA MOJSIJEVA U KASNIJIM SPISIMA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. O carevima 22; Nemija 9,6; Jeremija 7,1-7; Psalmi 148,4; Jeremija 29,13; Mihej 6,1-8; Danilo 9,1-19.

Tekst za pamćenje: „Ali ako i ondje potražiš Gospoda Boga svojega, naći ćeš ga, ako ga potražiš svijem srcem svojim i svom dušom svojom“ (5. Mojsijeva 4,29).

Jedna od fascinantnih stvari u vezi sa Biblijom, posebno sa Starim zavetom, jeste koliko se često ona poziva ili aludira na sebe samu. Odnosno, kasniji pisci u Starom zavetu pozivaju se na ranije, koristeći njih i njihove spise kako bi izneli svoje stavove.

Na primer, 81. Psalm se vraća na 2. Knjigu Mojsijevu i gotovo doslovno citira preambulu zakona Deset zapovesti kada psalmista piše: „Ja sam Gospod Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje misirske“ (Psalmi 81,10).

Kroz ceo Stari zavet navodi se 1. Mojsijeva, a naročito izveštaj o Stvaranju, kao, na primer, u tekstu: „Pogledah na zemlju, a gle bez oblička je i pusta; i na nebo, a svetlosti njegove nema“ (Jeremija 4,23; videti 1. Mojsijeva 1,2).

Zaista, mnogo puta su se kasniji pisci Starog zaveta, poput proroka, pozivali na 5. Knjigu Mojsijevu, koja je imala tako odlučujuću ulogu u zavetnom životu ranog Izraela. Ove sedmice obratićemo posebnu pažnju na to kako su tu knjigu koristili kasniji pisci. Koje delove 5. Mojsijeve su koristili i koje su zaključke izvodili a da su relevantni i za nas danas?

ZAKONIK

Judejski car Josija, koji je imao osam godina kada je zacaren, vladao je 31 godinu (640 – 609. p.n.e.) pre svoje smrti na bojnopolju. U osamnaestoj godini njegove vladavine dogodilo se nešto što je, bar na neko vreme, promenilo istoriju Božjeg naroda.

Pročitajte 2. O carevima 22. Koje pouke možemo izvući iz tog događaja?

Naučnici su odavno zaključili da je „Zakonik“ (2. O carevima 22,8), u stvari, 5. Knjiga Mojsijeva, koja je očigledno bila izgubljena za narod dugi niz godina.

„Josija se veoma uznemirio kada su mu prvi put pročitali opomene i savete, zabeležene u prastarom rukopisu. Nikada ranije nije tako potpuno shvatio jasnoću kojom je Bog otkrivao Izrailju ‘život i smrt, blagoslov i prokletstvo’ (5. Mojsijeva 30,19)... Knjiga je obilovala obećanjima o Božjoj spremnosti da savršeno izbavi one koji se potpuno pouzdaju u Njega. Kao što je moćno radio na njihovom izbavljenju iz egipatskog ropstva, tako će moćno raditi na njihovom učvršćivanju u Obećanoj zemlji i njihovom zauzimanju prvog mesta između svih naroda na Zemlji.“ – Elen G. Vajt, Istorija proroka i careva, str. 393 (original).

U celom sledećem poglavlju, možemo da vidimo koliko je ozbiljno car Josija nastojao da drži „zapovijesti njegove i svjedočanstva njegova i uredbe njegove svijem srcem i svom dušom“ (2. O carevima 23,3; videti takođe 5. Mojsijeva 4,29; 5. Mojsijeva 6,5; 5. Mojsijeva 10,12; 5. Mojsijeva 11,13). A ta reforma je obuhvatala i očišćenje zemlje, tako da „sve gadove koji se viđahu u zemlji Judinoj i u Jerusalimu istrijebi Josija da izvrši riječi zakona napisane u knjizi koju nađe Helkija sveštenik u domu Gospodnjem“ (2. O carevima 23,24).

Peta knjiga Mojsijeva bila je puna opomena i upozorenja Izraelcima da ne slede običaje okolnih naroda. Sve što je Josija preduzeo i učinio, uključujući pogubljenje idolopokloničkih sveštenika u Samariji (2. O carevima 23,20), otkrilo je koliko su se oni udaljili od istine koja im je poverena. Umesto da ostanu sveti narod kao što je trebalo da budu, pravili su kompromise sa svetom, mada su uglavnom bili uvereni da je njihov odnos sa Gospodom sasvim u redu.

Kakva opasna obmana.

Kakvo temeljno čišćenje bi mi trebalo da sprovedemo u svojim domovima, pa čak i crkvenim institucijama, da bismo zaista služili Gospodu svim srcem i dušom?

NEBO NAD NEBESIMA

Peta knjiga Mojsijeva veoma jasno pokazuje da su zakon i zavet bili od presudnog značaja, ne samo kad je reč o odnosu Izraela prema Bogu, već i o svrsi koju su imali kao „izabrani“ narod (5. Mojsijeva 7,6; 5. Mojsijeva 14,2; 5. Mojsijeva 18,5).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,12-15, gde je velikim delom naglašena ta ideja o zakonu i statusu Izraela kao izabranog naroda. Šta se, međutim, u Bibliji podrazumeva pod izrazom „nebo nad nebesima“? Šta Mojsije hoće da naglasi tim izrazom?

Značenje izraza „nebo nad nebesima“ nije u potpunosti jasno, bar ne u ovom neposrednom kontekstu, ali Mojsije nesumnjivo želi da ukaže na Božju slavu, moć i veličanstvo. Odnosno, on hoće da kaže kako Njemu pripada ne samo nebo već i „nebo nad nebesima“, što je najverovatnije idiomatski izraz koji ukazuje na potpunu Božju suverenost nad celim stvorenim svetom.

Pročitajte sledeće stihove, od kojih su svi zasnovani na izrazu koji se najpre pojavljuje u 5. Mojsijevoj. Koji zaključak je izveden u svakom od tih slučajeva, i kako u tome vidimo uticaj 5. Mojsijeve?

1. O carevima 8,27 _____

Nemija 9,6 _____

Psalmi 148,4 _____

U 9. poglavlju Knjige Nemijine posebno je jasno izložena tema o Bogu kao Stvoritelju, koga jedino treba obožavati. On je stvorio sve, čak i „nebesa nad nebesima i svu vojsku njihovu“ (Nemija 9,6). Zapravo, u tekstu Nemija 9,3 vidimo da se pred narodom „čitaše zakon Gospoda Boga“, što je najverovatnije, kao i u vreme cara Josije, bila 5. Knjiga Mojsijeva. To objašnjava zašto su, nekoliko stihova kasnije, Leviti u svojim hvalospevima Bogu koristili taj izraz „nebesa nad nebesima“, koji potiče direktno iz 5. Mojsijeve.

Bog je stvoritelj ne samo zemlje već i „neba nad nebesima“. A onda, pomislite samo da je taj isti Bog otišao na krst! **Zašto je obožavanje jedini prikladan odgovor na ono što je Bog učinio za nas?**

PETA MOJSIJEVA U KNJIZI PROROKA JEREMIJE

Pre mnogo godina, jedan mladić, agnostik, strastveno je tragao za istinom – kakva god ona bila i kuda god ga odvela. Na kraju, ne samo da je poverovao u Boga Oca i u Isusa, već je prihvatio i poruku adventista sedmog dana. Njegov omiljeni biblijski stih bio je Jeremija 29,13, koji glasi: „I tražićete me, i naći ćete me, kad me potražite svijem srcem svojim.“ Godinama kasnije, proučavajući svoju Bibliju, ponovo je naišao na taj stih, ali ovog puta u 5. Mojsijevoj. Dakle, Jeremija ga je preuzeo od Mojsija.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 4,23-29. Kakav je kontekst tog obećanja datog Izraelu i kako bi ono moglo da se odnosi i na nas danas?

Kao što smo već videli, 5. knjiga Mojsijeva ponovo je otkrivena tokom vladavine cara Josije, a pod njegovom vlašću Jeremija je započeo svoju službu. Otuda nije ni čudo što se uticaj 5. Mojsijeve može zapaziti u Jeremijinim spisima.

Pročitajte tekst Jeremija 7,1-7. Šta Jeremija tu govori narodu, i kako je to povezano sa onim što piše u 5. Mojsijevoj?

Mojsije, u 5. Mojsijevoj, više puta naglašava da je njihov boravak u hansknoj zemlji uslovan, i da ukoliko budu neposlušni, neće ostati na tom mestu koje je Bog izabrao za njih. Obratite posebnu pažnju na upozorenje u tekstu Jeremija 7,4, čime se zapravo poručuje: da, ovo je Božji hram, i da, vi ste izabrani narod, ali ništa od toga neće biti važno ako ne budete poslušni.

A ta poslušnost je obuhvatala i način na koji su postupali prema strancima, siročadima, udovicama – ideja koja seže direktno do 5. Mojsijeve i nekih odredbi zaveta koje su morali da slede: „Ne izvrći pravice došljaku ni siroti, i ne uzimaj u zalogu haljine udovici“ (5. Mojsijeva 24,17; videti takođe 5. Mojsijeva 24,21; 5. Mojsijeva 10,18.19; 5. Mojsijeva 27,19).

Pročitajte stih Jeremija 4,4 i uporedite ga sa stihom 5. Mojsijeva 30,6. Koja je poruka tu upućena narodu, i kako se to načelo može podjednako primeniti na Božji narod danas?

ŠTA GOSPOD ZAHTEVA?

Veliki deo proročkih spisa sastojao se od poziva na vernost. I to ne samo na vernost uopšte, već posebno na vernost u ispunjavanju svog udela u zavetu, koji je ponovo potvrđen neposredno pre njihovog ulaska u Obećanu zemlju. To je ono o čemu govori 5. Mojsijeva: o ponovnom potvrđivanju Božjeg zaveta sa Izraelom. Gospod se sada, posle njihovog četrdesetogodišnjeg lutanja, spremao da u većoj meri ispuni (ili počne da ispunjava) svoja zavetna obećanja, svoj deo sporazuma. Zato ih Mojsije opominje da i oni ispune svoj deo. Zaista, mnoštvo proročkih spisa u osnovi se svodilo na isto, na pozivanje naroda da održi svoju stranu zaveta.

Pročitajte tekst Mihej 6,1-8. Šta Gospod tu govori narodu i u kakvoj je to vezi sa 5. Mojsijevom? (Videti takođe Amos 5,24 i Osija 6,6.)

Biblijski naučnici u tim stihovima iz Knjige proroka Miheja vide nešto što je poznato kao „zavetna tužba“ u kojoj Gospod „tuži“ ili pokreće parnicu protiv svog naroda zbog kršenja zaveta. U ovom slučaju, Mihej kaže da Gospod „ima parbu s narodom svojim“ (Mihej 6,2), pri čemu reč „parba“ (*riv*) može da se odnosi na pravni spor. Odnosno, Gospod je pokrenuo pravni postupak protiv njih, što je slika koja podrazumeva pravne (osim relacionih) aspekata zaveta. To ne bi trebalo da nas iznenadi, budući da se zakon, na kraju krajeva, nalazio u osnovi tog zaveta.

Zapazite takođe kako Mihej pozajmljuje određene izraze direktno iz 5. Mojsijeve: „Sada dakle, Izrailju, šta ište od tebe Gospod Bog tvoj, osim da bojiš Gospoda Boga svojega, da hodiš po svijem putevima njegovijem i da ga ljubiš i služiš Gospodu Bogu svojemu iz svega srca svojega i iz sve duše svoje, držeći zapovijesti Gospodnje i uredbe Njegove, koje ti ja danas zapovijedam, da bi ti bilo dobro?“ (5. Mojsijeva 10,12.13). Ali, umesto da direktno citira, Mihej prilagođava te reči menjajući „slovo zakona“ iz 5. Mojsijeve u „duh zakona“, koji upućuje na to da treba biti pravedan i milostiv.

Ono o čemu se tu zapravo govori jeste da, bez obzira na sve spoljašnje manifestacije religije i pobožnosti (mnoštvo životinjskih žrtava – „tisuće ovnova“), to nije bila suština zavetnog odnosa Izraela sa Bogom. Kakva je korist od sve te spoljašnje pobožnosti ako, na primer, oni „žele njive i otimaju ih; žele kuće, i uzimaju; čine silu čovjeku u kući njegovoj, čovjeku u nasljedstvu njegovu“ (Mihej 2,2)? Izrael je trebalo da bude svetlost svetlu, da bi ostali narodi sa divljenjem primetili: „Samo je ovaj veliki narod narod mudar i razuman“ (5. Mojsijeva 4,6). Dakle, trebalo je da postupaju mudro i razumno, a to je podrazumevalo pravedno i milosrdno ophođenje prema ostalim ljudima.

DANILOVA MOLITVA

Jedna od najpoznatijih molitava u celom Starom zavetu zabeležena je u 9. poglavlju Knjige proroka Danila. Pošto je, čitajući proroka Jeremiju, saznao da će se uskoro navršiti vreme „razvalinama Jerusalimskim, sedamdeset godina“ (Danilo 9,2), Danilo je počeo usrdno da se moli.

A kakva je to molitva bila? Dirljivo preklinjanje u suzama, prilikom kojeg on priznaje svoje grehe i grehe svog naroda, pozivajući se istovremeno na Božju pravdu usred nesreće koja ih je zadesila.

Pročitajte tekst Danilo 9,1-19. Koje teme tu nalazite a što se može direktno povezati sa 5. Knjigom Mojsijevom?

Danilova molitva je rezime upravo onoga na šta je narod upozoren u 5. Mojsijevoj, na posledice nepoštovanja zaveta. Danilo se dva puta osvrnuo na „Mojsijev zakon“ (Danilo 9,11.13), koji je neosporno uključivao i 5. Mojsijevu, a u ovom slučaju se možda čak i konkretno pozivao na nju.

Kao što je u 5. Mojsijevoj rečeno, oni su bili prognani iz zemlje (videti tekstove 5. Mojsijeva 4,27-31 i 5. Mojsijeva 28), jer nisu poslušali upravo ono što je Mojsije (5. Mojsijeva 31,29) rekao da će se desiti.

Kako je tragično i to što je Izrael, umesto da okolni narodi za njega kažu: „Samo je ovaj veliki narod narod mudar i razuman“ (5. Mojsijeva 4,6), u stvari postao „rug“ (Danilo 9,16) pred tim istim narodima.

I pored svih svojih suza i moljenja, Danilo ni u jednom trenutku ne postavlja ono uobičajeno pitanje koje mnogi postavljaju kad ih zadesi katastrofa: „Zašto?“ On to uopšte ne pita jer, zahvaljujući 5. knjizi Mojsijevoj, tačno zna zašto se sve to dogodilo. Drugim rečima, 5. Mojsijeva je Danilu (i ostalim prognanicima) pružila kontekst na osnovu kog su shvatili da zlo koje ih je snašlo nije neka zla kob ili slepa slučajnost, već posledica njihove neposlušnosti – upravo ono na šta su bili upozoreni.

Ali, što je možda još važnije, Danilova molitva ukazuje na činjenicu da je, uprkos svim tim događajima, za njih još uvek bilo nade. Bog ih nije napustio, ma koliko to tako izgledalo. Peta knjiga Mojsijeva im nije pružila samo kontekst za razumevanje situacije u kojoj su se našli, već ih je uputila i na obećanje o obnavljenju.

Pročitajte tekst Danilo 9,24-27, proročanstvo o Isusu i Njegovoj smrti na krstu. Zašto je to proročanstvo dato Danilu (a i nama ostalima) u kontekstu izgnanstva Izraela i obećanja o njihovom povratku?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Ovaj tekst (Mihej 6,1-8) jedan je od čuvenih odlomaka iz Starog zaveta. Poput stihova Amos 5,24 i Osija 6,6, on sažima poruku proroka iz osmog veka. Odlomak počinje jednim prelepim primerom zavetne parnice, u kom prorok poziva ljude da čuju optužbu koju Jahve ima protiv njih. Planine i brda predstavljaju porotu, jer su dovoljno dugo prisutni na tom mestu i svedoci su Božjeg postupanja prema Izraelu. Ali, umesto da direktno optuži Izrael za kršenje zaveta, Bog pita narod da li ima bilo kakvu optužbu protiv njega. 'Šta sam ti učinio? Čim sam ti dosadio?' Suočenima sa nepravdom, nekima od siromašnih ljudi u narodu možda je dosadilo 'dobro činiti'. U svetlu mogućnosti da se brzo obogate, neki od vlasnika zemlje kao da su se umorili od držanja zavetnih zakona.“ – Ralph L. Smith, *Word Biblical Commentary, Micah-Malachi*, (Grand Rapids, MI: Word Books, 1984), vol. 32, p. 50.

„U toku reforme koja se odvijala, car (Josija) se posvetio uništenju svakog preostalog vida idolopoklonstva. Stanovnici zemlje tako dugo su se klanjali idolima od drveta i kamena da je napor uložen u uklanjanje svakog traga tih zala naizgled premašivao ljudsku snagu. Međutim, Josija je istrajao u svojim naporima da očisti zemlju.“ – Elen G. Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 401 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Naravno, kao adventisti sedmog dana, upoznati sa porukom za ovo vreme, mi sebe vidimo (i to s pravom) u istom položaju u kom se nalazio drevni Izrael : oni su posedovali istine koje je svet oko njih morao da čuje. Za nas je to velika privilegija. Međutim, koliko dobro, po vašem mišljenju, mi ispunjavamo dužnosti koje prate takvu prednost?
2. Zamislite da ste Danilo, da ste videli kako je vaš narod napadnut i poražen, i da znate kako su hram, središte celokupnog vašeg religijskog života, uništili pagani koji se klanjaju idolima. Na koji način je poznavanje 5. Knjige Mojsijeve u tom trenutku pružalo snažnu podršku Danilovoj veri (ili veri bilo kog drugog Jevrejina)? Odnosno, kako mu je ta knjiga pomogla da razume sve što se događalo i zašto je do toga došlo? Kako i nama, na sličan način, razumevanje Svetog pisma kao celine pomaže da se nosimo sa iskušenjima i dešavanjima koja bi inače, kad ne bismo poznavali Pismo, mogla da budu vrlo obeshrabrujuća? Šta bi, na osnovu svog odgovora, trebalo da zaključimo o tome koliko je Biblija zaista važna za našu veru?
3. Podsetite se u razredu na proročanstvo o 70 sedmica iz teksta Danilo 9,24-27. Kakva je uloga zaveta u vezi s tim proročanstvom, i zašto je ideja o zavetu toliko važna za to proročanstvo, ali i za nas?

PETA KNJIGA MOJSIJEVA U NOVOM ZAVETU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Matej 4,1-11; 5. Mojsijeva 8,3; Dela 10,34; Galatima 3,1-14; Dela 7,37; Jevrejima 10,28-31.

Tekst za pamćenje: „Pisano je: ne živi čovjek o samom hljebu, no o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božijih“ (Matej 4,4).

Novi zavet je sav prožet Starim zavetom. Odnosno, nadahnuti pisci Novog zaveta citirali su nadahnute pisce Starog zaveta kao autoritativni izvor. Sam Isus je govorio: „Pisano je“ (Matej 4,4), što je značilo: „Pisano je u Starom zavetu“, a takođe je tvrdio i da Pismo mora „da se zbude“ (Marko 14,49) – to jest, pismo Starog zaveta. Kad je sreo dvojicu učenika na putu za Emaus, umesto da učini neko čudo kako bi im otkrio sebe, Isus „počevši od Mojsija i od svijvu proroka kazivaše im što je za njega u svemu pismu“ (Luka 24,27).

Bilo da su koristili direktne navode iz Starog zaveta, ili aluzije, ili su se pozivali na priče i proročanstva, pisci Novog zaveta su stalno koristili Stari zavet da podupru, čak i opravdaju svoje tvrdnje.

A među knjigama koje se često citiraju i na koje se novozavetni pisci najčešće pozivaju nalazi se i 5. Mojsijeva (uporedo sa Psalmima i Knjigom proroka Isaije). Matej, Marko, Luka, Jovan, Dela apostola, poslanice Rimljanima, Galatima, 1. i 2.Korinćanima, Jevrejima, pastoralne poslanice i Otkrivenje – sve se osvrću na 5. Knjigu Mojsijevu.

Ove sedmice razmotrićemo nekoliko takvih primera i videti koju istinu, sadašnju istinu, možemo izvući iz njih.

„PISANO JE“

Pročitajte tekst Matej 4,1-11. Kako je Isus odgovorio na sotonino kušanje u pustinji i koju važnu pouku možemo izvući za sebe iz Njegovog odgovora?

Isus se nije prepirao sa sotonom niti je ulazio u razgovor s njim. Jednostavno je citirao Sveto pismo, jer je to „živa Riječ Božija, i jaka, i oštija od svakoga mača oštra s obje strane“ (Jevrejima 4,12). I u sva tri navrata Reč koju je citirao bila je iz 5. Mojsijeve. Zanimljivo je da Isus u pustinji odlučuje da citira upravo one tekstove koji su dati Izraelu u pustinji.

Prilikom prvog kušanja, Isus se osvrnuo na tekst 5. Mojsijeva 8,3. Tu Mojsije podseća Izraelce kako se Gospod starao o njima svih tih godina u pustinji, što je uključivalo i davanje mane – i sve to kao deo procesa pročišćenja, jer je nastojao da im pruži duhovne pouke. A među tim poukama bila je i ta da „čovjek ne živi o samom hljebu nego o svemu što izlazi iz usta Gospodnjih“. Drugim rečima, Bog vas hrani fizički, ali vam daje i duhovnu hranu. Ne možete uzeti jedno bez drugog. Isus je sliku hleba upotrebio kao podsećanje na 5. Mojsijevu, i kao ukor sotonu zbog sumnje koju je pokušao da Mu ulije.

Prilikom drugog kušanja, Isus se poziva na tekst 5. Mojsijeva 6,16, gde Mojsije podseća narod na njihovu pobunu u Masi (videti 2. Mojsijeva 17,1-7), govoreći: „Nemojte kušati Gospoda Boga svojega kao što ga kušaste u Masi.“ Reč „kušati“ može da znači „oprobati“ ili „ispitati“. Gospod im je već mnogo puta pokazao svoju moć i spremnost da se brine o njima. Međutim, istog trenutka kad bi nastupila kriza, oni bi povikali: „Je li Gospod među nama ili nije?“ (2. Mojsijeva 17,7). I upravo iz te priče Isus citira Reč da bi ukorio sotonu.

Prilikom trećeg kušanja, sotona nagovara Hrista da padne i da mu se pokloni. Kakav otvoren i drzak nastup, koji otkriva ko je on zapravo i šta zaista hoće! Ali, umesto da raspravlja s njim, Isus ga prekoreva i ponovo upućuje na Božju Reč, na 5. Knjigu Mojsijevu, u kojoj Gospod upozorava narod na to šta će se dogoditi ako budu padali i klanjali se drugim bogovima. „Gospoda Boga svojega boj se, i njemu služi“ (5. Mojsijeva 6,13), što će reći – Njemu i jedino Njemu.

Kako možemo naučiti da crpemo više životne snage iz proučavanja Božje Reči, da bismo potpunije odražavali Isusov karakter i, poput Njega, uspešno odolevali sotoninim kušanjima?

PODIZANJE LICA

U 10. poglavlju 5. Mojsijeve, Mojsije (ponovo) prepričava istoriju Izraela i (ponovo) koristi te izveštaje da bi svoj narod opomenuo na vernost. Ali, usred svih tih opomena, on govori i nešto drugo.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 10,17-19. Koja je suštinska poruka tu upućena narodu, i zašto je ona relevantna i za Božju crkvu današnjeg vremena?

Izraz „ne gleda ko je ko“ predstavlja prevod jedne jevrejske jezičke figure, i doslovno znači da On ne „podiže lica“. Smatra se da to potiče iz sudske prakse, i odnosi se na običaj da sudija ili vladar osmotri lice osobe kojoj se sudi i, na osnovu njenog statusa (važna osoba ili neko nebitan), donese presudu. Dakle, ovde u 5. Mojsijevoj vidimo da se Gospod ne opohodi prema ljudima na takav način, uprkos Njegovoj velikoj snazi i moći. On postupa pošteno prema svima, bez obzira na njihov status. Ta istina se, naravno, pokazala i u Isusovom životu, u načinu na koji se On odnosio čak i prema najprezrenijima u društvu.

Pročitajte sledeće tekstove: Dela 10,34; Rimljanima 2,11; Galatima 2,6; Efescima 6,9; Kološanima 3,25 i 1. Petrova 1,17. Kako je u tim tekstovima primenjen stih 5. Mojsijeva 10,17?

Ma koliko da su okolnosti bile različite u svakom od tih primera (u Efescima Pavle govori gospodarima da paze kako se ophode prema svojim robovima; u Rimljanima govori o činjenici da, u pogledu spasenja i osude, nema razlike između Jevreja i neznabožaca), svi se oni pozivaju na 5. Mojsijevu i na misao da Bog „ne podiže lica“. A ako „Gospod Bog vaš, Bog nad bogovima i Gospodar nad gospodarima, Bog veliki, silni i strašni“ to ne radi, onda je sasvim sigurno da ni mi to ne bismo smeli.

Naročito po načinu na koji Pavle primenjuje tu misao u Rimljanima poslanici, možemo u njoj prepoznati poruku evanđelja: svi smo mi na istom nivou, bez obzira na to ko smo u pogledu statusa. Svi smo pala bića kojima je potrebna Božja spasonosna blagodat. A dobra vest je da se svima nama, bez obzira na status, nudi spasenje u Isusu Hristu.

Koliko često, čak i neznatno, „podižemo lice“, i kako nam krst pokazuje koliko je takav stav suštinski grešan?

PROKLET NA DRVETU

Pročitajte Galatima 3,1-14. Šta Pavle tu govori što je veoma bitno i za nas danas, i kako on koristi tekstove 5. Mojsijeva 27,26 i 5. Mojsijeva 21,22.23 da bi istakao svoju poentu?

Nažalost, u hrišćanstvu je uobičajeno da se ta poslanica koristi kao neka vrsta opravdanja za nepoštovanje zakona, Deset zapovesti. Naravno, taj argument se zapravo koristi kao razlog da se ne poštuje četvrta zapovest, kao da je jedino držanje te zapovesti, za razliku od ostalih devet, nekako izraz legalizma kojim se Pavle tu bavi.

Ipak, Pavle nije govorio protiv zakona i sigurno ništa u tom odlomku ne može opravdati kršenje zapovesti o Suboti. Ključ se može naći u stihu Galatima 3,10, gde piše da svi „oni koji se uzdaju u dela Zakona, pod prokletstvom su“ (SSP), a zatim citira tekst 5. Mojsijeva 27,26. Problem nije poštovanje zakona, već „uzdanje u dela Zakona“, što je težak, ako ne i nemoguć zadatak za pala bića poput nas.

Pavle je hteo da kaže da nas ne spasavaju dela zakona već Hristova smrt u našu korist koja nam se pripisuje na osnovu vere. On tu stavlja naglasak na ono što je Hristos učinio za nas na krstu. A da bi potkrepiio svoju tvrdnju, on se ponovo poziva na 5. Mojsijevu, ovog puta na stih 5. Mojsijeva 21,23. Poput Isusa, i Pavle kaže, „pisano je“, ukazujući na autoritet Starog zaveta, a onda citira tekst koji govori o nekome ko je, zbog teškog zločina koji je počinio, bio pogubljen, a zatim i obešen na drvo, verovatno kao upozorenje drugima.

Pavle, međutim, to koristi kao simbol Hristove zameničke smrti u našu korist; Hristos je postao „kletva za nas“ time što se suočio sa kletvom zakona, odnosno sa smrću, sa kojom se svi ljudi suočavaju jer su svi prekršili zakon. Dobra vest evanđelja sastoji se upravo u tome što je kletva koja je trebalo da pogodi nas, zapravo pogodila Njega na krstu, „da obećanje Duha primimo kroz vjeru“ (Galatima 3,14).

Ili, kao što je Elen Vajt to rekla: „Niko osim Hrista nije mogao da izbavi čoveka od osude Zakona i da ga ponovo dovede u sklad s Nebom. Zato je Hristos trebalo da preuzme krivicu i sramotu greha – greha koji je toliko mrzak svetom Bogu da je morao da razdvoji Oca od Njegovog Sina.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 63 (original).

Razmislite sa čime biste morali da se suočite ako biste dobili pravednu kaznu za prestupe koje ste počinili, kakvi god oni bili. Međutim, budući da je Hristos podneo kaznu za vaše prestupe, tako da vi to ne morate, kakav bi trebalo da bude vaš odgovor na Njegovu žrtvu?

PROROK POPUT TEBE

Gospod je uvek iznova upozoravao Izrael da ne sledi običaje naroda iz svog okruženja. Naprotiv, trebalo je da oni budu svedoci tim narodima (5. Mojsijeva 4,6-8). U tekstu 5. Mojsijeva 18,9-14, Mojsije ih ponovo upozorava na njihove konkretne postupke, koji su bili „gad pred Gospodom“ (5. Mojsijeva 18,12). U tom kontekstu, on im govori da moraju da se drže „savijem Gospoda Boga svojega“ (5. Mojsijeva 18,13).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 18,15-19. Šta im Mojsije tu govori? Zatim, uporedite to sa tekstovima Dela 3,22 i Dela 7,37. Na koji način Petar i Stefan primenjuju tekst 5. Mojsijeva 18,18?

Pozivajući se na zavet sa Sinaja, Mojsije govori o tome kako su deca Izraelova, prilikom davanja Božjeg zakona (2. Mojsijeva 20,18-21), želela da Mojsije deluje kao njihov zastupnik i posrednik pred Bogom. Tada im Mojsije, u dva navrata (5. Mojsijeva 18,15.18) obećava da će im Gospod podići proroka poput njega, što je značilo da će taj prorok, pod odgovarajućim okolnostima, između ostalog biti, kao i Mojsije, njihov posrednik pred Gospodom.

Mnogo vekova kasnije, i Petar i Stefan povezali su taj tekst sa Isusom. Za Petra, Isus je bio ispunjenje onoga o čemu je Bog govorio „ustima sviju svetijeh proroka“ (Dela 3,21), te da je stoga trebalo da vođe budu poslušne Njemu i svemu što On kaže. Dakle, Petar koristi taj tekst, Jevrejima veoma dobro poznat, i primenjuje ga direktno na Isusa, sa idejom da oni treba da se pokaju za ono što su Mu učinili (Dela 3,19).

Dalje, u tekstu Dela 7,37, kada je Stefan, mada pod drugačijim okolnostima u odnosu na Petra, veličao Isusa, i on se pozvao na to čuveno obećanje, i takođe je tvrdio da ono ukazuje na Isusa. Prema njegovim rečima, Mojsije je, kroz svoju istorijsku ulogu kao vođa Jevreja, bio predstika Isusa. Odnosno, i Stefan je, kao i Petar, nastojao da dokaže ljudima da je Isus ispunjenje proročanstva i da Ga treba slušati. Nasuprot optužbama koje su mu upućene, da „huli na Mojsija i na Boga“ (Dela 6,11), Stefan je objavljivao Isusa kao Mesiju i direktno ispunjenje onoga što je Bog obećao preko Mojsija.

Kako nam ti stihovi pokazuju u kojoj meri je Isusova uloga u celoj Bibliji od presudne važnosti, i zašto celokupno naše razumevanje Biblije mora biti hristocentrično?

NEŠTO ZASTRAŠUJUĆE

Jevrejima poslanica, u svoj svojoj dubini i uzvišenosti, bila je na mnogo načina samo jedna duga opomena Jevrejima koji su poverovali u Isusa. A ono na šta su bili opomenuti je: Ostanite verni Gospodu!

Ta vernost, naravno, treba da potiče iz naše ljubavi prema Bogu, prema tome ko je On, prema Njegovom karakteru i dobroti, najsnažnije izraženoj na krstu. Ponekad, međutim, treba podsetiti ljude na to kako su strašne posledice otpadništva. Dakle, moramo imati na umu da ćemo na kraju, ako ne prihvatimo ono što je Isus učinio za nas plativši kaznu za naše grehe, tu kaznu morati da platimo sami, a tada će biti „plač i škrgut zuba“ (Matej 22,13) praćeni večnim uništenjem.

Pročitajte tekst Jevrejima 10,28-31. Šta Pavle tu kaže i kako se to može primeniti i na nas?

Kako je interesantno to što Pavle, opominjući jevrejske vernike da ostanu verni Bogu, citira 5. Mojsijevu, prethodnu opomenu jevrejskim vernicima da ostanu verni Bogu! Pavle citira stih 5. Mojsijeva 17,6 u vezi sa činjenicom da je neko za koga se smatralo da zaslužuje smrt, mogao da se suoči sa smrtnom presudom tek pošto bi najmanje dve osobe svedočile protiv njega.

Pavle je time hteo da naglasi sledeću misao: ako je neverstvo moglo da prouzrokuje smrt pod Starim zavetom, „koliko mislite da će gore muke zaslužiti onaj koji Sina Božijega pogazi, i krv zavjeta kojom se osveti za poganu uzdrži, i Duha blagodatni naruži?“ (Jevrejima 10,29). Drugim rečima, imate više svetlosti i više istine nego što su oni imali, i znate za žrtvu Sina Božijeg radi vaših greha; prema tome, ako otpadnete od vere, vaša osuda će biti teža od njihove.

A onda se Pavle odmah vraća u 5. Mojsijevu, ovog puta na stih 5. Mojsijeva 32,35, samo da bi potkrepio svoju tvrdnju. Uzimajući u obzir sve što im je dato u Hristu i njihovo znanje o velikoj žrtvi koja je za njih prineta, Gospod, koji je rekao: „Moja je osveta i plata“, „sudiće... narodu svojemu“ zbog njegovog otpadništva i neverstva. On je, uostalom, osudio njihove pretke, koji nisu imali tu prednost koju su novozavetni Jevreji imali – potpunije otkrivenje Božje ljubavi dato na krstu. Tako im Pavle, u osnovi, poručuje: Upozoreni ste.

„Sudiće Gospod narodu svojemu“ (5. Mojsijeva 32,36). U čemu se sastoji naša jedina nada na tom suđenju (videti Rimljanima 8,1)?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Kao što Stari Zavet sam sebe citira (to jest, neki od proroka su citirali ili se pozivali, na primer, na tekstove iz pet Mojsijevih knjiga), tako je i Novi zavet pun direktnih citata, referenci i aluzija na Stari. Psalmi, Knjiga proroka Isaije i 5. Mojsijeva su među onima koje se najviše citiraju. Pisci Novog zaveta su često citirali i prevod poznat kao Septuaginta (LXX), ili „grčki Stari zavet“, što je bio najraniji poznati grčki prevod jevrejske Biblije. Prvih pet knjiga Biblije, poznatih kao Tora ili Petoknjižje, prevedeno je u trećem veku p.n.e., a ostatak Starog zaveta oko drugog veka p.n.e.

Na osnovu toga kako su nadahnuti pisci Novog zaveta koristili Stari zavet, može se mnogo toga naučiti i o tome kako treba tumačiti Bibliju. Jedna od prvih lekcija koju možemo da naučimo jeste da, za razliku od velikog dela današnje biblijske nauke, pisci Novog zaveta nikad nisu doveli u pitanje autentičnost i autoritet starozavetnih knjiga. Ništa u njihovim spisima nije otkrivalo, na primer, sumnju u istoričnost starozavetnih izveštaja, od doslovnog postojanja Adama i Eve, Pada u greh, Potopa, do pozivanja Avrama, i tako dalje. „Nauka“ koja sve to dovodi u pitanje je običan ljudski skepticizam za koji ne bi trebalo da bude mesta u srcima i umovima adventista sedmog dana.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Ako uzmemo u obzir svu svetlost koju smo dobili kao adventisti sedmog dana, šta nam to govori o velikoj odgovornosti da budemo verni istinama koje smo primili?
2. Pročitajte ponovo tekst 5. Mojsijeva 18,9-14. Koji moderni vidovi tih „gadova pred Gospodom“ postoje danas, i kako se možemo potruditi da ih izbegnemo?
3. Zašto, od svih ljudi, upravo hrišćani, koji razumeju univerzalnu prirodu Hristove smrti na krstu, nikad ne bi trebalo da „podižu lica“ (videti proučavanje predviđeno za ponedeljak)? Kako možemo u sebi samima prepoznati sklonost da to radimo, i ne zavaravamo li sebe ako negiramo da u nama postoji bar izvesna sklonost ka tome? Kako nas krst i stalno podsećanje na njega mogu izlečiti od tog pogrešnog stava?

VASKRSENJE MOJSIJA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 4. Mojsijeva 20,1-13; 5. Mojsijeva 31,2; 5. Mojsijeva 34,4; 5. Mojsijeva 34,1-12; Juda 1,9; 1. Korinćanima 15,13-22.

Tekst za pamćenje: „A Mihailo arhangel, kad se prepiraše s đavolom i govoraše za Mojsijevo tijelo, ne smijaše prokleta suda da izgovori, nego reče: Gospod neka ti zaprijeti“ (Juda1,9).

Kao što smo videli tokom celog ovog tromesečja, Mojsije je glavni ljudski, smrtni lik u 5. Knjizi Mojsijevoj. Njegov život, njegov karakter, njegove poruke prožimaju celu knjigu. Mada 5. Mojsijeva zapravo govori o Bogu i Njegovoj ljubavi prema *ʾam yisrael*, „izraelskom narodu“, Bog je često koristio Mojsija kako bi otkrio tu ljubav i razgovarao sa svojim narodom, Izraelom.

Sada, kad dolazimo do kraja tromesečja, i do kraja našeg proučavanja 5. Knjige Mojsijeve, dolazimo i do kraja Mojsijevog života, barem na ovom svetu.

Kao što je Elen Vajt to izrazila: „Mojsije je znao da će morati da umre sam; nijednom zemaljskom prijatelju nije bilo dozvoljeno da mu posluži u njegovim poslednjim trenucima. Događaj koji mu je predstojao, bio je obavijen tajanstvenošću i neizvesnošću od koje je uzdrhtalo njegovo srce. Najteže mu je bilo da se odvoji od naroda o kome se starao i koji je voleo, naroda s kojim su tako dugo bili povezani svi njegovi interesi i sav njegov život. Ali, naučio je da se oslanja na Boga i s nepokolebljivom verom predao je sebe i svoj narod božanskoj ljubavi i milosti.“ – Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 470, 471 (original).

Kao što su Mojsijev život i služba otkrili mnogo o Božjem karakteru, to su isto tako otkrili i njegova smrt i vaskrsenje.

MOJSIJEV GREH – 1. DEO

Sve vreme, čak i usred njihovog otpadništva i lutanja po pustinji, Bog se na čudesan način starao za decu Izraelovu. Koliko god da oni to nisu zasluživali (i često do kraja istrajavali u nepokajanju), Božja blagodat se izlivala na njih. I mi smo danas uživaoci Njegove blagodati, ma koliko da je ni sami ne zaslužujemo. Uostalom, to ne bi ni bila blagodat kad bismo je zasluživali, zar ne?

Osim obilja hrane koju im je Gospod na čudesan način obezbeđivao u pustinji, još jedan izraz Njegove blagodati bila je i voda, bez koje bi brzo pomrli, pogotovu u suvoj, vreloj, nenastanjenoj pustinji. U vezi s tim iskustvom, Pavle je pisao: „I svi jedno piće duhovno piše; jer pijahu od duhovne stijene koja iđaše za njima: a stijena bješe Hristos“ (1. Korinćanima 10,4). Elen Vajt je još dodala: „Kada god bi im za vreme lutanja (voda) zatrebala, ona bi potekla iz raselina u stenama pored njihovog logora.“ – Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 411 (original).

Pročitajte tekst 4. Mojsijeva 20,1-13. Šta se tu dogodilo i kako razumemo kaznu koju je Gospod izrekao Mojsiju zbog onoga što je učinio?

U neku ruku, nije teško uočiti i razumeti razlog za Mojsijevu frustraciju. Posle svega što je Gospod učinio za njih, posle svih znamenja, čudesa i neverovatnih izbavljenja, evo ih, konačno, na granicama Obećane zemlje. I šta se onda dešava? Odjednom im ponestaje vode i oni počinju da kuju zaveru protiv Mojsija i Arona. Da li je Gospod u tom trenutku bio nečim sprečen da im obezbedi vodu, kao što je to ranije često činio za njih? Naravno da nije. On je to mogao i hteo ponovo da učini.

Međutim, pogledajte reči koje Mojsije izgovara dok udara o stenu, čak dvaput. „Slušajte odmetnici, hoćemo li vam iz ove stijene izvesti vodu?“ (4. Mojsijeva 20,10) Prosto može da se čuje bes u njegovom glasu, jer ih odmah na početku naziva „odmetnicima“.

Problem nije bio toliko u samom njegovom besu, mada je i on već, iako razumljiv, bio dovoljno loš, koliko u tome što je rekao: „Hoćemo li vam iz ove stijene izvesti vodu?“ – kao da bi on ili bilo koje drugo ljudsko biće mogli da izvedu vodu iz stene. Izgleda da je Mojsije, u svom besu, na trenutak zaboravio da je samo Božja sila, koja je delovala među njima, mogla da izvede takvo čudo. On je, od svih ljudi, trebalo to najbolje da zna.

Koliko često kažemo ili čak učinimo nešto u naletu besa, čak i ako verujemo da je taj bes opravdan? Kako možemo naučiti da se zastavimo, da se molimo i tražimo Božju silu da bismo mogli da kažemo i učinimo nešto dobro, pre nego što u svojoj sili kažemo i učinimo nešto pogrešno?

MOJSIJEV GREH – 2. DEO

Pročitajte ponovo tekst 4. Mojsijeva 20,12.13. Koji konkretan razlog Gospod navodi Mojsiju, šta je on to učinio zbog čega nije mogao da pređe granicu? Videti takođe stihove 5. Mojsijeva 31,2 i 5. Mojsijeva 34,4.

Prema tom tekstu, Mojsijev greh je bio nešto više od samog pokušaja da zauzme Božje mesto, što je već samo po sebi bilo dovoljno loše. On je time pokazao i nedostatak vere, što je za nekog poput Mojsija bilo neoprostivo. Na kraju krajeva, to je bio čovek koji je, od gorućeg grma (2. Mojsijeva 3,2-16) pa nadalje, imao takva iskustva s Bogom kakva većina ljudi nikada nije. Pa ipak, kao što tekst kaže, Mojsije „ne vjerova“. Dakle, on je pokazao nedostatak vere u Gospodnje reči, i zbog toga nije uspeo da Ga „proslavi“, pred decom Izraelovom. Drugim rečima, da je Mojsije, usred njihovog buntovništva, ostao smiren i učinio ono što je ispravno, pokazujući time sopstvenu veru i uzdanje u Boga, on bi proslavio Gospoda pred narodom i bio bi im, ponovo, uzor prave vere i poslušnosti.

Zapazite takođe kako je Mojsije prekršio ono što mu je Gospod konkretno rekao da učini.

Pročitajte tekst 4. Mojsijeva 20,8. Šta je Gospod rekao Mojsiju da učini, a kako je on umesto toga postupio (4. Mojsijeva 20,9-11)?

U devetom stihu Mojsije uzima štap, baš onako kako mu „reče Gospod“. Do tog trenutka sve je bilo dobro. Međutim, prema 10. stihu, umesto da progovori steni, iz koje bi tada potekla voda kao zapanjujući izraz Božje sile, Mojsije udara u nju, i to ne jedanput, već dva puta. Naravno, i to što je, posle njegovih udaraca, voda potekla iz stene bilo je čudesno, ali sigurno ne baš toliko čudesno kao kad bi se to isto dogodilo da je samo progovorio steni.

Svakako, površno gledano, moglo se zaključiti da je Božji sud nad Mojsijem prilično ekstreman – nakon svega kroz šta je prošao, Mojsiju na kraju ipak nije bilo dopušteno da uđe u Obećanu zemlju. Dokle god se taj događaj bude prepričavao, ljudi će se pitati zašto mu je, zbog jednog brzopletog postupka, bilo uskraćeno ono što je tako dugo iščekivao.

Šta mislite koju pouku je trebalo da deca Izraelova izvuku iz toga što se dogodilo Mojsiju?

MOJSIJEVA SMRT

Siroti Mojsije! Stigao je tako daleko, prošao toliko toga, da bi na kraju propustio da doživi ispunjenje obećanja datog Avramu mnogo vekova ranije: „Tvojemu potomstvu daću zemlju ovu“ (1. Mojsijeva 12,7).

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 34,1-12. Šta se dogodilo Mojsiju, i šta je Gospod rekao o njemu što pokazuje koliko je poseban čovek on bio?

„Usamljeni Mojsije počeo je da se priseća svog života, prepunog naglih zaokreta i teškoća, od dana kada je okrenuo leđa dvorskim počastima i očekivanom vladanju Egiptom, da bi podelio sudbinu Božjeg izabranog naroda. Setio se dugih godina koje je proveo u pustinji napasajući Jotorova stada, pojavljivanja Anđela u grmu koji je goreo, poziva da oslobodi Izrailj. Ponovo je gledao velika čuda koja je moćna božanska sila učinila za svoj izabrani narod, sećao se Njegove milosti i Njegovog strpljenja za vreme dugogodišnjih lutanja i stalnih buna. Uprkos svemu što je Bog učinio za njih, uprkos svim njegovim molitvama i trudu, samo dvojica odraslih pripadnika iz tog nepreglednog mnoštva bila su proglašena dovoljno vernim da mogu ući u Obećanu zemlju. Dok je razmišljao o rezultatima svog rada, Mojsiju se učinilo da je ceo njegov život, pun nevolja i žrtvovanja, naizgled bio gotovo potpuno uzaludan.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarisi i proroci, str. 471, 472 (original).

U stihu 5. Mojsijeva 34,4 čitamo nešto vrlo zanimljivo: „Ovo je zemlja, za koju sam se zakleo Avramu, Isaku i Jakovu govoreći: potomstvu tvojem daću je.“ Gospod se poslužio gotovo istim rečima koje je uvek iznova ponavljao patrijarcima i njihovoj deci, o tome da će im dati tu zemlju. A sada je to isto govorio Mojsiju.

Gospod je takođe rekao: „*Pokazah ti je da je vidiš očima svojima*, ali u nju nećeš ući“ (5. Mojsijeva 34,4, kurziv dodat). Nije bilo načina da Mojsije, stojeći tamo gde je bio, pod normalnim okolnostima i sopstvenim očima vidi sve to što mu je Gospod pokazao – od Moava preko Dana do Neftalima i dalje. Elen G. Vajt je jasna u tom pogledu: bilo je to natprirodno otkrivenje, ne samo trenutnog izgleda te zemlje, već i toga kako će ona izgledati nakon što je budu zaposeli.

U izvesnom smislu, deluje gotovo kao da Gospod zadirkuje Mojsija, čikajući ga: Mogao si da budeš ovde da si me jednostavno poslušao kao što je trebalo, ili slično. Međutim, Gospod je zapravo pokazao Mojsiju da će uprkos svemu, čak i uprkos njegovoj grešci, Bog ostati veran zavetnim obećanjima koja je dao njihovim očevima i samom Izraelu. Kao što ćemo takođe videti, Gospod je imao nešto još bolje u planu za svog vernog ali nesavršenog slugu.

VASKRSENJE MOJSIJA

„I umrije ondje Mojsije sluga Gospodnji u zemlji moavskoj po riječi Gospodnjoj. A pogrebe ga Gospod u dolini u zemlji moavskoj prema Vet-Fegoru; i niko ne dozna za grob njegov do današnjega dana“ (5. Mojsijeva 34,5.6). Tako je, u tih par stihova, opisana smrt Mojsija – čoveka toliko važnog za postojanje Izraela, čiji spisi i dalje žive ne samo u Izraelu, već i u današnjim crkvama i sinagogama.

Mojsije je umro, sahranjen je, narod ga je oplakao, i to je bilo to. Svakako, ovde važi princip iz knjige Otkrivenje: „Blago mrtvima koji umiru u Gospodu odsad. Da, govori Duh, da počinu od trudova svojijeh; jer djela njihova idu za njima“ (Otkrivenje 14,13).

Međutim, opis njegove smrti nije bilo poslednje poglavlje priče o Mojsijevom životu.

Pročitajte tekst Juda 1,9. O čemu je tu reč, i kako taj tekst pomaže da se objasni pojava Mojsija kasnije u Novom zavetu?

Mada nam je dat samo delimičan uvid, kakav neverovatan prizor je tu prikazan! Mihajlo, Hristos lično, prepirao se sa đavolom oko Mojsijevog tela. Kako to da se prepirao oko njega? Nema sumnje da je Mojsije bio grešnik. Njegov poslednji poznati greh – prisvajanje slave koja je pripadala samo Bogu – bio je zapravo ista vrsta greha kao i onaj: „Izaći ću u visine nad oblake, izjednačiću se s Višnjim“ (Isaija 14,14), zbog kojeg je pre svega i sam Lucifer zbačen sa neba. Sporenje oko njegovog tela nesumnjivo je bilo moguće samo zato što je Hristos sada tražio za Mojsija obećano vaskrsenje.

Ali kako je Hristos mogao to da učini za jednog grešnika, Mojsija, nekoga ko je prekršio Njegov zakon? Odgovor bi, naravno, mogao biti samo krst. Kao što su sve životinjske žrtve unapred ukazivale na Hristovu smrt, tako je očigledno i Gospod, gledajući unapred prema krstu, zahtevao pravo da vaskrsne Mojsijevo telo. „Greh je učinio da Mojsije potpadne pod sotoninu vlast. Svojom zaslugom, u skladu sa Zakonom, postao je zarobljenik smrti; ali bio je podignut i dobio pravo na večni život u ime svog Otkupitelja, Njegovom zaslugom. Izašao je iz groba u proslavljenom telu i uzneo se sa svojim Spasiteljem u Božji Grad.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 479 (original).

Kako nam taj izveštaj o Mojsiju pomaže da razumemo dubinu plana spasenja, da je čak i pre krsta Mojsije mogao biti podignut u besmrtnost?

VAKSRSENJE SVIH NAS

Uz dodatnu svetlost koju imamo u Novom zavetu, uskraćivanje Mojsiju da uđe u Obećanu zemlju, u krajnjoj liniji, i ne izgleda nam baš kao neka kazna. Umesto zemaljskog Hanana, a kasnije i zemaljskog Jerusalima (koji je tokom cele svoje poznate istorije bio poprište ratova, osvajanja i stradanja), „nebeski Jerusolim“ (Jevrejima 12,22) je i danas njegov dom. Svakako mnogo bolje prebivalište!

Mojsije je prvi primer vaskrsenja iz mrtvih koji nam je poznat iz Biblije. Enoh je uzet na nebo, a da nije video smrt (1. Mojsijeva 5,24), a takođe i Ilija (2. O carevima 2,11), ali, bar prema pisanim izveštajima, Mojsije je prvi koji je vaskrsao u večni život.

Koliko je Mojsije dugo spavao u zemlji, ne znamo, ali što se njega tiče, to nije ni važno. Sklopio je oči u trenutku smrti, i bez obzira da li je prošlo tri sata ili 300 godina, za njega je to bilo isto. To je isto za sve umrle kroz celu istoriju. Njihovo iskustvo, bar što se smrti tiče, neće se razlikovati od Mojsijevog. Zatvaramo oči pred smrću, a već sledeće čega smo svesni je ili Isusov dolazak ili, nažalost, konačni sud (videti Otkrivenje 20,7-15).

Pročitajte tekst 1. Korinćanima 15,13-22. Kakvo veliko obećanje tu nalazimo i zašto Pavlove reči imaju smisla samo ako shvatimo da mrtvi spavaju u Hristu do vaskrsenja?

Bez nade u vaskrsenje, mi uopšte nemamo nikakvu nadu. Hristovo vaskrsenje je garancija našeg. „Učinivši sobom očišćenje grijeha našijeh“ (Jevrejima 1,3) na krstu kao naše žrtveno Jagnje, Hristos je umro i vaskrsao iz mrtvih, a zahvaljujući Njegovom vaskrsenju mi imamo jemstvo za svoje sopstveno, pri čemu je Mojsije prvi primer palog čoveka vaskrslog iz mrtvih. Zahvaljujući onome što će Hristos tek učiniti, Mojsije je vaskrsao, a zahvaljujući onome što je Hristos već učinio, i mi ćemo takođe biti vaskrsnuti.

Tako u Mojsiju nalazimo primer spasenja verom, verom koja se pokazala kroz život odanosti i uzdanja u Boga, mada je on na kraju posustao. Kroz celu 5. Mojsijevu, možemo ga videti kako nastoji da podstakne Božji narod na sličnu vernost, sličan odgovor na blagodat koja im je bila data, kao što je data i nama koji se takođe nalazimo na granicama Obećane zemlje.

Zar Bog, isti Bog, ne poziva i nas na vernost? Šta možemo preduzeti da ne bismo činili iste greške na koje nas je Mojsije unapred upozorio u 5. Mojsijevoj?

ZA DALJE PROUČAVANJE

„Kada su gnevno povikali: 'Hoćemo li vam iz ove stene izvesti vodu', uzdigli su sebe umesto Boga kao da je sila u njima, ljudima opterećenim ljudskim slabostima i strastima. Umoran od neprestanog nezadovoljstva i buntovnosti naroda, Mojsije je izgubio iz vida svog Svemoćnog Pomagača. Bez božanske snage, prepušten samome sebi, ispoljavanjem ljudskih slabosti pokvario je izveštaj o sebi. Čovek koji je mogao da ostane čist, nepokolebljiv i nesebičan do kraja svog rada, konačno je bio savladan. Bogu je nanesena sramota pred celim skupom Izrailjevim upravo u trenutku kada je trebalo da bude proslavljen i uzvišen.“ – Elen G. Vajt, Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 418 (original).

„Mojsije se na Gori preobraženja pojavio zajedno sa Ilijom, koji je posle njega bio uzet na Nebo. Otac ih je poslao svom Sinu kao nosioce svetlosti i slave. Tako je konačno bila uslišena molitva koju je Mojsije uputio mnogo vekova pre toga. I on je stao na 'goru dobru' (5. Mojsijeva 3,25), u okviru nasledstva svoga naroda, svedočeći za Onoga u kome su se stekla sva obećanja Izrailjeva. To je bio poslednji prizor, otkriven smrtnim ljudima, u istoriji čoveka koga je Nebo tako visoko cenilo.“ – Isto, str. 479 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Da, u izvesnom smislu, Mojsije jeste vaskrsao i uzet je na nebo ubrzo nakon smrti. Ali u isto vreme, siroti Mojsije (pretpostavljamo) postaje svedok strašnog nereda koji se odvija ovde dole. Kakva je sreća to što će većina nas vaskrsnuti tek nakon što se sva borba na zemlji završi, u najmanju ruku pred Drugi dolazak. U kom smislu je to onda ipak veći blagoslov od onoga što je Mojsije iskusio?
2. Na koji način nam izveštaj o Mojsijevoj smrti i kasnijem vaskrsenju pokazuje da nas Novi zavet, mada umnogome zasnovan na Starom, ipak vodi dalje od Starog zaveta i zaista baca mnogo nove svetlosti na njega?
3. U kom smislu izveštaj o Mojsijevom životu, uključujući i njegovo udaranje stene u nastupu besa, predstavlja primer življenja verom i spase-nja verom, nezavisno od dela zakona?
4. Razgovarajte u razredu o obećanom vaskrsenju na kraju vremena. Zašto je to od tako presudne važnosti za sve naše nade? Takođe, ako možemo da verujemo Bogu u vezi s tim – da će nas podići iz mrtvih, zar ne bismo mogli da Mu verujemo i u pogledu svega ostalog? Na kraju krajeva, ako je On u stanju to da učini za nas, šta je onda to što On ne bi mogao da učini?

OKTOBAR

OČIŠĆENA CRKVA

Dragi srcu Božjem

1. P Isaija 49,15.16. Dragi srcu Božjem
2. S Psalam 132,13.14. Grad utočišta

Svetlost kroz tamu

3. N Isaija 43,2. Bog će se pobrinuti za svoju crkvu
4. P Otkrivenje 14,6.7. Poruka sudnjeg dana
5. U Jevrejima 10,35.36. Svetlost kroz tamu
6. S Otkrivenje 14,8. Vavilon je pao
7. Č Otkrivenje 14,9.10. Poslednje svečano upozorenje
8. P Otkrivenje 7,2.3. Ko će dobiti Božji pečat?
9. S Efescima 5,27. Božji ideal za njegovu crkvu

Ne boj se, jer sam ja s tobom

10. N Otkrivenje 12,12. Provera crkve
11. P Malahija 4,5.6. Ilija i savremena crkva
12. U Otkrivenje 12,17. Crkva koja drži subotu
13. S 1. Korinćanima 12,1.7. Darovi duha
14. Č Joilo 2,28. Reč proroka u naše vreme
15. P Isaija 41,10. Ne boj se, jer sam ja s tobom
16. S Otkrivenje 19,10. Svedočanstvo Isusovo

Novi zavet u Mojoj krvi

17. N 1. Solunjanima 5,19-21. Sve proverite
18. P Jovan 13,16. Sluga čovečiji
19. U Jovan 13,14.15. Isusov primer poniznosti
20. S Jovan 13,17. Dokaz o odanosti
21. Č Luka 22,19. Meni za spomen
22. P Luka 22,20. Novi zavet u Mojoj krvi
23. S 1. Korinćanima 11,26. Kad god jedete ovaj hleb i čašu ovu pijete [...]

Jevandelje celom svetu

24. N Kološanima 2,12. Krštenje i stradanje Hristovo
25. P 5. Mojsijeva 28,9.10. Ime koje nam je dao Gospod
26. U Isaija 58,12. Graditelji, ne uništitelji
27. S Otkrivenje 3,18. Bogatstvo za laodikeju
28. Č Otkrivenje 14,12. Narod koji drži Božji zakon
29. P Matej 24,14. Jevandelje celom svetu
30. S Rimljanima 8,32. Ljubav rađa ljubav

Sagrađena na steni

31. N Matej 16,18. Sagrađena na steni

Molitva za bolesne

1. P	Jestira 4,14.	Za vreme kao što je ovo!
2. U	Jakov 4,7,8.	Surova sila neprijatelja
3. S	2. Korinćanima 2,11.	Sigurnost je u ispravnom razmišljanju
4. Č	Jovan 10,14.	Provera glasova pastira
5. P	Jakov 5,16.	Molitva za bolesne
6. S	Isaija 50,7.	Duh pravog junaštva

Sigurnost u budnosti

7. N	1. Petrova 4,12,13.	Provera naše izdržljivosti
8. P	1. Solunjanima 5,6.	Sigurnost u budnosti
9. U	3. Mojsijeva 20,6.	Mistični glasovi danas
10. S	Kološanima 2,8.	Opasan oblik lečenja uma
11. Č	1. Timotiju 6,20.	Lažno nazvani razum
12. P	2. Timotiju 4,3.	Vukovi u jagnjećoj koži
13. S	Isaija 50,10.	Da li si u opasnosti?

Hvatanje za Božju snagu

14. N	Isaija 27,5.	Hvatanje za Božju snagu
15. P	Danilo 12,10.	Vidljivi i nevidljivi neprijatelji
16. U	Matej 7,16,17.	Istinska i lažna probuđenja
17. S	Dela 20,19.	Suze i sukob
18. Č	Jov 1,7.	Sotonini fizički napadi
19. P	Joilo 3,14.	Čas odluke
20. S	2. Timotiju 3,12.	Teški dani progonstva

Melodija u srcu

21. N	1. Petrova 3,12.	Sigurnost je samo u poslušnosti
22. P	Jezekilj 34,26.	Dolazi još jedna pedesetnica!
23. U	Joil 2,23.	Rani dažd Božjeg duha
24. S	Zaharija 10,1.	Izlivanje poznog dažda
25. Č	Otkrivenje 18,1.	Glasna vika trećeg anđela
26. P	Jevrejima 12,28.	Nepokolebljivi u vreme rešetanja
27. S	Amos 4,12.	Pripremite se za susret sa svojim Bogom

Neprestano gledajte gore!

28. N	Isaija 28,21.	Neobično delo Božje
29. P	Danilo 12,1.	Vreme nevolje
30. U	Isaija 41,17.	Sedam poslednjih zala

1. S Luka 17,26.
2. Č 1.Solunjanima 5,3.
3. P Sofonija 1,14.
4. S Matej 24,32.33.

Znaci na nebu

Kao što je bilo u vreme Nojevo
„Jer kad reku mir je [...]“
Znaci na kopnu i moru
Znaci na nebu

5. N Otkrivenje 1,3.
6. P Matej 24,4.5.
7. U Isaija 30,29.
8. S Titu 2,13.
9. Č Psalam 50,3.4.
10. P Jevrejima 11,5.
11. S Dela 1,11.

Gospod Isus dolazi

Proučavajte proročanstva
Vrhunski čin obmane
Spaseni od nasilja
Gospod Isus dolazi
Car se lično pojavljuje
Priprema za preobraženje
Ovaj isti Isus će se vratiti

12. N Jakov 1,12.
13. P Otkrivenje 10,1.2.
14. U 1. Korinćanima 6,3.
15. S Otkrivenje 21,10.
16. Č Filibljanima 2,10.11.
17. P Psalam 9,5.
18. S Jovan 12,48.

Pravda Božja

Kruna za svakog svetog
Sotona u zarobljeništvu
Mi ćemo suditi anđelima
Novi Jerusalim silazi s neba
Isusova nadmoć
Sotona i zli su uništeni
Pravda Božja

19. N 2. Korinćanima 4,17.
20. P Otkrivenje 21,1.
21. U Avakum 3,4.
22. S Otkrivenje 21,4.
23. Č Otkrivenje 21,23.
24. P 1. Korinćanima 2,9.
25. S Otkrivenje 21,7.

Smrti neće biti više!

Od svega pretežnija slava
Živeti edemski život
Svetli zraci slave
Smrti neće biti više!
Metropola celog sveta
Kada se uporede dva sveta
Blaženstvo neba

26. N Marko 12,25.
27. P Matej 11,28.
28. U Isaija 32,18.
29. S Jevrejima 12,1.
30. Č Danilo 12,3.
31. P Isaija 11,9.

Trka za večni život

Razmišljanja o budućem životu
Nebo počinje na zemlji
Nebo je stvarno mesto
Trka za večni život
Nagrada onih koji zadobiju duše za Hrista
Božje poznanje prekriva zemlju

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Oktober	Novembar	Decembar
1. Amos 1-3	1. Luka 7-8	1. 1. Korinćanima 10-12
2. " 4-6	2. " 9-11	2. " 13-16
3. " 7-9	3. " 12-14	3. 2. Korinćanima 1-5
4. Avdija i Jona 1-4	4. " 15-17	4. " 6-9
5. Mihej 1-4	5. " 18-20	5. " 10-13
6. " 5-7	6. " 21-22	6. Galatima 1-3
7. Naum 1-3	7. " 23-24	7. " 4-6
8. Avakum 1-3	8. Jovan 1-3	8. Efescima 1-6
9. Sofonija 1-3	9. " 4-6	9. Filibljanima 1-4
10. Agej 1-2	10. " 7-9	10. Kološanima 1-4
11. Zaharija 1-3	11. " 10-12	11. 1. Solunjanima 1-5
12. " 4-6	12. " 13-15	12. 2. Solunjanima 1-3
13. " 7-10	13. " 16-18	13. 1. Timotiju 1-6
14. " 11-14	14. " 19-21	14. 2. Timotiju 1-4
15. Malahija 1-4	15. Dela 1-3	15. Titu i Filimonu 1-3
16. Matej 1-5	16. " 4-6	16. Jevrejima 1-5
17. " 6-8	17. " 7-9	17. " 6-9
18. " 9-11	18. " 10-12	18. " 10-13
19. " 12-13	19. " 13-15	19. Jakov 1-5
20. " 14-15	20. " 16-18	20. 1. Petrova 1-5
21. " 16-17	21. " 19-23	21. 2. Petrova 1-3
22. " 18-20	22. " 24-26	22. 1. Jovanova 1-3
23. " 21-25	23. " 27-28	23. " 4-5
24. " 26-28	24. Rimljanima 1-3	24. 2. i 3. Jovanova
25. Marko 1-3	25. " 4-6	25. Judina poslanica
26. " 4-6	26. " 7-9	26. Otkrivenje 1-4
27. " 7-9	27. " 10-12	27. " 5-9
28. " 10-13	28. " 13-16	28. " 10-13
29. " 14-16	29. 1. Korinćanima 1-5	29. " 14-16
30. Luka 1-3	30. " 6-9	30. " 17-19
31. " 4-6		31. " 20-22

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Oktobar	Novembar	Decembar
1. Psalam 79.	1. Psalam 105,1-15.	1. Psalam 121.
2. Psalam 80.	2. Psalam 105,16-31.	2. Psalam 122.
3. Psalam 81.	3. Psalam 105,32-45.	3. Psalam 123.
4. Psalam 82.	4. Psalam 106,1-16.	4. Psalam 124.
5. Psalam 83.	5. Psalam 106,17-32.	5. Psalam 125.
6. Psalam 84.	6. Psalam 106,33-48.	6. Psalam 126.
7. Psalam 85.	7. Psalam 107,1-21.	7. Psalam 127.
8. Psalam 86.	8. Psalam 107,22-43.	8. Psalam 128.
9. Psalam 87.	9. Psalam 108.	9. Psalam 129.
10. Psalam 88	10. Psalam 109,1-16.	10. Psalam 130.
11. Psalam 89,1-13.	11. Psalam 109,17-31.	11. Psalam 131.
12. Psalam 89,14-26.	12. Psalam 110.	12. Psalam 132.
13. Psalam 89,27-39.	13. Psalam 111.	13. Psalam 133.
14. Psalam 89,40-52.	14. Psalam 112.	14. Psalam 134.
15. Psalam 90.	15. Psalam 113.	15. Psalam 135.
16. Psalam 91.	16. Psalam 114.	16. Psalam 136,1-14.
17. Psalam 92.	17. Psalam 115.	17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 93.	18. Psalam 116.	18. Psalam 137.
19. Psalam 94.	19. Psalam 117.	19. Psalam 138.
20. Psalam 95.	20. Psalam 118,1-14.	20. Psalam 139.
21. Psalam 96.	21. Psalam 118,15-29.	21. Psalam 140.
22. Psalam 97.	22. Psalam 119,1-14.	22. Psalam 141.
23. Psalam 98.	23. Psalam 119,15-29.	23. Psalam 142.
24. Psalam 99.	24. Psalam 119,30-43.	24. Psalam 143.
25. Psalam 100.	25. Psalam 119,44-56.	25. Psalam 144.
26. Psalam 101.	26. Psalam 119,57-90.	26. Psalam 145.
27. Psalam 102,1-14.	27. Psalam 119,91-117.	27. Psalam 146.
28. Psalam 102,15-28.	28. Psalam 119,118-143.	28. Psalam 147.
29. Psalam 103.	29. Psalam 119,144-176.	29. Psalam 148.
30. Psalam 104,1-18.	30. Psalam 120.	30. Psalam 149.
31. Psalam 104,19-35.		31. Psalam 150.

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U OKTOBRU 2021. GODINE

MESTO	DATUM				
	1.	8.	15.	22.	29.
Kladovo, Negotin	18,09	16,57	17,45	17,33	16,23
Bor, Zaječar, Pirot, Strumica	18,11	16,59	17,47	17,35	16,25
Vršac , Paraćin, Niš, Leskovac, Vranje, Radoviš, Kavadarci, Devđelija , Jagodina	18,13	17,01	17,49	17,37	16,27
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Kovin, Smederevo , Požarevac, Smederevska Palanka, Kruševac , Kumanovo , Veles	18,15	17,03	17,51	17,39	16,29
Senta, Bečež, Zrenjanin , Pančevo, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Tetovo, Skoplje , Prilep, Bitolj	18,17	18,05	17,53	17,41	16,31
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Valjevo, Čačak, Novi Pazar, Đakovica, Prizren, Ohrid	18,19	18,07	17,55	17,43	16,33
Sombor , Bačka Palanka, Šid, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Užice, Berane, Peć , Debar	18,21	18,09	17,57	17,45	16,35
Beli Manastir, Osijek , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Pljevlja, Kolašin	18,23	18,11	17,59	17,47	16,37
Tuzla, Foča, Podgorica , Ulcinj	18,25	18,13	18,01	17,49	16,39
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa, Doboj, Sarajevo , Bileća, Zelenika	18,27	18,15	18,03	17,51	17,41
Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Bosanska Gradiška , Nova Gradiška, Zenica, Mostar , Trebinje, Dubrovnik	18,29	18,17	18,05	17,53	16,43
Murska Sobota, Ormož , Čakovec, Varaždin , Prijedor, Banja Luka , Jajce, Metković, Pelješac, Mljet	18,31	18,19	18,07	17,55	16,45
Maribor , Livno, Hvar, Korčula, Ptuj , Krapina, Zagreb , Sisak, Drvar	18,33	18,21	18,09	17,57	16,47
Dravograd, Slovenj Gradec, Rogaška Slatina, Celje , Zidani Most, Karlovac, Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač	18,35	18,23	18,11	17,59	16,49
Mežica, Gospić , Šibenik, Vis	18,37	18,25	18,13	18,01	16,51
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Crikvenica, Krk, Rab, Pag, Zadar, Dugi Otok, Biograd na moru	18,39	18,27	18,15	18,03	16,53
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Cres, Lošinj	18,41	18,29	18,17	18,05	16,55
Gorica, Koper, Rovinj, Pula	18,43	18,31	18,19	18,07	16,57

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U NOVEMBRU 2021. GODINE

MESTO	DATUM			
	5.	12.	19.	26.
Kladovo, Negotin	16,13	16,05	15,59	15,54
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	16,15	16,07	16,01	15,56
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	16,17	16,09	16,03	15,58
Subotica, Senta, Bečež, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Sm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	16,19	16,11	16,05	16,00
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac, Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	16,21	16,13	16,07	16,02
Sombor , Bačka Palanka, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	16,23	16,15	16,09	16,04
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	16,25	16,17	16,11	16,06
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	16,27	16,19	16,13	16,08
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	16,29	16,21	16,15	16,10
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin, Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	16,31	16,23	16,17	16,12
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	16,33	16,25	16,19	16,14
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik, Zelenika	16,35	16,27	16,21	16,16
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	16,37	16,29	16,23	16,18
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,39	16,31	16,25	16,20
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	16,41	16,33	16,27	16,22
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	16,43	16,35	16,29	16,24
Koper, Lošinj	16,45	16,37	16,31	16,26
Rovinj, Pula	16,47	16,39	16,33	16,28

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U DECEMBRU 2020. GODINE

MESTO	DATUM				
	3.	10.	17.	24.	31
Kladovo, Negotin	15,51	15,50	15,52	15,55	16,00
Srpska Crnja, Vršac, Bor, Zaječar	15,53	15,52	15,54	15,57	16,02
Senta, Kikinda, Zrenjanin , Alibunar, Kovin, Požarevac, Knjaževac, Pirot	15,55	15,54	15,56	15,59	16,04
Subotica , Bačka Topola, Bečej, Pančevo, Beograd, Smederevo , Smederevska Palanka, Jagodina, Paraćin, Niš , Leskovac	15,57	15,56	15,58	16,01	16,06
Sombor , Bačka Palanka, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Arandelovac, Kragujevac , Kruševac, Vranje, Radoviš, Strumica	15,59	15,58	16,00	16,03	16,08
Dalj, Vukovar, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo , Kumanovo, Kavadarci, Devdelija	16,01	16,00	16,02	16,05	16,10
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Kosovska Mitrovica, Priština, Skoplje , Veles	16,03	16,02	16,04	16,07	16,12
Podravska Slatina, Tuzla, Peć , Đakovica, Prizren, Tetovo, Prilep	16,05	16,04	16,06	16,09	16,14
Murska Sobota, Čakovec, Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Slav. Požega, Slav. Brod, Derventa , Doboaj, Pljevlja, Berane, Bitolj	16,07	16,06	16,08	16,11	16,16
Ptuj , Ormož, Varaždin , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Kolašin , Debar, Ohrid	16,09	16,08	16,10	16,13	16,18
Maribor , Celje, Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Banja Luka, Podgorica	16,11	16,10	16,12	16,15	16,20
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Jajce, Mostar , Bileća, Trebinje, Zelenika , Bar, Ulcinj	16,13	16,14	16,14	16,17	16,22
Slovenj Gradec, Karlovac, Slunj, Bihać, Drvar, Livno, Metković, Dubrovnik	16,15	16,16	16,16	16,19	16,24
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Knin, Pelješac, Mljet	16,17	16,18	16,18	16,21	16,26
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Crikvenica, Krk, Gospić, Šibenik, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,19	16,20	16,20	16,23	16,28
Gorica, Koper, Cres, Rab, Pag, Zadar, Biograd na moru, Vis	16,21	16,22	16,22	16,25	16,30
Rovinj, Pula , Lošinj, Dugi Otok	16,23	16,24	16,24	16,27	16,32

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

SEVERNA AZIJSKO-PACIFIČKA DIVIZIJA

UNIJE	CRKVE	GRUPE	VERNIŠTVO	POPULACIJA
Japanska	97	48	14.978	125.976.062
Korejska	700	132	260.901	77.560.000
Mongolska	6	5	3.061	3.361.420
Tajvanska	58	28	6.965	23.610.003
UKUPNO	861	213	285.896	230.498.485

PROJEKTI:

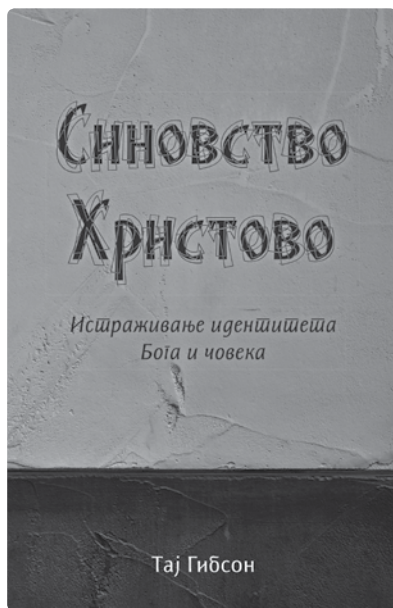
1. Adventistički centar u Ulanbataru, Mongolija
2. Centar uticaja u Tajpeju, Tainanu i Kašiongu, Tajvan
3. Prihvatni centar za imigrantsku decu u Diđuu, Južna Koreja
4. Internet evanđeoski program u cilju dosezanja internet generacije u Japanu.

IMA LI ŽIVOTA POSLE SMRTI? **Blagoje Samardžija**

Blez Paskal je izjavio: "Sve što znam je da moram umreti, ali ne znam ništa čak ni o smrti koju ne mogu izbjeći... takav je moj položaj: pun neizvesnosti i nemoći."

Da li je stvarno tako? Za one koji imaju veru u Boga i gaje nadu u ispunjenje Njegovih obećanja, nije tako. Iako postoje mnoga sujeverja i zablude o životu posle smrti, koji stvaraju strah pred nepoznatim; ona nisu u stanju da unanje poverenje u Boga i ostvarenje onoga što je Svemogućí obećao..

SINOVSTVO HRISTOVO **Taj Gibson**

S jedne strane, Biblija naziva Isusa Božjim „jedinorodnim Sinom“...
S druge strane, Sveto pismo takođe tvrdi da je Isus „po samoj prirodi Bog“...
Tenzija između dva identiteta je smesta vidljiva.
Rešenje treba da bude dosledno obema tvrdnjama...
I dovoljno vredno našeg divljenja.
Zašto se Hristos naziva „Sinom Božjim“?
Pronađite odgovor toliko jednostavan da ćete se pitati zašto ga nikada ranije niste
uočili, i toliko divan da će vam oduzeti dah.

Knjige možete naručiti na telefon: 011/2458-054 ili na: tippreporod@gmail.com

NARUDŽBENICA ZA 2022. GODINU

Ime i prezime _____

MOLIMO VAS PREDAJITE NOVAC POVERENIKU DO 31. OKTOBRA

rb	NAZIV	ćir	lat	mađ	rum	CENA u DIN	UKUPNO:
1	Biblijska pouka za odrasle					4 x 190.00 = <u>760</u>	
2	Dečja pouka (od 1 do 3g) "Prijaatelj najmlađih"	X	X	X	X	4 x 240.00 = <u>960</u>	
3	Dečja pouka (od 4 do 6 god) "Prijaatelj malenih"	X	X	X	X	4 x 240.00 = <u>960</u>	
4	Dečja pouka (od 7 do 11 god) "Prijaatelj dece"					4 x 240.00 = <u>960</u>	
5	Dečja pouka (od 7 do 11 god) "Prijaatelj dece" mađ	X	X	X	X	4 x 170.00 = <u>680</u>	
6	Dečja pouka (od 11 do 15 god) "Moj prijatelj"	X	X	X	X	4 x 240.00 = <u>960</u>	
7	Dečja pouka (od 11 do 15 god) imejžberi	X	X	X	X	4 x 240.00 = <u>960</u>	
8	Glasnik					5 x 160.00 = <u>800</u>	
9	Znaci vremena	X	X	X	X	4 x 200.00 = <u>800</u>	
10	Zidni kalendar	X	X	X	X	<u>280.00</u>	
11	Jutarnji stihovi	X	X	X	X	<u>490.00</u>	
12	Jutarnji stihovi, <u>aplikacija</u>					<u>300.00</u>	
						UKUPNO:	

RAZLIKA U CENI

SA PRETPLATOM	BEZ PRETPLATE (tokom godine)
190.00	230.00
240.00	280.00
240.00	280.00
240.00	280.00
170.00	220.00
240.00	280.00
240.00	280.00
160.00	240.00
200.00	230.00
280.00	300.00
490.00	590.00
300.00	300.00

U FUNKCIJI JE APLIKACIJA ZA MOBILNE TELEFONE I TABLETE (HACApp) PREKO KOJE MOŽETE KUPITI JUTARNJE STIHOVE (300 din) I ČITATI U ELEKTRONSKOM FORMATU! Za dodatne informacije nazvati 060/8080482